

LETO XXIV. — Številka 76

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

GLAS

KRANJ, sobota, 2. 10. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik
in sicer ob sredah in sobotah.

V ponedeljek, 4. oktobra, bomo
ponovno odprli preurejeno pro-
dajalno

PRI KRANJCU

v Cankarjevi ulici 7

Trgovina je specializirana za prodajo vsega metr-
skega blaga in je bogato založena z modnimi vzorci
za jesen in zimo.

Pričakuje vas

KRANJ

Španski borci v Radovljici

15 udeležencev tretjega
kongresa španskih borcev v
Ljubljani je v torek obiska-
lo radovljiško občino. Po
sprejemu in razgovoru s
predstavniki družbenopolitič-
nih organizacij radovljiške
občine so si španski borci
ogledali muzej talcev v Begu-
njah in grobišče v Begunjah
in v Dragi. Obiskali so tudi

Bled in se popoldne na pova-
bilo pisatelja Toneta Svetine
dobro uro zadržali tudi na
njegovem domu. V skupini,
ki je obiskala radovljiško ob-
čino, so bili španski borci iz
Sovjetske zveze, Madžarske,
Romunije, Avstrije, Zvezne
republike Nemčije, Francije,
Spanije in Jugoslavije.

A. Z.

V četrtek nekaj po 10. uri dopoldne je prispela v Skofjo Loko na obisk 12-članska uradna
delegacija občine Smederevska Palanka v Srbiji pod vodstvom predsednika Stanimira Ivano-
vića. Srečanje med predstavniki obeh občin je bilo pristrčno. Po sprejemu pred stavbo
škofjeloške občinske skupščine sta pionirka in pionir v narodni noši vsem gostem pripela
na prsi slovenski simbol — rdeče nageljne z zelenjem. Takoj po sprejemu so si gostje ogledali
muzej na gradu in nekatera podjetja v Selški dolini, zvečer pa so bili na Zalem logu že prvi
uradni pogovori med predstavniki obeh občin. Včeraj so si gostje ogledali podjetja v Skofji
Loki in se prek Starega vrha napotili v Trebijo, kjer so bili spet uradni pogovori. Obisk bo
po današnjem ogledu Koroške jutri končan. O obisku delegacije iz prijateljskega mesta Sme-
derevske Palanke bomo obširno poročali v sredo. (-jg) — Foto: F. Perdan

Od 1. do 31.
oktobra
reklamna
prodaja

J E S E N
V K O K R I

Poceni nakup!

Kvalitetno uvoženo volno za ročno in strojno plete-
nje v 27 različnih barvah po 100 din za kg lahko
kupite v naših prodajalnah v Kranju, na Bledu,
Jesenicah, Skofji Loki, Gorenji vasi in Zireh.

Cenjeni potrošniki!

Ze z enim samim nakupom v mesecu oktobru za
znesek preko 50 din lahko postanete srečni dobitnik
ene od 100 bogatih nagrad nagradnega žrebanja —
JESEN V KOKRI.

Za obisk se priporočajo
prodajalne Kokra — Kranj

Slovenija — država
delavskega razreda

● 8. stran

Oj, ta vojaški boben...

● 9. stran

Negotova noč v
severni triglavski steni

● 23. stran

Turizem na suhem
ne uspeva dobro

● 24. stran

Združitev kmetijskega in delavskega zdravstvenega zavarovanja na Gorenjskem?

Pretekli teden je Komunalni zavod za socialno zavarovanje v Kranju poslal vsem družbenopolitičnim organizacijam Gorenjske predlog o združitvi kmetijskega in delavskega zavarovanja. Združitev je predlagala na zadnji seji avgusta skupnost zdravstvenega zavarovanja kmetov. Z združitvijo obeh skladov bi kmečki zavarovalci imeli enake pravice kot delavski, prispevki kmečkih zavarovalcev pa se ob tem ne bi povečali.

Analiza je pokazala, da za združitev obeh skladov na Gorenjskem ne bi bilo posebnih ovir, celo nasprotno — na Gorenjskem bi bila ta

združitev veliko ugodnejša kot v nekaterih drugih regijah, ki se prav tako že ukvarjajo z mislijo združitve obeh skladov.

Sklad zdravstvenega zavarovanja kmetov končuje iz leta v leto svoje poslovanje z izgubo zaradi naraščajočih izdatkov za zdravstvene storitve ob sicer vedno večjih prispevkih kmetov za zdravstveno zavarovanje. Enake pravice v zdravstvenem zavarovanju kot delavci imajo doslej le kmetje — borci NOV in kmetje — borci za severno mejo, ostali kmečki zavarovalci pa morajo prispevati 50 odstotkov stroškov za splošno ambulantno zdravlje-

nje, nimajo pravic v zobozdravstvu, največje breme zanje pa je prispevek za bolnišnično zdravljenje.

Povečane stroške ob izenačitvi pravic kmečkih zavarovalcev bi predvidoma lahko pokrili s povečano prispevno stopnjo v delavskem zavarovanju. Ena od variant kritja povečanih izdatkov ob združitvi je, da bi ta prispevek povečali za 0,11 odstotka. Ker je na Gorenjskem malo kmečkih zavarovalcev, le 6,7 odstotka, bi stroški združitve ne presegali 173 starih milijonov din (izračunano na osnovi stroškov za leto 1971).

Ko bodo o združitvi povedale svoje mnenje gorenjske občine, bo o predlogu — če bodo v občinah rekli »da« — stekla javna razprava, zavarovalci pa bodo o združitvi obeh skladov glasovali na referendumu. L. M.

Javne razprave o spremembah ustave

Po ponedeljkovi uvodni razpravi v Kranju o dopolnitvi k republiški ustavi bo prihodnji teden občinska konferenca socialistične zveze Kranj organizirala javne razprave v kranjski občini.

V ponedeljek popoldne bodo v Sloveniji kot državni in samoupravni skupnosti razpravljali delavci iz pravosodja, občinske uprave, uprave javne varnosti in člani izvršilnih organov interesnih skupnosti. O družbenoekonomskem položaju delovnega človeka in spremembah v družbenoekonomskih odnosih v Sloveniji pa bodo v sredo popoldne razpravljali gospodarstveniki iz kranjske občine.

Po terenu se bodo javne razprave začele v četrtek, 7.

oktobra ob 19. uri bo javna razprava v Cerkljah, 8. oktobra bosta javni razpravi ob 19. uri v Naklem in v Strazišču. V ponedeljek, 11. oktobra, ob 18. uri bo javna razprava za področje Vodovodnega stolpa, ob 19. uri pa za Kranj — Center. V torek, 12. oktobra, ob 19. uri pa bo javna razprava še na Zlatem polju.

Razen tega bo med 4. in 12. oktobrom še javna razprava za aktiv sindikalnih delavcev in razprava v eni večjih delovnih organizacij v kranjski občini.

Očna javnih razprav v kranjski občini pa bo podana na seji občinske konference socialistične zveze, ki se bo sestala 14. oktobra. A. Z.

KRANJ

V četrtek popoldne so se v Kranju sestali predsedniki in sekretarji občinskih konferenc SZDL z Gorenjske. Na posvetovanju so razpravljali o volitvah novih članov republiške konference SZDL, izobraževanju vodstev krajevnih organizacij socialistične zveze, poteku javnih razprav o spremembah republiške ustave in o starostnem zavarovanju kmetov ter o poteku priprav na volitve poslancev zbora narodov zvezne socialistične zveze sestala sekcija za kmetijstvo. Obravnavala in ocenila bo potek javnih razprav o starostnem zavarovanju kmetov v kranjski občini. — O poteku javnih razprav pa bo v torek popoldne razpravljali tudi regionalni klub poslancev za Gorenjsko.

A. Z.

RADOVLJICA

V ponedeljek popoldne se je sestala komisija za družbenopolitična in idejna vprašanja znanosti, prosvete in za idejnopolitično usposabljanje komunistov pri občinski konferenci zveze komunistov. Člani komisije so razpravljali o uresničevanju stališč in nalog sprejetih na 19. seji CK ZKS o idejnopolitičnih izhodiščih vzgoje in izobraževanja ter o programu usposabljanja komunistov v jesenskih in zimskih mesecih.

Radovljica, 1. oktobra — Občinski sindikalni svet je popoldne v mali sejni dvorani pripravil razgovor o samoupravnem sporazumevanju za področje kovinske, lesne in tekstilne industrije.

A. Z.

SKOFJA LOKA

V nedeljo ob 9. uri bo v sejni dvorani občinske skupščine Skofja Loka javna razprava o osnutku starostnega zavarovanja kmetov. OK SZDL jo je pripravila za vso občino, zato javnih razprav v drugih krajih ne bo.

V ponedeljek ob 17. uri se bo sestala sekcija za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL Skofja Loka. Na dnevnem redu je razprava o pripombah, ki jih je dala javna razprava o osnutku pokojninskega zavarovanja kmetov in dokončno sprejetje akcijskega programa kmetijske sekcije.

V ponedeljek ob 17. uri se bo sestal politični aktiv občinske konference ZKS Skofja Loka. S predsednikom komisije za mednarodna vprašanja pri centralnem komiteju ZK Slovenije Bogdanom Osolinikom se bodo pogovarjali o nekaterih mednarodnih političnih vprašanjih.

V četrtek popoldne bo pri občinskem sindikalnem svetu Skofja Loka volilna konferenca sindikata storitvenih dejavnosti. Izvolili bodo selektorje, ki bodo volili člane republiškega odbora sindikata. Te volitve bodo predvidoma konec oktobra v Kranju za vso Gorenjsko. -lb

TRZIC

Razprave o spremembah slovenske ustave se bodo v trziški občini začele prihodnji teden. Občinska konferenca SZDL je za torek popoldne sklicala tak razgovor za vse prosvetne delavce. Razpravo bo vodil in pojasnjeval ustavna dopolnila poslanec republiškega prosvetno-kulturnega zbora Milan Batista.

-ok

Prireditve v počastitev krajevnih praznikov

Danes bodo prebivalci krajevnih skupnosti Cerklje, Brniki, Poženik in Zalog pričeli s praznovanjem krajevnih praznikov. Letos bodo hkrati počastili tudi 30. obletnico vstaje naših narodov. Pripravili so vrsto prireditev, ki se bodo vrstile vse do nedelje 10. oktobra.

Prebivalci teh krajev vsako leto ob tem času obude spomin na noč med 3. in 4. oktobrom 1944. leta, ko je Slandrova brigada v Bolkovih gostilni v Zalogu uničila šestnajst članski štab črne roke za Gorenjsko in napadla okoliške belogardistične postojanke. V boju s črno roko je v veži Bolkovih gostilne padel tudi komisar bataljona Juda.

Kakor vsako leto bodo tudi letos kresovi, ki bodo danes zagoreli po okoliških vrhovih, naznanili začetek praznovanja. V Cerkljah pri Erjavšku pa bodo odprli avtomatsko kegljišče. Takoj po otvoritvi se bodo pomerile v kegljanju ekipe krajevne skupnosti Cerklje in podjetja Elektro Kranj. V nedeljo 3. oktobra

bo AMD Cerklje priredilo pri novi šoli tekmovanje v spretostni vožnji. V naslednjih dneh bodo razna športna tekmovanja. Osrednja proslava

bo danes teden v novi šoli v Cerkljah, praznovanje pa se bo zaključilo v nedeljo s podelitvijo značk in priznanj vodajalcem. -an

Jutri II. srečanje internirancev v Gozdu

Prva nedelja v oktobru je že tradicionalni praznik enega najmanjših naselij v trziški občini — Gozda. 7. oktobra 1944 so Nemci do tal požgali to partizansko vas in odpeljali vse prebivalce, kar so jih zatekli, v taborišče. Zato se v po osvoboditvi obnovljenem kraju domačini, ki so se vrnili iz partizanov in internacije, tega dogodka spominjajo ob njegovih obletnicah. Takrat domačije še posebno gostoljubno odpro vrata vsem, ki so se nekoč zatekali vanje. Medsebojne obdaritve nekdanjih partizanov in Gozdanov, so več kot prirčne.

Lani so na pobudo občinskega vodstva ZZB Trzic prvič pozvali v ta kraj tudi vse nekdane internirance iz trziške občine. Vasica, ki je dala 26 partizanov, vsi ostali pa so bili izseljeni, je najbolj primeren kraj, da se v njem zberejo enkrat na leto vsi tisti, ki so doživljali med okupacijo enako usodo. In ker je zrasla že mlada generacija, ki vojnih strahot ni doživljala, je v takih srečanjih, ki se jih udeležuje tudi mladina, ena najbolj pristnih oblik obujanja, ohranjanja in prenašanja tradicij narodnoosvobodilne borbe.

Poleg spominke svečnosti, ki bo jutri ob 10. uri pri obeležju, pa bodo udeleženci pristojevali tudi vajam enot splošnega ljudskega odpora. Člani enot ozemeljske obrambe in nekaterih drugih, bodo obnovili napad na vas, kakršen je bil pred 27 leti, v drugem delu vaje pa prikazali, kako bi obramba potekala v pogojih sodobnega vojskovanja, kako bi partizanske enote ob sodelovanju in uglasenosti vseh čimteljev, sovražniku onemogočile vdor v vas in njeno uničenje. — ok

Kandidacijska konferenca v Radovljici

V četrtek popoldne so v Radovljici na občinski kandidacijski konferenci razpravljali in glasovali o evidentiranih kandidatih za zbor narodov zvezne skupščine. Na konferenci so za kandidate potrdili Nika Belopavliča, Majdo Gaspari, Marka Kržiš

nika, Franca Roglja in Mihaela Verbič.

Po kandidacijski konferenci so razpravljali tudi o dopolnitvi k republiški ustavi. Razpravo je vodil član ustavne komisije pri republiški skupščini Slavko Zalokar.

A. Z.

**MALI JANEZ
MANJŠE ŽELJE**

**VELIKI JANEZ
VEČJE ŽELJE**

**Pri uresničevanju želja
vam pomaga hranilna knjižica
Gorenjske kreditne banke**

DELOVNIM ORGANIZACIJAM NA GORENJSKEM!

Vabimo vas na razpravo, ki bo v sredo 6. oktobra ob 17. uri v prostorih Kluba gospodarstvenikov v Kranju, Prešernova 11/I

O družbenoekonomskem položaju delovnega človeka v organizaciji združenega dela in o spremembah v družbenoekonomskih odnosih v Sloveniji glede na spremembo republiške ustave

Razpravo bo vodil tovariš PAVLE GANTAR, dipl. pravnik, sekretar Združenega podjetja Iskra v Kranju. Ker je vsebina razprave zelo aktualna, pričakujemo čimvečjo udeležbo.

Skupščina TIS Kranj

Poglabljanje začetih dejavnosti

V četrtek so se člani skupščine temeljne izobraževalne skupnosti Kranj zbrali na zadnji seji v štiriletni mandatni dobi, obenem pa je bila to tudi prva seja na novo konstituirane skupščine. Pregledali so delo pred štirimi leti ustanovljene skupnosti in poslali še poročila o štipendiranju v občini, o vzgojno varstveni dejavnosti v Kranju, sprejeli pa so tudi rebalans finančnega načrta za leto 1971. Za predsednika TIS je bila ponovno izvoljena Pepca Jež.

Prvo leto delovanja je imela TIS minimalna sredstva za vzgojo in izobraževanje, vendar je dejavnost osnovnih šol potekala nemoteno. Leto kasneje je bilo sredstev za iz-

obraževanje že več, tako da so osnovne šole dobile denar za celodnevno varstvo otrok, za male šole, za varstvo vozačev, itd. Okrepilo se je tudi varstvo predšolskih otrok, s celotno problematiko otroškega varstva pa se je ukvarjal v ta namen ustanovljen svet.

Leta 1969 je TIS že lahko poleg osnovne dejavnosti financirala še testiranje šolskih novincev, kot leto prej so bile delovale tudi male šole, denar je bil tudi za strokovne službe. Boljše in stabilnejše financiranje vzgoje in izobraževanja se je pokazalo tudi na učnih uspehih, v kadrovske zasledbi, uvedeni so bili regresji za oskrbo socialno šibkih otrok v vrtcih itd.

Lani je bilo predvsem pomembno zaradi sprejetja programa gradnje šol in vzgojno varstvenih ustanov v občini, letos pa je TIS še poglobljala svoje že začete dejavnosti. Ob ugodni finančni situaciji je bilo možno uvesti tudi nagrajevanje dopolnilnega dela, nagrajevanje dela v šolskih športnih društvi in prvič tudi nagrajevanje kvalitete dela v osnovnih šolah.

Pregled finančnih sredstev, s katerimi je TIS razpolagala v štirih letih, kaže dokaj ugodno sliko, saj so se sredstva v štirih letih podvojila. Kljub temu pa bo v bodoče verjetno vprašanje kako financirati male šole, razen tega pa bodo dodatni stroški z raziskovalno dejavnostjo uvedeno na osnovni šoli Franče Prešeren.

Na skupščini je bilo slišati tudi opozorilo, da so kranjske osnovne šole sicer med najbolj opremljenimi šolami v Sloveniji, kar se ne nazadnje pozna tudi na učnih uspehih, toliko bolj pa je očitno zaostajanje v materialni opremljenosti srednjih šol; zanje skrbi republiška izobraževalna skupnost. Na otroke pa takšna razlika ob prestopu kaj neugodno vpliva.

Člani skupščine so se dotaknili tudi kadrovskega problema. TIS sicer vsako leto podeljuje štipendije za študij pedagoških poklicev, vendar pa je tega kadra še vse premalo. Zato je skupščina sklenila podpreti in pospešiti že spomladaj začeto akcijo za ustanovitev enega oddelka pedagoške akademije pri kranjski gimnaziji in še oddelka za vzgojiteljice. Gorenjske občine razen tržiške so že pred časom pristale na ustanovitev pedagoškega oddelka, potreben bi bil še pristavek za vzgojiteljski oddelki, kjer bi se šole vzgojiteljice za potrebe gorenjskih vzgojno varstvenih ustanov. Oba oddelka naj bi začela z delom že v naslednjem šolskem letu.

L. M.

Prevoz naj bi plačali tudi ob sobotah in praznikih

V ponedeljek se je v Železnikih sestel sekretariat osnovne organizacije ZKS Selške doline. Poleg članov so se udeležili tudi direktorji in sekretarji podjetij Alplesa, Nika, Iskre in Tehnice. Beseda je tekla o prevozu delavcev teh podjetij na delo in z dela. Turistično in prevozniško podjetje Transturist iz Škofje Loke je namreč v

začetku meseca odpovedalo pogodbo za prevoz delavcev vsem štirim kolektivom. Pred nekaj dnevi pa so prejeli predlog nove pogodbe, ki ga je pripravil Transturist. Z njim pa se vodstva in kolektivi Alplesa, Nika, Iskre in Tehnice ne morejo strinjati.

Med drugim pogodba pravi, da se obračunavajo prevozi na rednih in delavskih linijah po uradni tarifi za osebo. Cena mesečne vozovnice je enaka številu delovnih dni v mesecu, vendar jih mora biti najmanj dvajset. Poleg redne cene pa Transturist zaračunava še:

- a) za vsak delovni dan v času šole dodatnih 178 km
- b) za vsak delovni dan v času, ko ni šole, dodatnih 353 km — za vsako prosto soboto ali praznik;
- c) maja, junija, septembra in oktobra 305 km
- d) julija in avgusta 540 km
- e) ostale mesece pa dodatnih 365 km

Ta kilometraža se zaračunava tudi v prostih dneh in času kolektivnega dopusta vseh naročnikov. f) v sobotah ali praznikih, če delajo vse tovarne, se obračunava prevoz tako kot pod točko a in b — če dela samo ena tovarna ali dve: g) v času šole 272 km h) v času ko ni šole 447 dodatnih km.

Cena za prevožen km znaša 4,40 din, sprememba cene je možna v vseh primerih podražitve goriva, taksi, zavarovanja in ostalih cen, ki vplivajo na ceno prevoza, kakor tudi v primerih, da je pogodbeni cena nižja od cene, ki je določena kot lastna cena za km in se uporablja pri izračunu cen za redne tarife v potniškem prometu.

Račune za izdane mesečne vozovnice bo Transturist poslal do 15. v tekočem mesecu, za dodatne kilometre pa do 15. za pretekli mesec.

Naročniki se obvezujejo, da bodo poslali Transturistu seznam prostih sobot za določeno časovno obdobje, da bodo pravočasno pisмено sporočili čas dopustov, spremembo delovnih dni itd.

To se pravi, da bi po tej pogodbi morala podjetja Selške doline plačati Transturistu za vsako prosto soboto, odvisno od meseca, od 1350 do 1650 din za »dodatne kilometre«. Če so v mesecu proste vse štiri sobote, to zneso do 6600 din. Prav tako tudi v času kolektivnih dopustov. Za štirinajst dni kolektivnega dopusta bi znašal račun 33.264 din. Transturistovi avtobusi pa bi tedaj vozili drugje in seveda ustvarjali dohodek, delavci pa bi plačevali, kot da stojijo pred njihovimi tovarnami.

Predstavniki podjetij Selške doline in člani sekretariata osnovne organizacije ZKS za Selško dolino so menili, da ne morejo pristati na pogoje, ki jih postavlja pogodba. Zahtevajo enake ugodnosti in obveznosti kot jih imajo druga podjetja škofojeloške občine.

Jelovica in Transturist sta se sporazumela, da se obračunavajo prevozi po ceni za osebo. Cene so določene z uradno tarifo, ki je v veljavi na posameznih relacijah. Mesečne vozovnice predstavljajo vrednost 50 voženj v obe smeri za določeno relacijo. Transturist se tudi obvezuje opravljati prevoze delavcev na delo in z dela z avtobusi na rednih linijah in po veljavnem voznem redu, ki mora ustrezati 8-urnemu delavniku naročnika itd.

Ze sedaj so Alplesa, Iskra, Niko in Tehnica plačali letno 850.000 din za prevoz delavcev, TIS pa za prevoz šolarjev 150.000 din. Nova pogodba bi prinesla Transturistu še 300.000 din. Delavci namreč ne bi plačali le »dodatnih voženj« ob sobotah, praznikih in kolektivnih dopustih, temveč tudi vse km, ki bi jih prevozil šolski avtobus, če ne bi bilo počitnice.

V sredo so se predstavniki prizadetih podjetij sestali s predstavniki Transturista. Kljub dolgi in burni razpravi se niso mogli sporazumeti. Selška podjetja zahtevajo novo pogodbo, sicer pravijo, bodo prevoz delavcev na delo uredili sami.

L. B.

Ustanovitev centra srednjih šol na Jesenicah

Na zadnji skupni seji obeh zborov občinske skupščine na Jesenicah so brez pripomb sprejeli sklep in obenem potrdili predlog Sveta za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo, da na Jesenicah ustanovijo center srednjih šol.

Ze dalj časa predstavlja strokovno izobraževanje mladih aktualen in pereč problem. Možnosti za strokovno izobraževanje so majhne, zlasti še, če upoštevamo, da sta poklicna šola kovinarske stroke in tehnična šola pri ZIC primerni predvsem za izučitev moških poklicev. Na Jesenicah sta le dve srednji šoli: gimnazija in šola za zdravstvene delavce. Potreba po ustanovitvi centra srednjih šol pa je postala še večja ob dejstvu, da je kranjska srednja ekonomska šola zaradi velikega števila vpisanih skorajda prenehala sprejemati dijake z jeseniškega območja.

Tudi vpis na jeseniško gimnazijo je iz leta v leto večji. To le dokazuje, da se v gimnazijo vpišejo tudi tisti, ki niso bili sprejeti v kranjski ekonomski šoli, in so poiskali izhod v sili. Poudariti pa je treba, da so poklicni interesi teh dijakov pregledali tudi na službi poklicnega usmerjanja zavoda za zaposlovanje delavcev v Kranju in ugotovili, da so ti dijaki bolj sposobni za šolanje na ekonomski šoli kot na gimnaziji.

Poleg tega pa so na Jesenicah ugotovili, da so posebno v zadnjem času potrebe gospodarstva po kadru s srednjim ekonomsko izobrazbo močno porasle. Napovedujejo, da bodo potrebe v prihodnje še večje.

Prav zaradi tega bo ekonomska šola, ki bo delovala v prostorih gimnazije, ustrezna oblika za izobraževanje kadrov ekonomske smeri. S tem bi gospodarstvu in družbenim službam zagotovili zaželen kader, obenem pa bi rešili problem izobraževanja mladine.

Vsekakor bo ustanovitev centra pomenila smotnejšo obliko organizacije srednjega šolstva, saj bodo lahko primerno izkoristili vse kabinete, kadre in druge pogoje izobraževanja in vzgoje. Ob taki organizacijski obliki se bo tudi vpis v šole lažje prilagodil družbenim potrebam in poklicnim interesom ter sposobnosti dijakov.

D. Sedel

Hranilnice GKB na šolah

Gorenjska kreditna banka Kranj, ki je v zadnjih letih uvedla različne oblike varčevanja, pripravlja še eno novost. Ker že sedaj pri Gorenjski kreditni banki in njenih poslovnih enotah varčuje okrog deset do deset tisoč učencev gorenjskih osnovnih in srednjih šol, so se odločili, da bi na večjih osnovnih šolah organizirali

še tako imenovane pionirske oziroma mladinske hranilnice. Hranilnice bi s pomočjo predavateljev in strokovnjakov banke vodili učenci sami. Namen ustanavljanja takšnih hranilnic bi bil navajanje mladih ljudi k varčevanju in seznanjanje z osnovnimi značilnostmi denarnega poslovanja.

A. Z.

Ureditev smučišč v Podkorenu

Hotelsko podjetje Gorenjska z Jesenic bo v prihodnje gradilo v Podkorenu novo žičnico - sedežnico, ob njej pa tudi smučišča. Zmogljivost vlečnice in žičnic v Kranjski gori ne zadošča več, poleg tega pa predvidevajo

še nadaljnjih 8500 ležišč v Kranjski gori. Na zadnji seji občinske skupščine so zato sprejeli sklep, da je ureditev smučišč v Podkorenu v korist vsem in je zato dopustna razlastitev zemljišča.

D. S.

Obnovitev ceste Potoki — Koroška Bela

Odborniki občinske skupščine na Jesenicah so na nedavni seji sprejeli sklep, da je rekonstrukcija okoli treh kilometrov ceste Koroška Bela—Potoki v korist vsem in je zato dopustna razlastitev zemljišč ob njej.

Cesta 1/la je zvezna cesta in povezuje Jugoslavijo prek mejnih prehodov Rateče in Korensko sedlo s sosednjimi državami — Italijo in Austrijo. Ta cesta povezuje Gorenjsko

z drugimi središči v Sloveniji ter s središči v drugih republikah. V letih 1968 in 1969 so to cesto obnovili na odseku Zirovnica—Potoki, v letu 1971 pa je predvidena nadaljnja obnovitev ceste: Koroška Bela—Potoki.

Za razlastitev zemljišč je občinsko skupščino Jesenice zaprosil Cestni sklad SRS Ljubljana, ki bo obnovitev tudi financiral.

D. S.

Večji izvoz na tuja tržišča

V občini Kamnik stalno izvažajo šest industrijskih podjetij, letos pa se kot občasna izvoznika pojavljata tudi Menina, tovarna pogrebne opreme in Živilska industrija.

Največ izvažata Tovarna usnja in Stol, ki beležita 71 odstotkov celotnega izvoza v občini.

V prvem polletju letos so kamniška podjetja izvozila za 3.621.327 dolarjev, kar je za preko 300.000 dolarjev več kot v enakem obdobju lani. Izvoz je usmerjen predvsem na tržišče s konvertibilno valuto. Tja so v prvem polletju izvozili za 3.491.458 dolarjev. Od tega je samo Tovarna usnja izvozila za 1.510.706 dolarjev, tovarna pohištva Stol pa za 917.975 dolarjev.

J. V.

Turizem šepa

Podatki za prvo polletje izkazujejo v primerjavi z enakim lanskim obdobjem zanimivo ugotovitev, da se je poprečna doba bivanja tako domačih kot tujih gostov podaljšala. Na eni strani ugotavljajo manj domačih in tujih gostov, na drugi strani pa podaljšanje bivalne dobe.

V prvem polletju so zabeležili 6881 domačih in 365 tujih gostov na področju občine. To je manj kot lani. Skupno je bilo 16.466 prenočitev. Gorski svet, naravne in zgodovinske zanimivosti, sveži zrak in bližina Ljubljane dajejo kamniškemu turizmu še veliko večje možnosti, vendar je nadaljnji razvoj turizma odvisen od modernih turističnih objektov vseh vrst, ki pa jih v Kamniku tako občutno primanjkuje. J. V.

Promet pijač

V družbenem sektorju gostinstva kamniške občine so v prvem polletju prodali 95.878 litrov piva, 53.431 litrov vina, 21.981 litrov žganih pijač, 50.998 litrov brezalkoholnih pijač in 27.541 litrov mineralne vode. Skupno so prodali v gostinstvu hrane in pijače za 5.469.229 din, od tega je bilo prometa od hrane za 1.950.455 din.

Skupni iztržek v gostinstvu je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem večji za 19,7 odstotka, od tega je promet od hrane naraščal počasneje, saj izkazuje le 2-odstotno povečanje. Pijače vseh vrst (alkoholne in brezalkoholne) so letos prodali znatno več kot lani.

J. V.

Trgovcem gre dobro

Domača in zunanja trgovska podjetja so v svojih prodajalnah v kamniški občini prodala v prvem polletju blaga za 59.098.000 din. Zanimivi so podatki o vrsti plačilnih sredstev kupcev. Z gotovino so kupci kupili blaga za 46.923.000 din, na potrošniško posojilo za 3.465.000 din in na virmane ter barirane čeke za 8.710.000 din. To so samo podatki o prometu v trgovini na drobno. Promet se je povečal v primerjavi s prvim polletjem lani za 36,8 odstotka.

Promet v trgovini na debelo se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečal za 83,5 odstotka.

J. V.

Ogled vzorno urejenih kmetij v loški občini

Kmetjska zadruga Skofja Loka je pripravila v torek ogled nekaterih vzorno urejenih kmetij, ki so se v zadnjih letih preusmerile, v Poljanski dolini in v okolici Skofje Loke. Ogleda so se poleg predstavnikov kmetijske zadruge udeležili še predstavniki družbenopolitičnih organizacij, občine in predstavniki banke.

V pogovoru pred ogledom, so predstavniki zadruge povedali nekaj ugotovitev o dosežkih v kmetijstvu loške občine v zadnjih nekaj letih in o načrtih za bodoče. V občini je zdaj še vedno 2300 kmetij. Ugotovili so, da bi se izključno s kmetijstvom lahko uspešno ukvarjalo le 650 kmetij. Pri vsem tem pa bo treba napraviti še natančno prostorsko analizo. Treba se bo usmeriti v tri smeri. Ugotoviti bo treba kmetije, ki imajo največ možnosti, da se preusmerijo v eno od treh možnosti: gozdarstvo, kmetijstvo ali kmetijstvo-turizem.

Kreditiranje in usmerjanje kmetij v loški občini se je začelo pred dobrimi tremi leti. Ugodno je bilo rešenih 58 prošelj in razdeljenih 1,7 milijona dinarjev. Kmetje so najeli kredite za dobo petih let. Za ta denar so zgradili silose, uredili hleve in nakupili precej kmetijskih strojev. Zdaj so se že pokazali precejšnji uspehi. Kmetje imajo lahko v hlevu precej več glav živine, ker so travnike zagnojili in temu primerno nakosijo tudi veliko več krme. Da bi bilo kmetovanje lahko še bolj uspešno, so strokovnjaki poskrbeli še za analizo tal. Na področju celotne občine so pobrali 420 vzorcev tal in kmetom izdelali gnojilne nasvete.

Pospeševalna služba je pripravila letos več predavanj in prikazov kmetijskih strojev in na ta način poskrbela za izobraževanje kmetijskih proizvajalcev. Poskrbeli so za štipendiranje mladih, bodočih gospodarjev kmetij na šolah za kmetovalce. Dve leti je v šolah že več kot po dvajset fantov. V občini so dajali tudi regrese za nabavo telic lisaste pasme in plemenskih merjascev.

Letos se je zanimanje za srednjeročne kredite še povečalo. Odobrenih je 68 kreditov, 40 je že odobrenih, za 28 pa mora dati odobrenje še GKB.

Ob koncu pogovora so poudarili, da je v škofjeloški občini opaziti veliko razumevanje za kmetijstvo s strani vseh družbenopolitičnih organizacij. Zato je tudi napredek kmetijstvu zagotovljen.

Poudarili pa so, da je glavna naloga zagotoviti tak dohodek v kmetijstvu kot je v industriji.

Kmetije, ki so si jih ogledali, so imele naslednje usmeritve: mleko-meso, meso, mle-

ko-meso-krompir in mleko. Prav gotovo bo izredno važno tudi posvetovanje o kmetijstvu vseh predsednikov slovenskih občin, ki se pripravljajo v Skofji Loki.

J. Govekar

Ureditev poti do Savice

Turistično društvo Bohinj se je odločilo, da bo uredilo sprehajalno pot do slapa Savica. Slap Savica je namreč

zelo priljubljena izletniška točka, pot pa je že precej slaba. Denar za dela bodo zbrali sami.

Obvozna cesta v Kranjski gori

Na zadnji seji obeh zborov občinske skupščine na Jesenicah so sprejeli sklep, da je gradnja obvoznice v Kranjski gori v prid vsem in da je zato dopustna razlastitev.

Cestni sklad SRS Ljubljana bo letos financiral gradnjo obvozne ceste po idejnem projektu Projektivnega podjetja Kranj. Po urbanističnem načrtu Kranjske gore je predvidena obvoznica ceste 1/la. Osnovna trasa obvoznice je cesta I. reda, namenjena le za motorni promet. Po podatkih cestnega podjetja Kranj, ki jih vsebuje idejni projekt obvozne ceste Projektivnega podjetja Kranj, bo po 20 letih gostota prometa na cesti I. reda Kranjska gora—Podkoren okoli 8500 vozil v 24 urah. Okoli 70 odstotkov tega prometa bi predstavljali tranzitni promet, tisti promet torej, ki ga predvidevajo za obvoznico. Zaradi tega, ker bo po predvidevanjih promet tako zelo narasel, bo potrebno predstaviti traso sedanje ceste I. reda, ker je ovinčasta, ozka in brez pločnikov, poleg tega pa poteka skozi center Kranjske gore. V urbanističnem načrtu so predvidevali, da bi cesto premahnili proti vzhodu in severu naselja. Na vzhodu poteka po trasi opuščene železniške proge in naprej po

regulirani strugi Rojce. V projektu je načrtana trasa tako kot jo določa urbanistični načrt, uskladjeni pa so jo s predvideno regulacijo Rojce in z ostalo prometno mrežo v Kranjski gori. Upoštevali bodo predvsem cestno mrežo v novi hotelski coni, ki bo nastala med opuščeno traso železniške proge in traso obvoznice.

Sklep o gradnji obvozne ceste v Kranjski gori je sprejel Cestni sklad SRS Ljubljana in ga tudi uvrstil v svoj finančni program za leto 1971.

D. S.

V Gorjah še ena trgovina

Veletrgovina Specerija Bled bo v Zgornjih Gorjah pri Bledu zraven gasilskega doma uredila novo samopostrežno trgovino. To bo že druga samopostrežna trgovina v tem kraju. Letos je namreč moderno in prostorno samopostrežno trgovino v Gorjah odprla tudi veletrgovina Živila Kranj.

Potrošniki

Mercator

Naša prodajalna športne opreme na Trgu svobode 11 v Trzinu je bogato založena z gumijastimi škornji vseh velikosti. Na voljo pa so vam tudi razna zaščitna sredstva za avtomobile, avtogume in avto dell.

Obiščite nas!

Z veseljem vas bomo postregli!

Gradbišče novega stanovanjskega naselja na Planini. — Foto: F. Perdan

Gradnja stanovanj na Planini

Priprave na gradnjo 4000 stanovanj na Planini v kranjski občini so se začele že 1. julija letos. Od takrat namreč gradijo kanalizacijo, vodovod in drugo komunalno opremo (elektrika, telefon) za obstoječe in novo stanovanjsko naselje. 1. avgusta pa je stekla tudi gradnja sedmih stanovanjskih objektov.

Tako gradbeno podjetje Projekt gradi štiri stanovanjske objekte, podjetje Gradis pa tri. 260 stanovanj v omenjenih sedmih objektih bo zgrajenih od oktobra do decembra prihodnje leto.

Prihodnje leto pa bodo na Planini začeli tudi z gradnjo 120 do 180 garaž, kotlarne in trgovine. V programu izgrad-

nje oziroma ureditve novega stanovanjskega naselja je predvidena tudi vzgojno varstvena ustanova. Razen tega pa je posredno v ta namen vključena tudi gradnja doma za ostarele občane. Z gradnjo tega doma bodo predvidoma začeli že konec tega meseca.

Prihodnje leto bodo torej na Planini zrasla prva od 4000 tisoč predvidenih stanovanj. Hkrati pa bo do prihodnjega leta rešen tudi že dobesedni del sedanjih problemov z vodo in kanalizacijo. Na Podjetju za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo pravijo, da bo Planina že v bližnji prihodnosti komunalno urejena in opremljena, podobno kot sta urejeni in opremljeni stanovanjski naselji Zlato polje in Vodovodni stolp v Kranju.

A. Z.

Od 9. do 19. oktobra

IV. sejem obrti in opreme v Kranju

Za četrti sejem obrti in opreme, ki bo od 9. do 19. oktobra v Savskem logu v Kranju (hala A), se je že prijavilo okrog 90 razstavljalcev. To je že skoraj polovico več kot na lanskem tovrstnem sejmu. Trenutno so prijavljeni štirje razstavljalci iz tujine, 11 proizvajalcev in trgovskih podjetij, 13 razstavljalcev s področja družbene obrti in blizu 60 zasebnih obrtnikov.

Predstavniki uprave Gorenjskega sejma pravijo, da bo letošnji sejem podoben prejšnjim sejemom obrti in opreme. Sodeč po tem bo tudi letos na sejmu prevladovala tekstilna in elektro stroka, kovinska galanterija ter druga domača obrt. Posebej pa velja omeniti tuje razstavljalce, ki bodo na sejmu sodelovali s kozmetiko in z različnimi stroji med drugim tudi za obdelovanje lesa. Postrili pa bodo letos tudi zabavni program med sejemom. Tako so že predvidena srečanja obrtnikov oziroma obrtne veselice, ki bodo 9., 15. in 16. oktobra. Na teh pri-

reditvah bo igral ansambel Fantje treh dolin. Vstopnina za ogled sejma bo 3 dinarje, za prireditve pa 5 dinarjev.

Sejem bo v novo zgrajeni hali A, v kateri je bil letos poleti prvič mednarodni gorenjski sejem. Hala do te sejemске prireditve sicer še ne bo povsem gotova. Manjkale bodo še kupole, s katerimi imajo izvajalci precej težav. V Jugoslaviji namreč ni ustreznega izvajalca, zato ga iščejo v tujini. V upravi sejma pravijo, da bodo kupole uredili najdlje do prihodnjega mednarodnega gorenjskega sejma, medtem ko bodo halo zasteklili, uredili ogrevanje in drugo še letos.

In še eno posebnost lahko zapišemo o letošnjem sejmu obrti in opreme v Kranju. Prvič bo sejem dobil tudi nekaj čeviz za odkup tujih razstavljenih eksponatov. Napovedujejo tudi, da bo prihodnji sejem obrti in opreme v Kranju imel že mednarodni naslov.

A. Z.

Za organiziran sprejem zdomcev

Na posvetovanju v Kranju v četrtek s predstavniki kadrovske službe delovnih organizacij, ki potrebujejo delavce, so se v Sloveniji končala regionalna posvetovanja v organizaciji republiške konference SZDL, republiškega sveta ZS in republiškega zavoda za zaposlovanje. Posvetovanja te vrste naj bi pravočasno opozorila delovne organizacije, ki najbolj potrebujejo delavce, na možno večje vračanje naših delavcev iz tujine. Službi za zaposlovanje pa bi bilo obenem z zbiranjem podatkov o potrebah po delovnih mestih, omogočeno boljše delo pri razporejanju vračajočih se na ustrezna delovna mesta. Številke o vračanju naših delavcev so sicer še majhne, okoli 1500 Jugoslovancev se vrne letno, vendar pa bi se ob spremembi gospodarskih gibanj v Evropi, tok vračajočih lahko nenadoma okreplil, delovne organizacije in ustrezne službe pa na to ne bi smele biti neopremljene.

Zato naj bi delovne organizacije s posebnimi obrazci sporočale zavodom za zaposlovanje, koliko delovnih mest in katere poklice potrebujejo. Tako bi olajšali delo zavodom za zaposlovanje, prosta delovna mesta pa bi bila objavljena tudi v posebnih izdajah nekaterih časopisov za zdomce. Na posvetovanju je bilo poudarjeno, kako prav je, da se na tak način lotevamo politike zaposlovanja doma in v tujini, kajti le s tako elastično politiko se ne nazadnje tudi vključujemo v dolgoročne dogovore o zaposlovanju tudi s tujimi sindikalnimi organizacijami.

Z Gorenjske je v zadnjih letih odšlo na delo v tujino okoli 1800 delavcev in to prek zavoda za zaposlovanje, mimo zavoda pa se je v tujini zaposlilo okoli 1000 delavcev. V številu pa je le polovica Gorenjcev, ostali delavci so bili iz drugih republik.

Na posvetovanju v Kranju so predstavniki delovnih organizacij načeli vrsto problemov, s katerimi se srečujejo vračajoči delavci. Nekateri od teh problemov so tudi taki, da delavce odvrčajo od vrnitve na staro delovno mesto. To so predvsem formalno priznanje strokovnosti in pa seveda osebni dohodki. Ker Slovenija potrebuje letno okoli 27.000 delavcev, le približno polovico pa jih dobijo iz naravnega prirastka, je vezana na delavce iz drugih republik in pa seveda na vračajoče se delavce iz tujine. Pomanjkanje delovne sile nas bo morda prisililo, da bomo te probleme, ki odvrčajo delavce od vračanja na stara delovna mesta, elastičneje reševali. Nekateri delovne organizacije so to že spoznale, saj sklepajo z delavci, ki gredo v tujino, dogovore o času vrnitve, v nobeni delovni organizaciji — vsaj na Gorenjskem — pa ni več ovir kot so bile prej pri sprejemanju delavcev iz tujine nazaj na njegovo delovno mesto. O vseh teh problemih se bodo predstavniki sindikatov in zavodov za zaposlovanje pogovorili tako kot že lani na sestankih z delavci ob novem letu.

L. M.

Podprli so osnutek izhodišč

V Radovljici je bil v začetku tedna tretji zbor delegatov kmetov radovljiške občine, na katerem so po končanih javnih razpravah v občini razpravljali o osnutku izhodišč za uvedbo starostnega zavarovanja kmetov. Delegati kmetov radovljiške občine, so na zboru podprli predlagana izhodišča za zakon in menili, da bo ureditev tega vprašanja z reševanjem nekaterih drugih, veliko pripomogla k reševanju kmetijstva.

Na zboru so se zavzeli, da bi z izplačevanjem starostnih pokojnin začeli postopoma. Ob tem pa so predlagali, da bi morala biti udeležba družbe pri zbiranju sredstev polovična in da tisti, katerih katastrski dohodek je manjši od 3000 dinarjev, ne bi prispevali v sklad. V razpravi

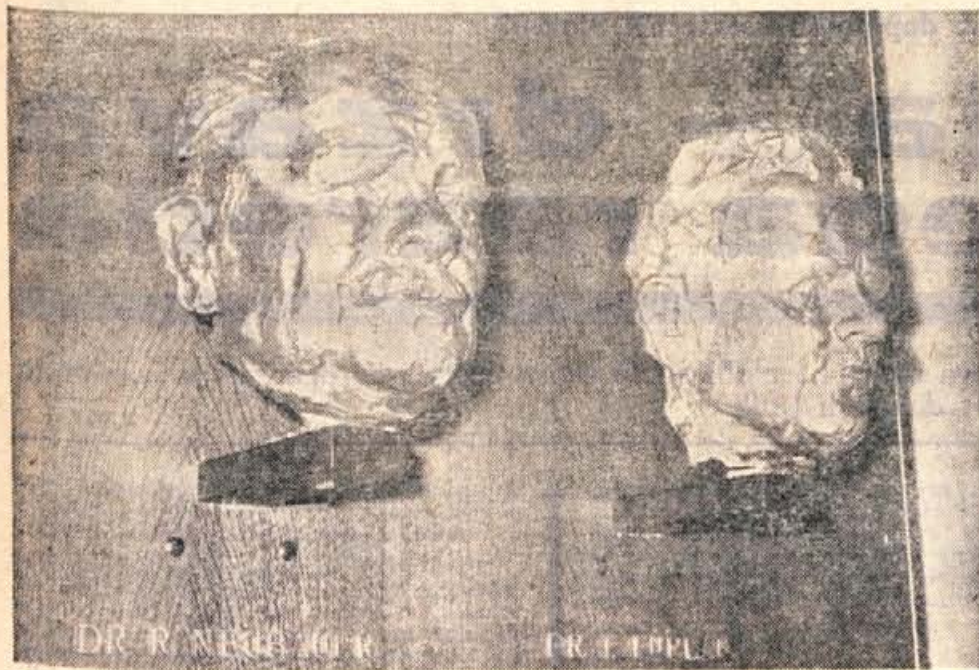
so pogosto poudarjali in prikazovali, koliko znaša minulo delo našega kmeta v zadnjih 25 letih. Strinjali so se, da na začetku starostnih pokojnin prav gotovo ni moč izenačiti z delavskimi, hkrati pa menili, da je mesečni znesek 250 dinarjev vseeno preskromen in bi ga bilo treba vsaj delno povečati. Predlagali so tudi, da bi v zakonu morali določiti, kako in kdaj bo začetna osnova za mesečno pokojnino naraščala. Pri tem so imeli v mislih dejansko povečanje in ne vsakoletno povečanje za odstotek zviševanja življenjskih stroškov.

Na zboru so podprli predlog, da je pogoj za pridobitev starostne pokojnine predaja posestva. Predlagali so, naj se ob neizpolnjevanju obveznosti izvrši vknjižba na posestvo in se znesek kasneje

izterja od dedičev. Pri tem pa so tudi posebej opozorili na nujno spremembo zakona o dedovanju.

Na vprašanja je na posvetovanju odgovarjal član republiškega izvršnega sveta inž. Milovan Zidar, ki je med drugim povedal, da se na področju kmetijstva že letos in še posebno prihodnje leto pripravlja cela vrsta sprememb. Tako bo kmalu stekla javna razprava o zakonu o dedovanju, spremenjena bo sta zakona o komasaciji in gozdovih. Že prihodnje leto bodo uveljavljene nove različne možnosti za kreditiranje in napredek kmetijstva. Te in predvidene druge spremembe naj bi prispevale, da bi se položaj kmeta čim bolj približal v postopoma izenačil s položajem delavca.

A. Zalar

V sredo popoldne je v avli Instituta za tuberkulozo in pljučne bolezni direktor ustanove doc. dr. Bojan Fortič odkril spomenika dr. Robertu Neubauerju in dr. Tomažu Furlanu. — Foto: F. Perdan

Med modernejšo opremo Instituta je tudi rentgenska aparatura z elektronskim ojačevalcem. S tem aparatom dobi bolnik najmanjšo mero rentgenskih žarkov, zdravnik prav tako, delo pa se lahko opravlja pri svetlobi. Aparat je veljal okoli 130 milijonov starih din. — Foto: Franc Perdan

V okviru prireditev ob obletnici Golnika je bila ta teden tudi slavnostna seja sveta Instituta, upravnega odbora in sveta krajevne skupnosti. Na sejo so bili vabljeni tudi zunanji člani samoupravnih organov bolnice in Instituta Golnik od leta 1934 dalje. — Foto: F. Perdan

III. kongres zdravnikov Jugoslavije

V torek se bo na Bledu začel tretji kongres zdravnikov Jugoslavije. Na njem bodo poslavili tudi 25-letnico zveze zdravniških društev Jugoslavije. Kongres bo trajal do 8. oktobra, na njem pa bo sodelovalo prek 1500

zdravnikov iz vse države. Kongres bosta organizirala zveza zdravniških društev Jugoslavije in slovensko zdravniško društvo. Pokrovitelj kongresa bo predsednik republike Josip Broz-Tito. A. Z.

Petdeset let Golnika (3)

Golnik je za ta obolenja razvil najmodernejše diagnostične preiskave in sodobne metode zdravljenja. Tako je na primer več kot polovica vseh bolnikov s pljučnim rakom v Sloveniji diagnosticirana na Golniku. Po osvoboditvi je dobil Golnik velik in sodoben laboratorijski oddelek, kjer so možne najmodernejše diagnostične preiskave. Laboratorijski oddelek pa uporabljajo tudi druge zdravstvene ustanove v Sloveniji.

V okviru svojega epidemiološkega oddelka vodi Institut centralni register za mnoga pljučna obolenja v Sloveniji, kar je velikega pomena za zdravstveno službo pri nas.

Golniški institut predstavlja danes strokovno metodološki center v Sloveniji in v veliki meri tudi v Jugoslaviji ter usmerja strokovno delo zdravstvene službe na področju tuberkuloze in pljučnih obolenj.

Ena osnovnih nalog instituta je tudi na področju znanstveno raziskovalnega dela. Institutovi strokovnjaki so napisali na desetine znanstveno raziskovalnih elaboratov s področja diagnostike in zdravljenja tuberkuloze ter drugih pljučnih obolenj.

Izredno pomembno je bilo delo instituta pri vzgoji strokovnih kadrov. Skozi »golniško šolo« je šla večina pomembnejših strokovnjakov s področja pnevmofiziologije. Golnik že skoraj 20 let organizira strokovne simpozije za pnevmologe z vse države, pogosti so tudi strokovni sestanki z zdravniki splošne prakse.

Petdesetletnico proslavlja Golnik prav v času, ko so njegovi napori proti tuberkulozi bili kronani z vidnim uspehom. Tudi v bodoče bo borba proti tej socialni bolezni ena od osnovnih nalog instituta, medtem ko bo še naprej večina pozornosti Gol-

nika veljala vse pogostejšim obolenjem zaradi pljučnega raka, kroničnega bronhitisa ali astme.

O Golniku so rekli:

Janez Zemljarič, direktor kliničnega centra: »Golnik si je z delom pri organizaciji protituberkulozne službe v celji Jugoslaviji priboril vsakor izjemno mesto v naši medicini. Z lanskim letom, ko se je Golnik priključil ljubljanskim bolnišnicam, prevzema tudi vse pljučne bolezni v okviru kliničnih bolnic. Skupaj s kliničnimi bolnicami bo institut na Golniku razvijal tudi kardio respiratorni center.«

Direktor instituta doc. dr. Bojan Fortič: »Brez sodobnih pripomočkov in brez sodelovanja zdravnikov specialistov ne bi mogli doseči tako lepih uspehov. Vedno smo si prizadevali, da bi zasledovali vse, kar je novega na področju pljučnih bolezni. Naši zdravniki objavljajo svoje članke v številnih publikacijah, do sedaj smo napisali 242 strokovnih in poljubnih člankov, kar je nedvomno izraz aktivnosti tudi na področju publicistike. Nekateri članki v nekaterih publikacijah so postali pravi standardni učbeniki pneumonologije.«

Dr. Aleš Pavlin, predsednik upravnega odbora: »V zadnjih desetih do petnajstih letih je institut veliko vložil tudi za dvig družbenega standarda kot je prehrana, stanovanja za uslužbence, varstvo otrok itd. Za modernizacijo Golnika je bilo v zadnjih letih porabljen preko milijardo starih din lastnih sredstev, le v manjši meri smo si pomagali z dotacijami. Dostop na Golnik pa je še vedno zelo slab, saj po dotrajani cesti dnevno pelje okoli 30 rešilnih avtomobilov.«

Razmišljanja ob dopolnilih ustave SR Slovenije

Slovenija — država delavskega razreda

Slovenska država: izraz suverenosti slovenskega naroda ter oblasti in samoupravljanja delavskega razreda in delovnih ljudi

V naši republiko se je že začela javna razprava o osnutku ustavnih dopolnil (amandmajev) XXV do XLVII, ki bo trajala do 15. oktobra 1971. — Na prvem mestu v besedilu tega osnutka je dopolnilo XXV, v katerem sta opredeljeni državnost in samoupravni položaj naše republike, uresničevanje skupnih interesov občanov in delovnih ljudi na posameznih področjih družbenega življenja, odnos republike do federacije ter temeljno načelo samoupravljanja, ki je osnova in izhodišče za določbe v vseh nadaljnjih dopolnilih, v katerih se tudi neposredno opredeljuje oziroma uresničuje.

Ni naključje, da ima to ustavno dopolnilo tak pomen in mesto v osnutku. Opredelitve in načela, ki jih to dopolnilo vsebuje, so namreč sad socialističnega samoupravnega razvoja naše republike v okviru SFRJ v tridesetih letih izgrajevanja slovenske države oziroma slovenske državnosti, od začetkov narodnoosvobodilnega boja in socialistične revolucije leta 1941 pa do današnjih dni.

Začetki izgrajevanja slovenske državnosti segajo torej v obdobje, ko se je naš narod začel boriti za svoj narodni obstoj ter svobodo ter za spremembo izkoriščevalskih družbenih odnosov v napredne enakopravne socialistične odnose.

Leta 1941 je bila neposredno po okupaciji Jugoslavije v drugi svetovni vojni ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda. Na zboru odposlancev slovenskega naroda v Kočevju od 1. do 3. oktobra 1943 je bilo odločeno, da Vrhovni plenum OF kot SNOO opravlja vrhovno zakonodajno in izvršno oblast slovenskega naroda v okviru Jugoslavije in splošnih odločitev AVNOJ s pravico, da ustanavlja vse potrebne organe ljudske oblasti. V obdobju 1941—1943 smo Slovenci postavili temelje svoji državnosti in prvič v svoji zgodovini dobili svojo ljudsko oblast, svojo vojsko in svoj narodni parlament.

Na svojem prvem zasedanju 19. in 20. februarja 1944 postane SNOO po obliki in vsebini ljudska skupščina; spremeni tudi ime v Slovenski narodnoosvobodilni svet s kratico SNOS; njegovi člani so dobili imuniteto; ustanovljena sta zakonodajni odbor in verifikacijska komisija, medtem ko je zakonodajna dejavnost zaupana predsedstvu SNOS.

Predsedstvo SNOS je imenovalo prvo slovensko vladno v Ajdovščini 5. maja 1945. — Na svojem II. zasedanju v Ljubljani je SNOS 9. septembra 1946 izdal zakone, ki so bili potrebni za sklic in delovanje ustavodajne skupščine Slovenije, nato pa se je razpustil.

ČETRT STOLETJE POVOJNEGA IZGRAJEVANJA SLOVENSKE DRŽAVNOSTI

Ustavodajna skupščina Slovenije je sprejela ustavo Ljudske republike Slovenije 16. januarja 1947. S tem se je začelo poveljno obdobje v izgrajevanju slovenske državnosti, ki je trajalo do današnjih dni, ko sprejemamo v kakovostno spremenjenih okoliščinah dopolnila k sedanji slovenski ustavi in kasneje tudi novo slovensko ustavo.

Ko smo sprejeli sedanjo zvezno ustavno dopolnilo, je prišlo do kakovostno novega položaja. Slovenija in slovenski narod sta skupaj z drugimi narodi in narodnostmi dobila možnost, da v okviru federacije kot skupnosti enakopravnih

narodov in narodnosti ter kot samoupravne skupnosti delovnih ljudi in občanov nadalje izpopolnjujeta funkcijo državnosti in suverenosti s tem, da ima federacija samo tiste pravice in dolžnosti, ki so v skupnem interesu narodov, narodnosti, delovnih ljudi in občanov sporazumno določene v zvezni ustavi.

To načelo je tudi zapisano v 2. točki osnutka XXV. ustavnega dopolnila k republiški ustavi. Omenjeno načelo pomeni tudi temelj za doslednejše uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti ter suverenost socialističnih republik in avtonomnih pokrajin v Jugoslaviji ter za zagotovitev njihove večje odgovornosti za lastni gospodarski in družbeni razvoj. To v določenem smislu izraža prvi odstavek 2. točke osnutka XXV. amandmaja k republiški ustavi, ki opredeljuje, kaj in na katerih področjih družbenega življenja v SRS delovni ljudje in občani zagotavljajo in uresničujejo. Pri tem je treba posebej opozoriti na pomen uresničevanja skupnih interesov v temeljnih organizacijah združenega dela in vseh oblikah njihovega združevanja, samoupravnih interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih in občinah ter s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem. Ti dve obliki izražata veliko pridobitev v našem izgrajevanju državnosti. Gre za samoupravno odločanje delovnih ljudi v vseh celicah naše družbe, tako gospodarskih kot tudi družbenih. Seveda pa tega ne moremo ločiti od dejavnosti družbenopolitičnih organizacij, ZK, SZDL, ZM, ZZB NOV in drugih organizacij in društev, ki so tisti povezovalni idejno-politični činitelj napredne socialistične demokratične usmeritve, brez katerega ne bi bilo mogoče krepiti samoupravnih odnosov delovnih ljudi in občanov.

Okrepljeni položaj delovnega človeka in občana kot samoupravljalca v naši družbi narekuje, da se tak položaj tudi ustavnopravno opredeli in zagotovi s tem, da se pove, da so samoupravni položaj oziroma odnosi in pravice delovnega človeka in občana v organizacijah združenega dela, interesih in krajevnih skupnostih, samoupravni položaj občana v občini in republiki, svobodno samoupravno združevanje, dejavnost in ustvarjalnost delovnih ljudi in občanov, uresničevanje enakopravnosti narodov in narodnosti ter temeljne svobodščine in pravice človeka in občana, ki so določene z ustavo temelj, meja in smer uresničevanja pravic družbenopolitičnih skupnosti pri opravljanju funkcij oblasti.

To načelo izražata tako XX. zvezno ustavno dopolnilo kot tudi osnutek XXV. dopolnila k republiški ustavi in se kot »rdeča nit« vleče skozi vse amandmaje.

REPUBLIKA: DRŽAVA, KI TEMELJI NA SUVERENOSTI NARODA

V zvezni ustavi iz leta 1963 je v uvodnem delu v temeljnih načelih določeno, da »delovni ljudje in narodi Jugoslavije uresničujejo svoje suverene pravice v federaciji, kadar je to v skupnem interesu s to ustavo določeno, v vseh drugih odnosih pa v socialističnih republikah«.

To ustavno opredelitev je nadomestilo načelo v XX. zveznem ustavnem dopolnilu ki pravi, da »delovni ljudje, narodi in narodnosti uresničujejo svoje suverene pravice v socialističnih republikah in v socialističnih avtonomnih pokrajinah v skla-

du z njihovimi ustavnimi pravicami, v socialistični federativni republiki Jugoslaviji pa, kadar je to v skupnem interesu določeno z ustavo SFRJ«.

V tem načelu je torej izražena bistveno drugačna opredelitev suverenosti delovnih ljudi in narodov, ki živijo v Jugoslaviji. Uresničevanje suverenih pravic se tako s federacije prenaša v republiko oziroma avtonomno pokrajino. Suverene pravice se prvenstveno uresničujejo v socialističnih republikah in avtonomnih pokrajinah, v federaciji pa le drugotno, izvedeno, pa še pri tem le v povsem določenih zadevah, ki jih republike in avtonomni pokrajini v skupnem interesu z medsebojnim sporazumom določijo z zvezno ustavo.

V tem smislu je v XX. zveznem ustavnem dopolnilu republika jasneje opredeljena kot država, ki temelji na suverenosti naroda in na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.

Vsekakor bi bilo napačno, če bi v tej opredelitvi bil poudarjen običajen državni element republike, kajti ustava jasno izraža načelo, da republika ni samo državna, ampak tudi socialistična demokratična skupnost delovnih ljudi in občanov ter enakopravnih narodov in narodnosti.

Se posebej je treba opozoriti, da se pri opredeljevanju republike pojavi kot bistvena vsebina in sestavni del njenega značaja tudi vloga delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v uresničevanju njene državnosti.

Opredelitev socialistične republike Slovenije v osnutku XXV. amandmaja se od ustrezne zvezne ustavne opredelitve razlikuje v toliko, da pri državi konkretno navaja kot enega izmed temeljev slovenske državnosti suverenost slovenskega naroda. Glede na posebnost naše republike opredeljuje kot sestavni povezujoči činitelj socialistične samoupravne demokratične skupnosti tudi italijansko in madžarsko narodnost. To je tudi razumljivo, saj gre za narodnosti, ki že stoletja živita na našem narodnem ozemlju in ki tudi predstavljata most za sožitje in dobrososedske odnose z njunima matičnima narodoma v sosednjih državah.

Takšna opredelitev naše republike, kot je podana v osnutku XXV. dopolnila, dejansko pomeni le nadaljevanje zgodovinske poslanstva delavskega razreda in vseh delovnih ljudi Slovenije, kot je to že zapisano v uvodnih dveh stavkih sedanje republiške ustave. Ta opredelitev države poudarja v sedanjem trenutku zgodovinske prelomnice slovenskega naroda, ki bo izražena tudi v novi republiški ustavi, njen sestavni in neločljivi del: slovenska socialistična republika kot država je nujno in neločljivo povezana z uveljavljanjem samoupravljanja.

Gre za to, da Slovenci gradimo takšno državo, ki bo dejansko država delavskega razreda in ne državni aparat, ki bi vladal ločeno od samoupravnih družbenih temeljev ter izvrševal svoje funkcije v imenu delavskega razreda. Smo za takšno državo, ki bo rastle in se razvijala v skladu s potrebami samoupravne družbe, delavskega razreda in vseh delovnih ljudi in ki bo omogočala družbeno povezovanje in dogovarjanje v vseh oblikah samoupravnih odnosov.

VASILIJ POLIC

Predstavniki oddelka za narodno obrambo je vsakemu fantu pred odhodom k vojakom stisnil roko in mu zaželel srečno vrnitev. Foto: F. Perdan

Oj, ta vojaški boben...

Srečno fantje! Vidimo se čez poldrugo leto, smo zaklicali v sredo zvečer na kranjski železniški postaji, ko je potegnil vlak in odpeljal v različne kraje Jugoslavije razposajene gorenjske fantje na odsluženje vojaškega roka.

Adijo, pa zdrava (in zvesta) ostani... Foto: F. Perdan

Ze dopoldne smo srečavali po mestu skupine rekrutov z rdečimi nageljni v gumbnicah. Prešerno veseli so bili, vriskali so in peli. Svojemu odhodu k vojakom so hoteli dati resničnega duška. Bili pa so tudi taki, ki so ostali tihi, se poslovili od svojcev, prijateljev in kar je najtežje, od deklet, ter odšli neopazno. Tudi marsikatera grenka solza je pritekla!

Odhod k vojakom proslavlja vsak po svoje, vendar je po stari slovenski tradiciji to vesel dan z obilico žlahtne kapljice, ki povzroča med naporno vožnjo do kasarne glavobol.

Sreda zvečer na železniški postaji. Zadnja večja skupina fantov čaka na odhod. Ta bo šel v Sombor, drugi v Niš, tretji v Titograd, četrti v Našice, peti... Fantje s Struževskega so se pripeljali na železniško postajo z vozom drdačem. Lepo okrašen je bil, s smrečico na sredi in registrsko tablico na sori, kjer je z velikimi črkami pisalo Niš. S tem vozom se je pripeljal tudi Jože Mrgole s harmoniko. S poskočnimi in žalostnimi vižami je želel spremiti k vojakom svojega sina. Vztrajno je vlekel svoj meh, fantje pa so mu pomagali s pesmijo, bolj ali manj ubrano. Tudi okrepčevalnica ni bila brez prometa. Steklenice so romale od ust do ust in marsikatera se je sredi veselja in vriskov razbila na peronu ali železniških tirih.

Tudi žalostne prizorčke smo videli v sredo zvečer na železniški postaji. Zaljubljeni parčki so se stiskali po kotih in se tiho pomenkovali. Kdo

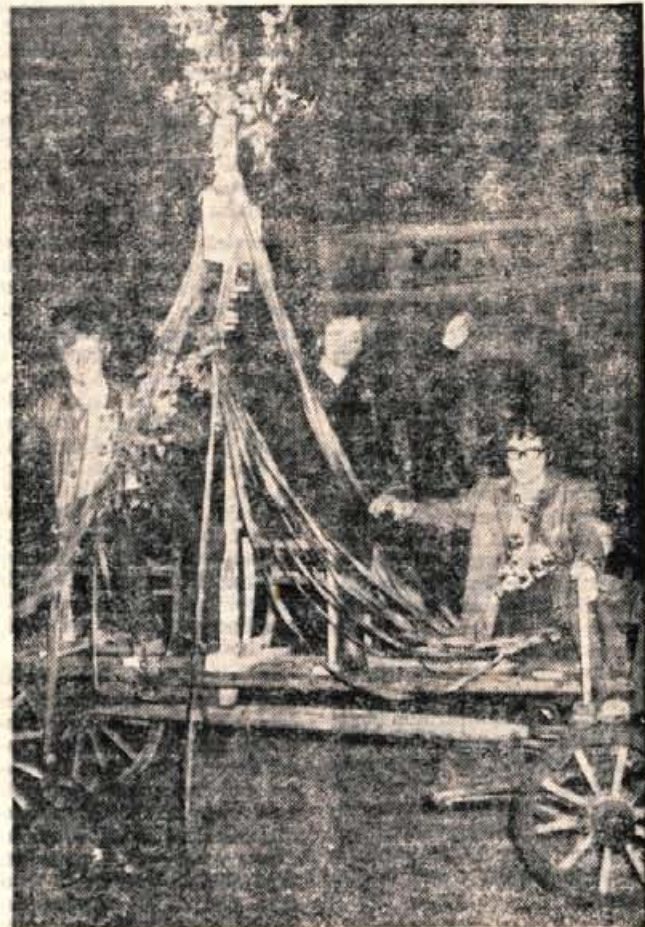
ve, so naju nekatere skupine fantov zalezovale in naju mlo prosile: Slikajte nas. Za spomin. Najprej vam damo denar. V vojsko gre človek le enkrat! Nekaterim sva ustregla, drugim ne.

Oglasila se je znana piščalka Cedomirja Pavloviča, uslužbenca oddelka za narodno obrambo skupščine občine Kranj. Fantje so postali resnejši, tihi. Drug za drugim so prihajali v posebno sobo na postaji, kjer so dobili dnevnico, potrebne dokumente in iskrene čestitke in

želje ob odhodu k vojakom. Pravo vojaško življenje se počasi začelo. Nekdo je bil tako navdušen, da si je poziv pripel na ovrtnik, v žep pa vtaknil zadnjo številko Naše obrambe. Veliko takih in podobnih prizorčkov bi lahko opisali, ki so se zgodili v sredo na železniški postaji.

Odhod k vojakom ni kar tako, se ne ponavlja vsak dan. Biti vojak je še vedno čast in neke vrste izpit zrelosti.

J. Košnjek

Struževski rekruti so se pripeljali na železniško postajo z lojtrskim vozom. Foto: F. Perdan

Jože Mrgole je s harmoniko spremljal sine k vojakom. — Foto: F. Perdan

Iz dejavnosti kulturne skupnosti Radovljica

Na zadnji seji izvršnega odbora kulturne skupnosti Radovljica, bila je že 6. v tem letu, so razpravljali o dosežnem delu in realizaciji finančnega načrta za prvo polletje ter sprejeli vrsto pomembnih sklepov v okviru kratkoročnega programa, ki ga je sprejela skupščina kulturne skupnosti za 1971. leto.

Navzlic začetnim organizacijskim težavam, ki so po pričakovanju spremljale v začetku letošnjega leta ustanovljeno kulturno skupnost, se je njena dejavnost razmeroma dobro uveljavila in ugodno vplivala na razvoj obstoječih kulturnih institucij, ki so vključene v to samoupravno interesno skupnost.

V začetku septembra je bil tudi že podpisan družbeni dogovor med Izvršnim svetom skupščine SRS in skupščino občine in kulturno skupnostjo Radovljica. Ta je bistveno pripomogel k realnejšemu načrtovanju neposrednih nalog, ker zagotavlja redni dotok finančnih sredstev, ki jih je po zakonu o financiranju kulturnih skupnosti republika odstopila občinam. Sklenjene so tudi že vse pogodbe o medsebojnih obveznostih z občinskimi, regionalnimi in republiškimi kulturnimi institucijami, ki opravljajo določene naloge s področja kulture za potrebe občine. Te dni pa bodo sklenjene pogodbe z nekaterimi gledališkimi hiškami, ki bodo gostovale v letošnji sezoni v več krajih občine.

Kar zadeva ta gostovanja, je izvršni odbor sprejel sklep, da se omogoči v vseh večjih krajih, kjer so za to podani tehnični pogoji — dvorane in odri, organiziranje predstav osrednjih gledališč, kot tudi jeseniškega in kranjskega, ki imajo letos zelo pester in za domačo publiko sprejemljiv repertoar. Glede na omejena sredstva namenjena za to zvrst kulturne dejavnosti, mimorede naj omenimo, da stroški samo ene predstave ljubljanske drame znašajo čez 8000 din, bo kulturna skupnost skušala skupaj z občinskim sindikalnim svetom obnoviti pismene dogovore s posameznimi delovnimi kolektivi, kateri bi vsaj delno krili — bodisi z abonmaji ali odkupi predstav — zneske, ki jih tudi z vstopninami ne bi mogli poravnati.

Za knjižničarstvo v občini je vslet skrajno težkih pogojev doslej, predvsem prostorskih, kulturna skupnost nameni namenska sredstva za najetjem kredita za adaptacijo bivše restavracije Triglav v Radovljici, ki jo je občinska skupščina odstopila

za te namene. Kljub dolgotrajnim prizadevanjem, da bi se zagotovili ustrezni prostori tudi za knjižnico na Bledu, kulturna skupnost nikakor ne uspe rešiti tega problema, čeprav bi bila po svojih zmogljivostih pripravljena prispevati tudi potrebna finančna sredstva. Za sanacijo knjižničarstva je značilno povečevanje doslej razmeroma skromnega knjižnega fonda, ki naj po programu v petih letih zadosti republiškimi normativom predpisanim z zakonom o knjižničarstvu.

Izvršni odbor je pozitivno ocenil program razvoja muzejske dejavnosti in končne projekte za preureditev vseh treh muzejev — čebelarstva v Radovljici, kovaškega v Kropi in muzeja talcev v Begunjah. V tej akciji bodo udeleženi muzejski strokovnjaki iz Kranja in Ljubljane, ki bodo predvidoma do konca leta tudi pri kraju z deli. Pohvale vredna je finančna pomoč in vsestransko razumevanje delovnih kolektivov tovarne Plamen in UKO iz Kroke, katerih delež bo še posebno pomemben za ureditev kovaškega muzeja.

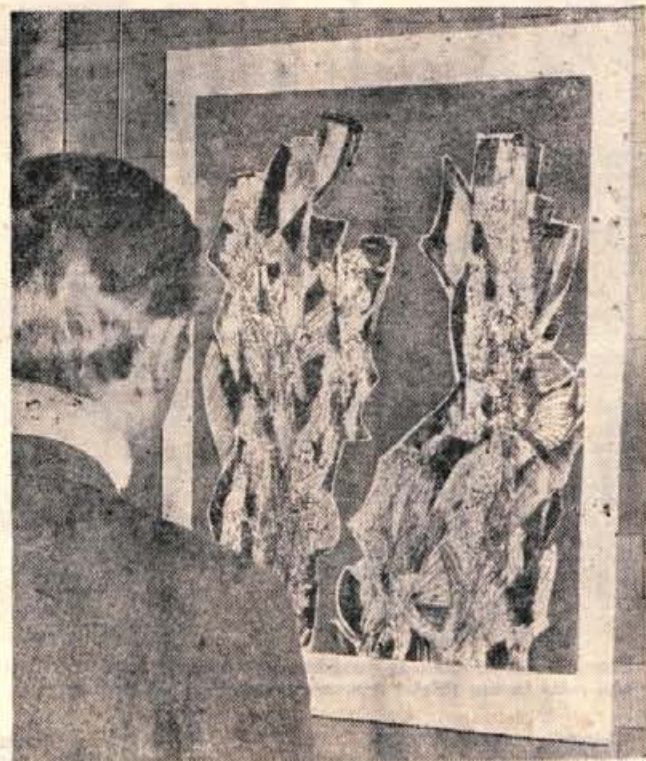
V letošnjem letu bodo opravljena po sprejetem načrtu tudi obsežna konservatorska dela na razvalinah gradu Kamen, na cerkvi Sv. Petra nad Begunjami, restavrirane bodo freske na nekaterih kmečkih hišah in župni cerkvi v Ribnem. S pogodbenimi obveznostmi bo ta dela tako kot doslej opravil zavod za spomeniško varstvo iz Kranja.

Precejšnja kulturna pridobitev za občino in za Bohinj posebno, za katero je tudi kulturna skupnost namenila del sredstev, je nedavno odprta stalna zbirka sirarstva in planšarstva v Bohinju, ki jo je strokovno opremil v stari sirarni v Stari Fužini Gorenjski muzej. Izvršni odbor je podprl pobudo lokalnih dejavnikov Fužini in se zavzel za nadaljnje izpopolnjevanje te ustanove, ki bo nedvomno veliko prispevala in dopolnjevala turistične zanimivosti Bohinja.

Velika obveznost, ki si jo je kulturna skupnost naložila s prevzemom proračunskih sredstev za kulturno dejavnost iz občinskega proračuna, predstavlja sklad za investicijska in vzdrževalna dela na kulturnih domovih v občini. Leti so po večini zaradi dotrajanosti potrebni izdatki popravil, s katerimi bi vsaj preprečili nadaljnje propadanje objektov in za silo obdržali njihovo funkcionalnost. Zato je izvršni odbor potrdil predlog strokovne

komisije pri ZKPO o prioriteti pri delitvi sredstev za najnujnejše potrebe domov. Za te namene v tekočem letu je na razpolago le 90.000, vključno za adaptacijo knjižničnih prostorov. Da bo zadosteno vsem minimalnim potrebam za vzdrževanje in popravilo kulturnih domov in drugih kulturnih objektov v občini, je edini izhod v združevanju teh sredstev in sistematično vlaganje po sprejetem načelu o najnujnejših potrebah. Letošnji program dotacij zajema kulturne domove v Zasipu, Podnartu, Bohinjski Bistrici, Ribnem in v Bohinjski Srednji vasi. Za naslednje leto pa pridejo v poštev najprej domova v Bohinjski Bli in v Gorjah, poleg nekaterih, za katere pa se komisija še ni odločila.

JR

V galeriji na loškem gradu razstavlja svoja dela slikar Josef Tichy, doma v Porečah ob Vrbskem jezeru na Koroškem. — Foto: F. Perdan

Potujoči kino - da ali ne?

V okviru Kinematografskega podjetja Kranj obstaja že nekaj let tudi potujoči kino. Ustanovili so ga zato, da bi približali filmsko umetnost tistim, ki nimajo možnosti in časa, da bi hodili v oddaljene kraje v kino. Zato je na prvi pogled zelo razveseljivo, da so se v Kranju odločili za tovrstni kino. Vidmar Stane je že star znanec manjših krajev na Gorenjskem, ki jih enkrat tedensko obišče s svojim potujočim kinom. Delo kinooperaterja opravlja pet let. Ker me je zanimalo, če so v podjetju dosegli s kinom zastavljeni cilj, sem ga poiskal in mu zastavil nekaj vprašanj.

● Kje vse ste že predvajali filme?

V petih letih, kolikor opravljam to delo, sem s potujočim kinom obiskal že precej krajev. Naj naštejemo samo nekatere: Jezersko, Predvor, Komenda, Podlublje, Ribno ter Gorje pri Bledu, Reteče pri Škofji Loki, Besnica, Kokrica itd. Trenutno hodim samo na Jezersko, ker drugje ni zanimanja ali pa obnavljajo dvorano. Med noveletnimi prazniki obiščem mnogo osnovnih šol po vsej Gorenjski z otroškimi in risanimi filmi. Ker sem eden redkih potujočih kinooperaterjev v Sloveniji, moram večkrat predvajati filme na različnih kongresih in večjih prireditvah. Med drugim sem vrtil filme tudi v Tivoliju v času noveletnih prireditev za otroke.

● Ali vozite s seboj vse, kar je potrebno za predstavo?

Da, s kombijem vozim čisto vse razen dvorane. Med opremo sodita dva kinoprojektorja z vsemi optičnimi dodatki, ojačevalec z zvočniki, platno, magnetofon, kabli s priključki in različni drugi

predmeti kot so elektrone, naprave za previjanje in lepjenje filmov itn. Vse skupaj tehta preko dvesto kilogramov. V Kranju moram vse naložiti v avto, potem v kraju predvajanja znositi v dvorano, kjer moram vse sestaviti in pripraviti za predstavo. Na koncu pa moram vse razstaviti in odnesti v kombi. Ponekod mi pomagajo, a največkrat moram narediti vse sam.

● Kakšne so dvorane, v katerih predvajate filme?

Dvorane so večinoma neprimerno, ker niso to kino dvorane, ampak rabijo različnim prireditvam. Zelo so zane-marjene, ker jih neredno čistijo in pozimi so slabo ogrevane. Večinoma nimajo projekcijske kabine in moram projicirati neposredno iz dvorane, kar gledalce deloma moti. Vrh vsega so pa še neakustične.

● Kaj pa obiskovalci?

Obiskovalci so večinoma mladi. Starejši so prezaposleni ali pa jim ni do filmov. Moram priznati, da zanimanje zelo upada. Vzrokov za to je več. Najprej seveda sla-

be dvorane s slabimi napravami za ogrevanje. Potem so filmi, ki jih predvajam. To so pretežno stari filmi na oguljenih celuloidnih trakvih. Le redko je na sporedu film, ki je npr. prvič v Sloveniji. Mlajši del publike se vede zelo nedostojno, kar tudi odvrta starejše od obiskov. Na koncu pa še reklama. Vedno se najde nekaj vnetih zbiralcev, ki poberejo vse lepake in slike. Če je v kraju istočasno kakšna prireditev, potem pogosto reklamo organizirano odstranijo, da ljudje ne bi šli v kino.

● Kaj bi bilo treba po vašem mnenju storiti, da bi se zanimanje povečalo?

Najprej bi bilo potrebno reorganizirati odbore, ki skrbijo za kulturne prireditve v posameznih krajih. Če bi bilo v njih več mladine, ki se zanima za film, bi bilo verjetno mnogo bolje. Dvorane bi morale biti bolj urejene in pozimi dobro ogrevane. Imeti bi moral več novejših filmov, posebno komedij, ki so najbolj priljubljene.

● Ali ima potujoči kino kakšno bodočnost?

Dela in stroškov je veliko, zanimanja pa vse manj. Prometne zveze z večjimi kraji so iz dneva v dan boljše in ljudje imajo vse več lastnih prevoznih sredstev. Zato jim ni več težko priti v mesto v kino. Na Gorenjskem, če upoštevamo vse to, verjetno, potujoči kino nima bodočnosti.

M. Gabrijelčič

Dvojna vzgoja

Prvošolčki so vdano in pridno drabili korake ob svoji »šici«, ki jih je tudi ta dan odpeljala v mesto. Ze prej, v razredu, jih je poučila, kako in kje lahko prečkajo cesto ali križišče. Njene vzgojne nauke so morali v mestu vestno in natančno upoštevati.

Po mestnih ulicah je bilo toliko prometa, da so morali pošteno paziti, da se niso motovili pod nogami mimoidočih ali stopili pred nevarno hitre avtomobile. Zdal ni bilo časa niti za bežen pritisk nosu na okno vabljive izlozbe, prikrajšani so bili celo za pogled v tisto nadvse zanimivo vsebino smetiščnih posod. V vrsti po dva in dva so potrpežljivo čakali na zeleno luč na semaforju.

Ze mesec dni jih je tovarišica vsak dan vodila v mesto. In v razredu so se potem pogovarjali, kje lahko prečkaš ulico, kdaj lahko stopiš na prehod za pešca. Bili so ubogljivi, posebno bistri Janez iz zadnje klopi, ki je vedno dvignil roko tedaj, ko je njegovim sošolcem vprašanje povzročalo le preveč preglavice.

Nekega večera se je Janez s svojo mamo vračal proti domu. Na mestnih ulicah ni bilo prometa, na pločnikih ne ljudi. Tudi mati mu ni bila dovolila, da bi bil pogledal v vsak koš za odpadke ali podrsal z roko prav po vsakem izloženem oknu. A nenadoma je rekla: »Pojdi, greva čez cesto!« Pograbila je Janezovo roko in stopila na cesto.

»Ne,« se je uprl mladi korenjak, »ne, tu ne smeva. Tovarišica je rekla, da se tu ne sme!«

»Kar pojdva, saj ni avtomobilov,« je vztrajala mati in ga povlekla za sabo.

»Ne, ne grem, tu ne smeva,« je branil jokaje vzgojna načela prvošolček.

»Ali boš že šel, sitnoba,« je odločila mati in v trenutku pokopala vsa prizadevanja, ves enomesečni trud Janezove učiteljice.

Naslednji dan je bil Janez v šoli ves spremenjen, ko je hitel svojim sošolcem razlagati, kako si on upa čez cesto tudi tam, kjer se ne sme.

Učiteljica, osupla in presenečena, je ostala brez besed.

D. S.

Krišpin Ogris — osemdesetletnik

Prav danes mineva 80 let, ko se je v Seljah pri Borovljah na Koroškem rodil Krišpin Ogris. V družini je bilo pet fantov in to je bila ena najzvednejših slovenskih družin na Koroškem. Ko se je pripravil plebiscit za priključitev Koroške k Jugoslaviji, je bil Krišpin agitator v Grebinju, brat Jurij pa borec za severno mejo. Po neuspelem plebiscitu sta oba pobegnila v Jugoslavijo.

Krišpin je končal gozdarsko šolo v Kostanjevici. Zaposlil se je v gozdni upravi na Bledu, od 1931. leta pa je bil gozdar in vodja dvorskih lovišč na območju Pokljuke

in Mežaklje oziroma zgor-njem koncu Gorenjske.

Med vojno je takoj začel sodelovati s partizani. Pod njegovim vodstvom so postavljali brunarice za partizansko tehniko. Avgusta 1943. leta je postal član komunistične partije. Ob požigu Radovne pa se je tudi sam pridružil borecem za svobodo. Bil je član okrožnega komiteja, kasneje pa je bil poslan na oblastni komite pod Blegoš, kjer je skrbel za narodno imovino. S tovarišem Miho Marinkom se je 1945. leta udeležil tudi konference aktivistov v Bohinju.

Po vojni ga srečamo v Ljubljani kot načelnika za gozdarstvo. 1946. leta pa je prevzel na Gorenjskem (pa vse do Trente) reprezentančno lovišča in ribolove. To delo je opravljal vse do 1954. leta, ko je bil upokojen.

Krišpin Ogris je ustanovni član planinskega društva Gorje, član turističnega društva Gorje, tajnik čebelarke družine. Bil je tudi član pevskih društev. Odlikovan je bil z redom zaslug za narod, redom dela s srebrnim vencem in priznanjem OF.

Jubilantu želimo še mnoga zdrava in srečna leta.

J. Ambrožič

»Maček v žaklju«

Strahotno dolgčas je bilo v prvih dopoldanskih urah na nedeljskem sejmu rabljenih avtomobilov v Ljubljani. Tisti, ki so čakali na kupce, so se sprva radovedno ogledovali, primerjali cene, vžigali motorje (da ne bi pozneje zatajili), naskrivaj brisali olje na motorju in skrbno očistili vsak najmanjši prah na sedežih. In upali na dobro kupčijo.

Proti poldnevu je sonce pregneto pusto meglo in sejmšče je oživel. Spremljali smo prodaje in kupčije treh lastnikov avtomobilov, ki smo jih poznali in ki so nam tudi odkritosrečno povedali, da prodajajo le zato, ker so njihovi avtomobili že tako slabi in dotrajani, da si z njimi ne upajo niti na malo daljši izlet.

AVTO MENJA LASTNIKA

»Kaj pleh! Motor, motor, to ti je pesem!« je skoraj vžičeno zapel hvalo svoje-mu avtomobilu njegov lastnik in kupcu prav spoštljivo govoril o odličnosti, ne-prekosljivosti in vzdržljivosti motorja. Tako je bil zaverovan v razkazovanje, da je pozabil omeniti, da se mu je pokvaril prav pred nekaj urami pri Naklem. S precejšnjimi težavami ga je s spremljevalcem, mehanikom, le spravil v pogon.

»Od zunaj, pleha, nisem prav nič popravil. Zakaj le? Bi bili morda bolj zadovoljni, ko bi mi spretni ličar vse prima zakril in čez mesec bi vam vse skupaj stran odpadlo? No, bi bili morda bolj zadovoljni?« Njegovim besedam očitno ni bilo kaj oporekati, kupec je pod vplivom take neoporečne logike celo odobravačje priklimal. Ko sta se peljala na poskusno vožnjo, mi je postalo jasno, da človeška neumnost zares ne pozna nobenih meja.

DOBRO SE SAMO HVALI

Lep rumen opel je stal med manjšimi vozili in zato ga je bilo takoj opaziti. S svojo veličino, razkošjem od zunaj in od znotraj, je pošteno zasenčil manjše, cenejše avtomobile. Njegovo veličino je poudarjal tudi njegov samozavestni lastnik, ki se je naveličano pretegoval na udobnih sedežih.

»Bi ga, prosim, lahko malo vžigali?«

Lastnik se je najprej nejevoljno ozrl in premeril kupca od nog do glave. Najbrž se mu je zazdelo, da ima možak dovolj denarja, ker je ur-

no poskočil, vtaknil ključ v pritisnil na pedal za plin. Toda — nič! Motor je zatajil! Vendar sta ga pozneje s kupcem in ob pomoči ostalih le nekako uspela spraviti v pogon in se — odpeljal! Lastnik ga je zaradi napake prodal za tisoč dinarjev ceneje, a je še vedno trdil, da je spravil v žep precejšen dobiček.

MAGICNA MOČ AVTOMOBILSKIH PREVLEK

»Seveda, saj je bil dve leti le v garaži,« je lagal naš tretji znanec radovednežu, ki se je zanimal za njegov avtomobil. Avto skoraj nikoli v garaži sploh ni bil. Na cesti je bil vsak dan po nekaj ur,

pozimi pa v dežju in snegu pred hišo.

»Mislim, da je motor kar dober in vzel bi ga, če me ne bi preveč motila vzbokli-na na sprednjem koncu. Tu je bil gotovo zadet,« je strokovnjaško ugotavljal kupec in le deloma uganil. Avto ni bil zadet, bil je pošteno karamboliran.

A tudi naš tretji znanec je v nedeljo zvečer veselo nazdravljaval. Tudi on je avtomobil prodal. Kupec ga ne bi bil kupil, toda njegova žena ga je toliko časa pregovarjala, da je odprl debelo denarnico. Tako neznanstvo so ji bile vseč — avtomobilске prevleke.

D. Sedej

Jutri na Pokljuki

Tekmovanje harmonikarjev

Jutri ob 11. uri dopoldne se bodo pri gostišču Ob tabornem ognju na planini Gorjanskem oglasili srečni četrtič harmonikarji. Na tekmovalcu z naslovom Pozdrav s planin se bodo pomerili z igralem narodnih in partizanskih pesmi na diatoničnih harmonikah. Tekmovanje je bilo predvideno že 12. septembra letos, vendar je zaradi slabega vremena odpadlo.

Organizator planinsko društvo Bohinjska Srednja vas in pokrovitelj hoteli Ljubljana transport na Bledu ter odbor Prešernove brigade upajo, da bo vreme tokrat tekmovalcem naklonjeno. Nastopajoče bo ocenjevala posebna strokovna komisija. Prireditelj je tudi letos po-

skrbel za nekaj lepih nagrad. Razen tega pa se bodo harmonikarji potegovali še za dve prehodni nagradi: veliko gorjuško čedro in za kip partizana harmonikarja.

A. Z.

Gobarski piknik

V nedeljo bo v Planini pod Golico gobarski piknik, ki ga bo pripravila gobarska družina z Jesenic. Namen piknika je v tem, da gostom prikažejo različne vrste gob in v svoje vrste pritegnejo čimveč ljubiteljev gob. Ob tej priložnosti bodo pripravili tudi manjšo razstavo.

D. S.

Bridge turnir na Bledu

Pod pokroviteljstvom bridge zveze Jugoslavije, turističnega društva Bled in zavoda za pospeševanje turizma Bled se je v četrtek v festivalni dvorani na Bledu začel četrti mednarodni bridge turnir. V četrtek in večer je bilo naj-

prej na programu moštveno prvenstvo mestnih reprezentanc, danes in jutri pa bo na programu mednarodni turnir parov. Prireditelj je za tekmovalce pripravil vrsto denarnih nagrad in praktičnih daril.

A. Z.

Sektorska vaja gasilcev Selške doline

V okviru požarnovarnostnega tedna je gasilsko društvo Železniki v sodelovanju z gasilsko enoto tovarne poštva Alples pripravilo sestanek predsednikov in poveljnikov

gasilskih društev Selške doline.

Predstavniki gasilcev Alples so navzoče seznanili o požarni varnosti v njihovi tovarni. Na sestanku so tudi sklenili, da bodo oktobra pripravili sektorske gasilske vaje. Z njimi bodo seznanili gasilce z nevarnostmi požara v tovarnah, zlasti v Alplesu.

Gasilsko društvo Železniki pa je ob tednu požarne varnosti izvedlo mokro gasilsko vajo, člani pa so poskrbeli za propagando z letaki in znamkicami.

A. S.

Disco klub v restavraciji Blegoš

Na željo mladine bo na Bledu tudi čez zimo odprt disco klub. Uredil ga bodo v restavraciji Blegoš. Odprt bo do prihodnje pomladi, ko

se bo preselil v vilo Bel dvor, ki jo bodo preuredili. Pozimi bo disco klub odprt od petka do nedelje.

A. Z.

Beograjsko sporočilo

Leonid Brežnjev je v tem trenutku gostitelj indijske predsednice Indire Ghandi, naš predsednik pa je na surčinški letališču pričakal velikega vojvodo Jeana Luksemburškega in veliko vodilno — življenje je spet pokazalo svojo dinamiko. Tisto, kar je bilo večeraj v središču pozornosti danes ni več in jutrišnji dogodki bodo zasenčili današnje. Toda, čeprav je to res, ostaja dejstvo, da bo obisk sovjetskega šefa za obe deželi še lep čas ostal v otipljivem spominu. Ostala bo tudi izjava, ostalo bo skupno sporočilo, ostal bo govor uglednega gosta v zemunski tovarni. Kaj je moč povedati o obisku, ki je po svetu vzbudil nedeljeno zanimanje? Sodeč po razpoloženju na obeh straneh, ga ocenjujeta tako Moskva kot Beograd kot uspešno srečanje med partnerjema, ki sta že dalj časa ugotavljala, da v njunih odnosih ni vse v najlepšem redu, pa nista iz teh ali onih razlogov uspela premostiti razlik in zblizati stališč. Toda če rečemo, da ocenjujeta obe strani obisk kot uspešen, s tem nikakor nismo trdili, da so sedaj stvari na taki ravni, da bi bili nadaljnji naporji za še boljše sodelovanje nepotrební. Verjetno bi bili veliko bližje res-

nici, če bi trdili, da sta obe strani med nedvomno izčrpano in iskreno izmenjavo mnenj uspeli dokaj natančno označiti svoja stališča, kar je naposled v mednarodnih odnosih tudi pomembna stvar. Sedaj precej natančno vemo, v čem se strinjamo in v čem ne in tudi to, kaj sodimo o nekaterih rečeh, ki zanimata obe strani, čeprav ima sicer vsaka svoje mnenje o tem. Letošnje poletje je minilo v znamenju ne povsem čistih računov; kot stvari sedaj stojijo, so odnosi bistveno jasnejši. Brežnjev sam je čutil potrebo, da je v govoru v zemunski tovarni izjavil, da so bile govorice, kako kanil Sovjetska zveza napasti Jugoslavijo, iz trte izvite izmišljotine. Tiste, ki malce bolj pozorno spremljajo dogajanja tudi na jugoslovanski notranjepolitični sceni, vedo, da bi bila taka izjava zelo dobrodošla že pred nekaj meseci. To je samo drobec, ki ilustrira, kako zelo pomembni so stiki take vrste tudi tedaj, kadar gre za prijateljski in neuradni obisk, označbo, ki sicer nima ravno najbolj

natančne razlage v diplomatskem jeziku. Za nas je zelo pomembno, da smo v Beogradu potrdili osnove, na katerih bo temeljilo naše bodoče sodelovanje s Sovjetsko zvezo — to pa so beograjska deklaracija iz leta 1955 in moskovska izjava iz leta 1956. Obe zelo natančno ugotavljata naše pozicije v odnosu na prvo deželo socializma in skupno sporočilo ter izjava z letnico 1971 oboje samo še poglobljata. Gostje so spoznali našo neomajno voljo, da usmerjamo naš razvoj na svoj način, a znano je, da je ta veljal dolgo časa za nekaj nezaslišano pregrešnega v nekaterih socialističnih državah. Izjava, ki sta jo podpisala Tito in Brežnjev, vsebuje vrsto povsem praktičnih napotkov za urejanje razmer na področju komunikacij, tehnološkega sodelovanja itd. Nedvomno bo treba v tem smislu storiti še marsikaj, da bi načelne dogovore uresničili v praksi — to bo stvar ustreznih strokovnih služb in organov, ki bodo v medsebojnih kontaktih skušali doseči najboljše rešitve za obe stra-

ni. Predsednik Tito je bil povabljen v Moskvo in povabilo je bilo z zadovoljstvom sprejeto, datum obiska pa bodo — tako kot je v diplomatski praksi v navadi — določili kasneje.

• • •

V Veliki Britaniji pa je medtem izbruhnila velika afera: vlada Edwarda Heatha je zahtevala od sovjetske vlade, naj umakne več kot 100 diplomatskih in trgovinskih predstavnikov pod obtožbo, da so se ukvarjali z vohunsko dejavnostjo. To je največji množični izgon diplomatov v sodobni zgodovini, dogodek brez primere. Sovjeti so kajpak žolčno reagirali, toda London vztraja pri svojih trditvah. Podatke o vohunski dejavnosti sovjetskih predstavnikov je dal na voljo Britancem neki prebegli član sovjetske tajne službe. Sovjetska »kolonija« v Londonu je štela nič manj kot 550 oseb in je bila daleč najštevilnejša v vsem zahodnem svetu. Odnosi med obema silama so se kajpak pri prči nekoliko ohladili, zlasti še,

ko so Britanci objavili vsebino dveh pism, ki jih je njihov zunanji minister naslovil svojem sovjetskemu kolegu — pa ta nanje sploh ni odgovoril. London je že dolgo časa opozarjal Moskvo, da utegne priti do neljubih dogodkov, če ne bo omejila dejavnosti svojih ljudi v Veliki Britaniji — pa je bilo, kot trdijo, vse zaman. Povsem normalno je, da diplomatska predstavništva na tujem skušajo zbrati med drugim tudi informacije, ki lahko koristijo vratični deželi. To počno vsi in povsod. Toda če ta dejavnost prekoraci dopustne okvire ali pa pride vsa stvar v javnost, je škandali neizogiben. Kaže, da se je nekaj takega zgodilo sedaj v Londonu. Prestiž Sovjetske zveze je omajan, ostaja pa še nejasno, kako mislijo reagirati — ali bodo tudi oni zahtevali, naj Britanci zmanjšajo svojo kolonijo v Moskvi?

LJUDJE
IN
DOGODKI

Potrebnih je več sredstev za kmetijstvo

V sredo je bilo v Kranju regionalno posvetovanje o kmetijstvu — eno izmed sedmih, ki so bila v torek in sredo po vsej Sloveniji — ki sta ga sklicala komite za kmetijstvo in gozdarstvo pri IS Slovenije in gospodarska zbornica. Načelniki oddelkov za gospodarstvo, direktorji KZ in drugi predstavniki kmetijskih organizacij so razpravljali o srednjeročnem planu razvoja kmetijstva, o ukrepih na področju agrarne politike in o akcijskem pro-

gramu razvoja kmetijstva po regijah, občinah in zadrugah za prihodnje leto.

Srednjeročni program razvoja kmetijstva predvideva za Slovenijo kot glavno usmeritev — živinorejo. Za Gorenjsko je še posebno predvidena smer: mleko-meso. Ko so se pogovarjali o načrtu srednjeročnega razvoja, so poudarili, da so pri tem predvsem pomembna sredstva. Le, če bodo zagotovljena sredstva, bodo programi izvedljivi. Načrti so zaradi pomanj-

kanja denarja že velikokrat propadli. Ugotovili so, da je delež investicij v kmetijstvu sorazmerno majhen. Prav tako ne bo mogoče uspešneje posredovati brez regresov in subvencioniranja. Važen faktor za izvedbo programa so tudi cene. Po splošni oceni bi morali določiti spodnje in zgornje meje cen.

Večina razpravljavcev je menila, da bo treba precej več pozornosti posvetiti izobraževanju. Šolanje naj bi bilo uzakonjeno, sicer bomo

še dolgo zadaj. Član republiškega IS inž. Milovan Zidar je predlagal, da bi na Gorenjskem ustanovili alpsko kmetijsko šolo, kjer bi bila vsa pozornost usmerjena v živinorejo, gozdarstvo in kmečki turizem.

Veliko besed je bilo izrečenih tudi o pospeševalni službi. Izvedba programa je namreč v veliki meri odvisna prav od pospeševalcev. Glede pospeševalcev je Gorenjska v precej neugodnem položaju. Morale bi obstajati do-

ločene norme o možnostih dela enega pospeševalca. Za pospeševalce bi se morala najti sredstva družbe, ker same delovne organizacije niso zmožne formirati takega štaba kmetijskih pospeševalcev kot bi ga bilo želeli. Še več pozornosti bi bilo treba delu posameznih služb, ki posvetiti tudi usklajevanju skrb za razvoj kmetij.

Vsi so bili mnenja, da je treba posvetiti večjo pozornost čuvanju kmetijskih zemljišč pred udarom urbanizacije. Vse prevečkrat se na ta način izgubijo dobre kmetijske površine in preidejo v nezemeljsko uporabo. Tudi gozd bi se moral upoštevati kot sestavni del gospodarstva.

Na koncu so se povedali, da bo 12. oktobra v Skofji Loki posvet vseh predsednikov slovenskih občin o kmetijstvu. In še nekaj! Gospodarska zbornica je predlagala, da vse kmetijske organizacije v Sloveniji oddelajo del sredstev iz sklada skupne porabe za opremo slovenske kmetijske šole v Podravlji na Koroškem. Ta je dobila letos status javne privatne šole in je edina slovenska kmetijska šola na oni strani meje. Akcijo bi bilo treba izvesti že do konca oktobra.

J. Govekar

Minić zmagovalec II. spomin- skega turnirja na Golniku

V okviru proslav ob 50-letnici Bolnišnice na Golniku je bil tudi spominski šahovski turnir v spomin na dr. Neubauerja in dr. Furlana. Na turnirju je sodelovalo 14 šahistov. Turnir je bil zelo kvaliteten, saj je nastopilo več mednarodnih mojstrov. Vrstni red: Minić, Kurajica in Bertok po 10, Puc 8,5, Bukić 8, Kržišnik 7,5, Bajec in Mašić po 7, Saradjen 6, Šiška 5 itd.

Udeleženci šahovskega turnirja na Golniku. — Foto: M. ŽIVULOVIC

50 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJES OLJE, ROPAR!
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Tako je govoril Molotov in nadaljeval:

»Na osnovi predlogov, ki sta nam jih poslali angleška in francoska vlada, je Sovjetska zveza začela pogovore o potrebnih ukrepih, s katerimi naj bi se postavili agresiji po robu. Ta pogajanja trajajo že od srede aprila, vendar pogovori še vedno niso zaključeni. Kljub temu pa je že v tem trenutku jasno, da je treba kot MINIMUM, ČE NAJ USTVARIMO PROTI OFENZIVNI AGRESIVNIH DRŽAV UČINKOVITO OBRAMBNO FRONTO NEAGRESIVNIH DEŽEL, URESNITI NASLEDNJE POGOJE:

SKLENITI DOGOVOR O UČINKOVITI MEDSEBOJNI POMOČI PROTI AGRESIVNIH AKCIJAM NAPADALCA MED VELIKO BRITANJO, FRANCIO IN SOVJETSKO ZVEZO

Ta dogovor naj bi imel izključno nenapadalni obrambni značaj. Garancija proti napadu agresorja, ki velja za države srednje in vzhodne Evrope s strani Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze, naj bi veljala tudi za vse evropske države, ki so sosedje Sovjetske zveze, za vse brez izjeme.

Molotov je mislil pri tem na baltške države in Finsko. Terjal je stvarne dogovore med Veliko Britanijo, Francijo in Sovjetsko zvezo, ki naj bi nedvoumno določali obliko in obseg pomoči v primeru napada države-agresorke na katerokoli državo, ki bi uživala jamstvo za nedotakljivost in neodvisnost s strani držav-napadalke. Seveda pa bi države, ki sprejemajo jamstvo Velike Britanije in Francije ter jima vračajo jamstvo na podlagi obojestrane, morale nuditi to obojestrano tudi za Sovjetsko zvezo. Temelj dogovorov za jamstvo državam pred napadom s strani države-napadalke (Nemčije) naj bi bili obojestrani in enakost obveznosti, češar pa, sedanji angleško-francoski predlogi ne zagotavljajo:

»Vprašanje je, ali po dosedanjih angleško-francoskih predlogih Sovjetska zveza sploh lahko računa na angleško-francosko pomoč v primeru direktnega napada na Sovjetsko zvezo ali v primeru napada na male nevtralne države na njenih severozahodnih mejah, za katere zahodni vesilci nista sprejeli nobenega jamstva.

Vseeno pa je Molotov priznal zahodnim predlogom določen napredek v primerjavi z začetnimi predlogi zahodnih vesilov na pogajanjih v Moskvi. Kljub temu pa tudi ti novi predlogi vsebujejo, toliko pridržkov, slonečih na različnih klavzulah, povzeli po klavzulah pakta Društva narodov, ki so jih v konkretnih primerih lahko tolmačili različno in ki so se izkazale vse prej kakor zadostne in učinkovite proti fašistični agresiji v Evropi. Tudi sedaj bi se, prav lahko izkazale kot fikcija, je Molotov opozoril na neučinkovitost teh klavzul, ki bi si jih v primeru napada na Sovjetsko zvezo ali države ob njenih severozahodnih mejah Zahod lahko tolmačil po svoje in se tako izognil obveznostim. Sovjetska zveza zaradi izkušnje po oktobrski revoluciji in državljanski vojni ter zaradi antikomunizma vladajočih zahodnih državam ni mogla docela zaupati. Zato je Molotov vnovič terjal od Francije in Anglije tudi jamstvo za baltške države z enakimi obveznostmi in obojestranskimi dolžnostmi, kakršne sta terjali zahodni vesilci od Sovjetske zveze v primeru nemškega napada na Poljsko ali Romunijo, Belgijo, Grčijo ali Turčijo. Samo na tak način bi lahko zahodni vesilci utrdili sovjetsko zaupanje v iskrenost svojih namenov.

Iz Molotovskega govora vidimo, da je Molotov v tem času še upal na spremembo stališča poljske vlade do zavezništva s Sovjetsko zvezo, saj je dejal, da so se, odnosi s Poljsko na splošno izboljšali. Govoril pa je tudi o trenutnih odnosih

med Sovjetsko zvezo na eni ter Nemčijo in Italijo na drugi strani.

»Pogovori med Anglijo in Francijo na eni ter Sovjetsko zvezo na drugi strani (za sklenitev pakta o kolektivni varnosti) niso ovirali, da bi se Sovjetska zveza odpovedala vnovični vzpostavitev gospodarskih odnosov z Nemčijo in Italijo. Že dalj časa so pogajanja med Nemčijo in Sovjetsko zvezo za nabavo trgovinskega kredita v višini 300 milijonov mark. Ta pogajanja so bila večkrat prekinjena zaradi različnosti v pogledih, vendar se kažejo znaki, da ni izključeno, da se bodo zopet nadaljevala.

Zahodni zgodovinarji v tem pogledu Rusiji nimajo kaj očitati, saj so zahodne države popolnoma normalno trgovale s Hitlerjevo Nemčijo, pa tudi z Mussolinijevo Italijo. Sankcije v času etiopske vojne so zahodni gospodarstveniki obšli in so bile samo prazen nepomemben in neučinkovit papir. Z Rusijo je bilo drugače. Zahod je z različnimi embargi oviral njen gospodarski razvoj. Graditev prve petletke v letih 1929–1934 je bila odvisna v prvi vrsti od uvoza strojev in drugega industrijskega blaga iz Nemčije. Vse do januarja 1933 je potekal ta uvoz nemoteno, potem pa se je zahodnim embargom in motenju graditve socialističnega gospodarstva v Sovjetski zvezi pridružil še Hitler in Sovjetska zveza je morala misliti še bolj kakor prej, kako se bo izpodbijane nerazvosti in zaostalosti razvila v močno industrijsko deželo z lastnimi silami. Ne smemo pozabljati, da je bila carska Rusija leta 1913 industrijsko manj produktivna od Belgije. Državljska vojna, ki so jo po oktobrski revoluciji zanimali imperialistične vesile, pa je potisnila mlado Sovjetsko zvezo še na nižji gospodarski potencial. Navezana samo na lastne sile se je lahko industrijsko razvijala in dohitevala industrijsko razvite dežele samo na podlagi načrtnega gospodarstva, ki se je moralo osredotočiti predvsem na graditev težke industrije in elektrifikacije. Drugačne izbire ni imela, če se ni hotela nakopati zopet kapitalističnega izrabljanja in kot kaka polkolonialna dežela životariti v odvisnosti od evropskega in ameriškega kapitala, ki sta v Rusiji videla predvsem surovinsko deželo za svojo industrijo, nikoli pa bi ne razvila Rusije v drugo industrijsko razvito deželo na svetu, kakršna je danes, čeprav je v letih 1941–1945 doživela ponovno uničenje v najbolj razvitih evropskih predelih Sovjetske zveze.

Toda vrnimo se v preteklost, v 31. maj 1939, ko je Molotov povedal, da se bodo začela

NOVA GOSPODARSKA POGAJANJA MED NEMCIJO IN SOVJETSKO ZVEZO

in dejal, da ta pogajanja ne ogrožajo pogovorov o sklenitvi obrambnega pakta z Veliko Britanijo in Francijo pred Hitlerjevo agresijo.

Hitler je seveda na ta pogajanja gradil druge načrte, ki pa jih še ni razkril, marveč je še vedno čakal na ugoden trenutek. Da se je ta vedno bolj bližal, je poskrbel Zahod sam z zavlačevanjem moskovskih pogajanj, še bolj pa z neogovorno neresnostjo, ki jo je na teh pogajanjih pokazal. Z zakulisano diplomacijo je odvracal Poljsko, pa tudi baltiške države in Finsko, da bi sprejele sovjetsko garancijo za nedotakljivost njihovih meja. Dne 2. junija je

»BALTIC TIMES«

prinesel stališče estonskega zunanjega ministra Selterja o možnosti sovjetske garancije za baltiške države:

»Mogoče je, da bodo baltiške države v primeru nevarnosti privolile v omejeno pomoč velikih sil.

V tem primeru bi ne mogli govoriti o kršenju nevtiralnosti in podvomit v dobre namene. V primeru pa, da bi katerakoli velika sila zahtevala, da bi mi igrali vlogo pomočnika, ne da bi jo prosili, pa naj bi bilo to s stališča kolektivne varnosti ali v razpadanju obrambe lastnih interesov na področju baltiških držav, bi na tako prizadevanje gledali kot na NAPAD NA BALTIŠKE DRŽAVE, proti kateremu bi se le-te postavile z vsemi svojimi silami po robu. IMAMO POPOLNO ZAUPANJE V VELIKO BRITANJO IN

smo prepričani, da bomo v svojih polzkusih mogli ubraniti in si zagotoviti mir in vodeni od teh visokih idealov našli in IZBRALI POTREBNA SREDSTVA za doseg le-teh.

Tako je pisal »Baltic Times« prav na dan, ko sta francoska in angleška vlada prejeli sovjetske pomisleke na angleško-francoske predloge oziroma dopolnitev teh predlogov s sovjetskimi dodatnimi predlogi, s katerimi naj bi v splošno garancijo pred nacističnim napadom poleg predlaganih držav, ki sta jih predlagali Anglija in Francija, sprejeli še tri baltiške države. Torej naj bi »Baltic Times« (po čigavem nasvetu ali želji?) povedal, da baltiškim državam ni do sovjetske garancije in da bi Estonska tako garancijo smatrala kot sovjetski napad na Estonsko.

Zares, umazano je zakulisje diplomacije. Hitler si je lahko samo mel roke. Za Hitlerja je tiste dni govoril

SENAT MESTA GDANSK

v rokah gdanskih nacistov. Ti so dne 30. maja 1939 zahtevali, da poljska vlada odpokliče poljske funkcionarje, kompromitirane v incidentu v Kalthofu.

Ta incident (21. maja 1939) je bil seveda sprovočan v skladu z Goobelsovimi navodili gdanskemu nacističnemu voditelju Forsterju. Poljska poročevalska agencija »Pat« ga je razkrila kot navadno nacistično provokacijo in zavrnila poročilo tiskovnega urada svobodnega mesta Gdansk, ki je poročal, da je bil dne 21. maja neki gdanski meščan ustreljen in da ga je ustrelil neki poljski državljani, šofer tovornega avtomobila, v katerem je sedel poljski poslanski svetnik Terkowski. Isto je zatrjeval tudi predsednik gdanskega senata Greiser v noti, ki jo je 21. maja izročil poljskemu diplomatskemu zastopniku v Gdanku.

Dne 24. maja je poljski generalni komisar v Gdanku izročil mestnemu senatu noto, s katero je protestiral proti ravnanju proti poljskim carinikom v Kalthofu (za poljsko ime tega kraja ne vem, ker se poslužujem nemških dokumentov — prip. M. Kl.). Poljske carinike so gdanski nacisti prisilili, da so morali zapustiti carinarnico in jim onemogočili delo. Senat mesta Gdansk ni storil ničesar, da bi zagotovil poljskim carinikom inšpektorjem nemoteno delo.

Poljski generalni komisar v Gdanku je zato popolnoma upravičeno naprtil gdanskim oblastem krivdo za incident v Kalthofu. Poudaril je, da se Poljska ne bo odpovedala svojim carinskim pravicam v mestu in zahteval od gdanskega senata, da najde krivce, ki so ogrožali namestnika poljskega generalnega komisarja Perkowskega.

Vlada mesta Gdansk pa je seveda valila krivdo na Poljake in krivila Perkowskega in še dva druga carinska funkcionarja ter jih dolžila za uboj nekega gdanskega meščana, ker niso prišli šoferja tovornjaka in mu — po zatrjevanju gdanskih nacistov — omogočili pobeg na Poljsko.

Vse to je bilo seveda sprovočirano in v skladu s »propagandno vojno« proti Poljski za katero je

NEMSKI TISK

dobil že 6. maja 1939 naslednja tajna navodila:

»Spopade s »folksdojčerji« je treba sedaj objavljati med drobnimi vestmi. Inozemski tisk je postal že pozoren in vidi v takih novicah zvezo z lanskimi septembrskimi novicami, v času Münchenskih pogovorov. Za to je potrebno, da je objavljane novice o »incidentih« stvarno. Bralci ne smejo dobiti vtisa, da pripravljamo nekaj podobnega kakor s Sudeti in Češko.

Takih »stvarnih incidentov«, ki si jih je Goobelsov tisk želel, pa ni bilo. Sam nemški tisk jih ni objavljati na vidnih mestih, zato pa jih je nacistični tisk v Gdanku in jih napihoval. Nemški časopisi v Gdanku so delali hrup, v sami Nemčiji pa je tisk prejel navodila glede sprovočiranih incidentov, naj za sedaj še ne zavzemajo vidnih mest na prvih straneh časopisov, marveč naj bi se, juha proti Poljski kuhala ob počasnem vrenju.

Aleš je poskrbel za vse drugo. Do zadnjega tudi Gorskemu ni razodel svojih namenov. Sicer pa je tako vedel, da Gorski ne bo ugovarjal, saj mu gre predvsem za sestanek. Če bo dan prej, toliko bolje. Toda kako se je začudil, ko ga je potem Gorski trdo obzrl.

— Čemu smo se dogovorili, zakaj še nepotrebno zmešnjave. Ljudje so že tako nezaupljivi!

— Saj veš, da moramo odkriti izdajalca! Se ti ne zdi, da je to ena izmed poti?

Gorski je spoznal, da mora popustiti, zato se mu je obraz raztegnil v razumevajoč nasmeh:

— Prav, prav. Domislek je dober. Poskrbi za pravočasno obvestila, da se ne bo kaj zgodilo.

— Bodi brez skrbi, je rekel Aleš. — Za vse je poskrbljeno! Alešev glas je bil miren, tak kot navadno, vendar je Gorski ugibal, če ta človek ne pomeni še kaj več? Hudo je služiti dvema gosposdarjem! Upal je, da bodo Nemci opravili brez njega, vendar ga je imel Werner dobro priškrnjena. Popustil je za ceno življenja, v resnici pa ni bil za Hitlerja. Obžaloval je vnetega Aleša, toda izmakniti se ni mogel. Šlo je za glavo. Če je zaradi svoje že popustil, jo je varoval tudi zdaj. Vsake pa je manj škoda kakor njegove.

Aleš je hodil od zaupnika do zaupnika in jih obveščal o sestanku. Nikomur ni pripovedoval, koliko jih bo prišlo, da jih ne bi po nepotrebnem vznemirjal. Že tako so neradi obljubljali. S Filipom se je vmes sešel le enkrat, pri Golobu pa se je moral zadržati dlje, da ga je pripravil, kaj-

prosil, zato je bila to njena dolžnost. Odločila se je in šla bo, pa naj se zgodi karkoli.

Počasi se je odpravila, ugasila luč in kakor vedno iz previdnosti pogledala po vasi. Tedaj se ji je zazdelo, da vidi v temi dreves stati še nekaj temnejšega. Pa samo za hip. Ko je še enkrat in bolje pogledala, sence ni bilo več. Pomela si je oči. Morda se ji je tako samo zdelo? Na poti ni bilo nikogar, kot navadno v tem času. Zdaj so jo bile samo še oči in ušesa. Napenjala jih je in tipala skozi mrak. Vse tiho. Ko je prežala skozi vežno lino, se ji je zdelo, kakor bi izpod previdnega koraka odskočil kamenček. Ni si upala niti dihati. Spet je zlezla nazaj v svojo sobo, se zaklenila in oblečena, kakor je bila, legla na posteljo. Kdo vohlja okoli hiše in na koga preži, če ne nanjo in na Aleša! Ne more biti še daleč. Pokalo sicer ni, a vendar... Čeprav je bila oblečena, jo je stresel mrz.

Ostala je doma in Filipa obvestila šele prihodnji dan. Zaklel je, ko mu je povedala, naj gre na sestanek takoj!

IV.

Obersturmführer Werner je tehtal podatke, ki jih je dobil od Filipa, nato pa še od Gorskega. Ugibal in sklepal je, komu naj da prednost. Oba sta bila skoraj ena in ista. Oba je držal v rokah, toda Filipova pogoltnost in vsiljivost mu nista bili všeč. Z Gorskim je imel dolgoročne račune in tudi njegova preteklost je bila drugačna, drugačen njegov značaj. Sicer sta pa oba

hove nepremagljivosti. Zdaj že skoraj vsak otrok lahko ugane, da jim je voda začela teči v grlo. Mar bi nas drugače priključevali k rajhu, ko pa je že vsa Evropa proti njim. Njihov voz je že majav.

Golob, ki je komaj čakal, da bi bilo najhujše že na prvem tiru, je nepričakovano živahno vzkliknil.

— Če ne bomo ustavili izdajstev, tudi ljudi ne bomo pridobili. Kdo nam bo še zaupal, če bo toliko aretacij in žrtev kot zadnje čase? Vsakdo, ki je količjak sumljiv... Ne, nisem mislil tako, saj zdaj že sumimo drug drugega. Mislim, da se ne smemo več zbirati takole, kot smo se nocoj, takole na kupu.

— Kako pa potem? Povej! mu je segel v besedo Gorski.

Očitno je bil Golob na vse to že pripravljen. — Delajmo po dva in dva, največ po trije skupaj. Nekako tako kakor prve dni!

To je sprožilo nove predloge in misli, kajti Golobove besede niso pomirile udeležencev.

— Kaj bi bil tako nezaupljiv, Golob. Misliš, da smo mi manj zanesljivi kot ti ali še kdo drug? je očital glas iz teme.

Glas je bil užaljen, Golobu pa je priskočil na pomoč Jurč.

— Ze. A sem za to, kar pravi Golob. Bog ve, kdo je tisti, ki vse skupaj nosi Nemcem na nos?

— Misliš, da mora res biti tako? Kaj pa če je bilo doslej le naključje ali pa nepreviduost?

— Kakorkoli. Nemci so zvedeli. Morda je tisti pes med nami tudi zdaj?

Sum jih je pritisnil k tlom, da so obmolknili. V vseh je vrtalo, kaj če ne bi bilo bolje, da za nekaj časa pretrgajo zvezo s partizani, medtem pa se bo morda pokazalo kako in kaj. Gorski je to čutil še močneje, zato je začel pomirjati:

— To so hude besede, ki pa jih ni težko razumeti. Zadnji dogodki res omogočajo in opravičujejo različne pomisleke. Vendar ne smemo pozabljati, da v vojski ne gre brez žrtev. Posebno v taki, kot smo jo začeli mi. Razumljivo pa je, da se po nepotrebnem ne bomo nastavljali. Nemara ima Golob še najbolj prav. Odslej se boste shajali tako, kot je predlagal. Zvezo bi vsaka skupina imela le z menoj ali pa z Alešem, pa tudi s Filipom.

Pečar pa se je začudil:

— Zakaj pa kar s tremi? Jaz se bom držal enega. Se to ne bo lahko.

Govoril je, kot bi razlagal misli vseh, zato je Gorski odgovoril:

— Kdor je razumel tako, se moti. Vsakdo bo imel zvezo le z enim izmed nas. Če se bo pa komu kaj zgodilo, bo poiskal drugega. Mislimi moramo na vse in tako bomo Nemcem še najbolj zmešali strene.

To je spet obrnilo pogovor na to, kako bodo preizkušali ljudi, ki bi kakorkoli mogli biti povezani z izdajstvom. Vendar se je Golob upiralo tudi to, da so tako občutljivo zadevo skušali reševati pred toliko ljudmi. Oglasil se je in svoje misli končal v še večji negotovosti:

— Če je črna ovca med nami, se mora kmalu pokazati. Filip je nedavno napovedal spet nekaj aretacij, in če bo to res, se bo prav kmalu zgodilo. A še enkrat rečem, da mi takle posvet ni prav nič všeč, pa si potem mislite, kar hočete!

Filip, ki je dotle molčal, je zdaj spregovoril: — Golob ima prav. Če je vohun med nami, ga takole prav gotovo ne bomo odkrili. Obveščevalno delo ni kar si bodi. Zato — po dva in dva!

Medtem se je tako stemnilo, da ni bilo mogoče videti niti sosedovega obraza. Prepoznavali so se le po glasovih. Takoj nato je zagrmelo in utrl se je močan dež.

Možje so skočili pod Golobov kozolec, ki se je na začetku širil v prijazno lopo. Nihče jih ni nadlegoval, zato so se menili naprej o vsem, kar jih je še vznemirjalo. A kakorkoli se je kdo hotel zavarovati ali se odtegovati nevarnostim, mu Gorski ni popustil.

Nazadnje jim je razdelil še šop ciklostiranih letakov in časopisov, ki jih je imel v napeti torbici.

— Takim, ki jim lahko zaupate, razdelite še te papirje, ti pa naj jih dajo naprej. Se vedno nam jih primanjkuje. Vendar naj vsak ukrepa po svoje, saj poznate ljudi. Poglavitno je, da pridobite čimveč ljudi. Pomislite, kako bi bilo, če bi se jutri vaši sinovi in bratje morali točiti proti našim zaveznikom. To bi bilo skoraj isto, kot bi streljali proti vam.

ivan jan • mrtvi ne lažejo 8

ti mož je zmajeval nad njegovimi načrti. Čeravno mu je še najbolj zaupal, je bil previden tudi nasproti njemu. Skočil je še k Martini in jo naprosil, naj o sestanku obvesti Filipa. Že nekaj noči po vrsti je spal v novi hiši. Tako je rekel.

— Kdaj pa naj ga? Zdaj? Zvečer ne morem tja, jutri navsezgodaj pa ima opravke. Domov pride šele proti večeru, mi je omenil popoldne.

— Nič hudega, je rekel Aleš. — O tem sestanku sva z njim že govorila. Nekaj je prišlo vmes, zato bo jutri namesto pojutrišnjem zvečer. Nič ne bo narobe, če bo malo zamudil.

Aleš je nato zavil proti Filipovi hiši. Ni se še odločil ali bi tvegali in kljub nevarnosti šel kar skozi vas, kajti naokoli je bilo daleč. Rad bi pogledal, če je doma. Če ga pa ne bo, se bo morda to pot ponudila priložnost, da bo bolje pobrskal po njegovih rečeh.

Ze se je nekajkrat prestopil, ko je zaslišal korake. Skril se je v jarek ob poti in prisluhnil. Po šumu korakov je ugotovil, da ne more biti en sam. Slišal je pritaženo govorico, vendar še toliko razločno, da je prestregel nekaj nemških besed. Patruľja! Počakal je, da so se koraki malo oddaljili. Dva sta bila in sledil jima je od daleč.

Kam neki sta namenjena. Vedel je, da sta vojaka, kajti v temi je sem in tja poblisnil sij orožja. Kam neki gresta? Za aretacije je bila ura nenavadna, sicer pa je bilo v teh časih vse nenavadno. In da bi le dva hodila tod ponoči? Ne, prav gotovo jih je v bližini še več. Nenadoma je obstal. V bližini Martinine hiše sta se ustavila kot na povelje. V hipu pa sta mu izginila izpred oči... Ni mu preostalo drugega, ko da se hitro umakne, kajti tako blizu Martine ju ni smel srečati, čeravno bi ju lahko presenetil z brzostrelko. To ga je sprva sicer mikalo, toda potem bi šli po vodi vsi načrti.

Na koncu vasi je računal tudi na zasedo, zato se je plazil kakor maček. Ko je hitel v nasprotno smer, je vsekakor hotel rešiti to uganko. Je bila to zaseda zanj? Je kdo izdal zdaj še Martino in jo bosta nenadoma odpeljala ali... Kdo ve. Čutil je, kako se vse zaostruje in da se obroči vedno bolj oči. Kako bodo potem speljali jutrišnji sestanek? Ga bodo sploh še lahko? Bo nazadnje ostal v mreži tisti, ki o ga lovili?

Ko je Aleš odšel, je Martina še nekaj časa posedela pri mizi in premišljevala. Aleš ji je naročil, naj gre obvestiti Filipa. Naj gre vseeno ali ne? V tem času ponoči ni bilo varno hoditi na obiske, tudi k bratu ne. Pa vendar, Aleš jo je

poslušna psa, ki ubogata na vsak žvižg. Psa, ki se boji vsakega udarca. Bolje je, da aretacije še odložimo. Pustimo, da bo sestanek minil. Zasejati mora še več negotovosti! Kaj bi lovili nepomembneže. Vendar je kljub temu določil skupino, ki naj se prepriča o Filipovih podatkih. Kaj ukreniti, bo poveljujočemu oficirju naročil tik pred odhodom. Morda nastanejo še kake spremembe ali novi zapleti.

Sestanek zaupnikov je bil sklican na novo. Vsi so šele zadnji hip zvedeli, kdaj in kam naj pridejo.

Če vohljač nima radijske postaje ali kakega drugega vraga, Nemci ne morejo zvedeti, kaj pripravljamo, je sklepal Aleš, prepričan pa o tem ni bil. Zaradi pomanjkanja časa je izdajalcu, če je med nami, ostala le majhna možnost, majhna odprtina. V časovni stiski bo moral delati naglo, naglica pa nikoli ni prida.

Gorski in Filip sta na sestanku kazala vnemo in skrb. Med peščico vprašujočih in boječih ljudi, ki pa so živeli v upanju, da bo vojske kmalu konec, sta se držala kot človeka, ki vidita, kako so zadnji dogodki vso sosesko povezali v razumevajočo družino, ki se nekako mora braniti. — V slogi je moč! je zato večkrat poudaril Filip.

Na Golobovem se jih je ta večer zbralo petnajst. Prihajali so zelo previdno. Vsak z druge strani in posamič. Čudili so se drug drugemu in še bolj debelo gledali, ker se jih je zbralo toliko! Nič kaj zadovoljni niso bili videti. Mar se z njimi igrajo? Zato je Jurč, ki je prišel z domačega senika, ježno vprašal:

— Zakaj ste nas v tej nevarnosti zbornili toliko skupaj? Pa še ti, Aleš?

Vendar se je zaradi očitkov čutil najbolj prizadet Gorski, ki je prepričevalno odgovoril:

— Saj prav zaradi nevarnosti gre. Danes se moramo pogovoriti o tem. Prav vam, ki ste tu, nevarnost najbolj grozi. Sicer pa, tovariši, naš boj gre vse bolj v klasje. Kakor veste, so Nemci našo pokrajino začasno priključili rajhu. Zdaj bodo naše fante gotovo skušali dobiti v svojo vojsko. Mi moramo to zavirati z večjim številom novih zaupnikov in z neutrudnim pridobivanjem somišljenikov.

Možje so se zamišljeno spogledovali in marsikdo je že odprl usta, da bi se vmešal v pogovor. Tega pa jim Gorski še ni hotel omogočiti, zato jih je z nalezljivo ognjevitostjo gnetel dalje:

— Motil bi se, kdor bi mislil, da sta zdaj nemška premoč in preganjanje naših ljudi izraz nji-

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24 uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

S

2. OKTOBRA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana — 9.50 Zavarovalnica Sava radijskim poslušalcem — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Otroška sunita — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače z domačimi vižami — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Vesela godala — 14.30 Pojo solisti Ljubljanske opere — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 16.00 Vrtljak — 16.40 Dobimo se ob isti uri — 17.10 Gremo v kino — 17.50 Klavir v ritmu — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Odmevi iz Spanije — 18.45 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka — 20.00 Večer z napovedovalko Nadjo Peterin — 20.30 Zabavna radijska igra — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 16.05 Jugoslovanski pevec zabavne glasbe — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Mozaik melodij in ritmov — 18.40 Popevke iz studija 14 — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Zvoki za sobotni večer — 20.05 Svet in mi — 20.20 Operni koncert — 21.40 Trenutki s slovenskimi basisti — 22.15 Okno v svet — 22.30 Večer z našimi umetniki — 23.55 Iz slovenske poezije

N

3. OKTOBRA

4.30 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke — 9.45 Orkestralne skladbe za mladino — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Še pomnite tovariši — 10.25 Pesmi borbe

in dela — 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Slovenske narodne v različnih izvedbah — 14.30 Humoreska tega tedna — 14.50 Orgle v ritmu — 15.05 Minute za razvedrilo — 15.30 Nedeljsko športno popoldne — 17.30 Radijska igra — 18.01 Melodije za razvedrilo — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Plesna glasba — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz za vse

Drugi program

9.35 Iz domače zakladnice zabavne glasbe — 10.00 Nedeljski sprehodi — 11.35 Svetovna reportaža — 13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.00 Jugoslovanski pevec zabavne glasbe — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Izletniški kašipot — 16.35 Popevke slovenskih avtorjev — 17.00 Ples ob petih — 18.00 Za vsakogar nekaj — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Z velikimi zabavnimi orkestri — 19.40 Madžarske popevke — 20.05 Sportni dogodki dneva — 20.15 Don Juan — opera — 20.50 Večerna nedeljska reportaža — 21.00 Nedeljski divertimento — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Salzburški festival 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

P

4. OKTOBRA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Pesmice za najmlajše — 9.30 Lahka glasba — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz domače simfonične zakladnice — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Melodije Atija Sossa, Janeza Gregorca in Jureta Robežnika — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Poje zbor France Prešeren iz Celja — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Capitol — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signali — 18.35 Kitara v ritmu — 18.45 Kulturni autobus — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Franca Flereta — 20.00 Odlomki iz opere Kapelnik — 20.55 Od melodije do melodije — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Slovenski pevci zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Glasbeni variete — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Z ansambлом Francija Puharja — 16.40 Popevke na tekočem traku — 17.35 Mozaik melodij in ritmov — 18.40 Priljubljene slovenske popevke — 19.00 Kulturni mozaik — 19.05 Igramo za vas — 20.05 Partitura za orkester v h-molu — 20.30 Pot našega gospodarstva — 21.40 Iz repertoarja Celjskega kormornega zbora — 22.15 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 22.30 Simfonija št. 2 — 23.55 Iz slovenske poezije

T

5. OKTOBRA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Z ansambлом Mojmir Sepeta — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Sklepni prizor iz opere Črne maske — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 18 tednov — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V terek nasvidenje — 18.45 Igra zabavnih orkester RTV Ljubljana — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Stije kovači — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 21.17 Koncert lahke glasbe jugoslovanskih avtorjev — 22.15 Najlepše melodije iz violinskega repertoarja — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Revija slovenskih avtorjev zabavne glasbe

Drugi program

20.05 Minute za Mozarta — 21.00 V korak s časom — 21.30 Dogodki dneva — 21.40 Z jugoslovanskih festivalov jazz — 22.15 Ljudje med seboj — 22.25 Večeri pri slovenskih skladateljih — 23.55 Iz slovenske poezije

S

6. OKTOBRA

8.10 Operna matineja — 9.05 Kaj vam pripoveduje glasba — 9.20 Ob lahki glasbi — 9.40 Pesmi Borisa Kovačiča in Marjana Vodopivca — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Domače pesmice — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Me-

lodije Mojmir Sepeta in Jožeta Privška — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Iz opusa starejših hrvaških skladateljev — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Claus Ogerman — 17.10 Simfonija št. 4 — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Išče mo popevko poletja — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu — 21.30 Z velikimi zabavnimi orkestri — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 16.40 Izložba hitov in glasbeni ekspress — 17.35 Mozaik melodij in ritmov — 18.40 Slovenske popevke — 19.05 Mladina sebi in vam — 20.05 Sonata za violino in klavir — 20.30 Na mednarodnih križpotjih — 20.40 Večerni koncertino — 21.40 Portret sopranistke Pilar Lorengar — 22.15 Razgledi po sodobni glasbi — 23.55 Iz slovenske poezije

Č

7. OKTOBRA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.35 Melodije slovenskih avtorjev z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez polja in potoke — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Lahka glasba za razvedrilo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Ruske narodne pesmi — 16.00 Vrtljak — 16.40 Z orkestrom Silver Strings — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu 18.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana — 18.30 Z ansambлом Silva Stigla — 18.45 Naš podlistek — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Privška — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napovedov — 21.00 Literarni tokovi sedmih stoletij — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Iz sodobne makedonske simfonične literature — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Iz albuma izvajalcev jazz — 23.40 Godala za lahko noč

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Glasbeni variete — 16.05 Majhni ansambli igrajo melodije slovenskih avtorjev — 16.40 Sestanek ob jukeboxu — 17.35 Mozaik melodij in ritmov — 18.40 Z ansambлом Atija Sossa — 19.05 Me-

lodije po pošti — 20.05 Za ljubitelje in poznavalce — 21.00 Naš intervju — 21.10 Iz oper hrvaških skladateljev — 21.40 Komorni jazz — 22.15 Radijska kinoteka — 22.30 Koncert godalnega kvarteta Parrenin — 23.55 Iz slovenske poezije

P

8. OKTOBRA

8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Popevke s slovenskih festivalov — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Glasbene pripovedi Marijana Lipovška — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Angleške pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Majhen koncert lahke glasbe — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Suita za godala — 16.00 Vrtljak — 16.40 S festivalskim orkestrom Belgijskega radia — 17.10 Človek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Glasbeni vsak dan — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Ota Roma — 20.00 Poje zbor Dunajske Akademije — 20.30 Top-pops 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

13.05 Paleta zabavnih zvokov — 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 16.05 Melodije slovenskih avtorjev — 16.40 Popoldne ob sprejemniku — 17.38 Mozaik melodij in ritmov — 18.40 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Popevke in plesni zvoki — 20.05 Radijska igra — 21.00 Miniature slovenskih skladateljev — 21.40 Dubrovniške poletne igre 1971 — 22.55 Nokturmo — 23.55 Iz slovenske poezije

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1, stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnin: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačani oglasi ne objavljamo.

2. OKTOBRA

9.35 TV v šoli, 14.00 Državno prvenstvo v tenisu (RTV Zagreb) — 15.15 Ekipo prvenstvo v atletiki (RTV Beograd) — 17.50 Pljuški festival — 1. del, 18.20 Obzornik, 18.35 Nicholas Nickleby — serijski film, 19.25 Mozaik, 19.30 TV kašpot, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Gala Montreuxa, 21.30 Variacije za kajak, 22.00 Nikoli grde besede — serijski film, 22.45 Poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.40 Poročila (RTV Zagreb) — 17.45 Narodna glasba (RTV Beograd) — 18.15 Kronika, 18.30 Turina jesen (RTV Zagreb) — 19.20 S kamero po svetu (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik — 21.00 Spored italijanske TV

3. OKTOBRA

8.55 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 9.30 Po domače s štirimi kovači in kvartetom Zvonček (RTV Ljubljana) — 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb) — 10.45 Mozaik, 10.50 Otroška matineja, 11.40 Mestece Peyton, 13.30 Ekipo atletsko prvenstvo Jugoslavije za ženske, 14.55 Ekipo atletsko prvenstvo Jugoslavije za moške (RTV Ljubljana) — 17.45 Najljubši učenec — ameriški film, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, (RTV Ljubljana) — 20.35 Stare bajte — humoristična oddaja (RTV Beograd) — 21.20 Videofon (RTV Zagreb) — 21.35 Sportni pregled (JRT) — 22.05 Poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

4. OKTOBRA

9.05 Odprta univerza (RTV Beograd) — 9.35 TV v šoli, 10.30 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.40 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.10 Francoščina, 16.55 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.15 Šahovski komentar (RTV Zagreb) — 17.45 Kljuk-

čeve dogodivščine, 18.15 Obzornik, 18.30 Od zore do mraka, 19.00 Mozaik (RTV Ljubljana) — 19.05 Maksimeter (RTV Beograd) — 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.50 3-2-1, 20.55 Strah v otroških očeh — 21.30 Pisana žoga — TV igra, 22.40 Poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.35 Poročila (RTV Zagreb) — 17.40 Lutke (RTV Sarajevo) — 18.00 TV vrtec, 18.15 Kronika, 18.30 Znanost (RTV Zagreb) — 19.05 Maksimeter (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

5. OKTOBRA

9.35 TV v šoli, 10.40 Ruščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.35 Ruščina, 15.55 TV vrtec (RTV Zagreb) 16.10 Angleščina, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.45 Carodejev klobuk, 18.00 Risanke, 18.10 Obzornik, 18.25 Propagandna medigra (RTV Ljubljana) — 18.30 Radost Evrope — prenos otroške prireditve (RTV Beograd) — 19.30 Lepotne maske in make up, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.40 Rezerviran čas, 21.15 3-2-1, 21.25 Začetek — sovjetski film, 22.50 Poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.35 Poročila (RTV Zagreb) — 17.40 Daljnogled (RTV Beograd) — 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.30 Radost Evrope, 19.30 TV pošta (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

6. OKTOBRA

8.15 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 16.50 Test z glasbo (RTV Ljubljana) — 17.05 Šahovski komentar (RTV Zagreb) — 17.40 Erazem in potepuh, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana) — 18.30 Poje Brian Auger, 19.00 Mozaik, 19.05 Na sedmi stezi, 19.30 Naš ekran, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.50 3-2-1, 20.55 Igra o izgubljenem sinu, 22.40 Na vsak dan, 23.10 Poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.25 Poročila (RTV Zagreb) — 17.30 Risanke (RTV Beograd) — 17.45 Poljudno znanstveni film, 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.30 Glasbena oddaja (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

7. OKTOBRA

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina (RTV Zagreb) — 11.00

Francoščina (RTV Beograd) 14.45 TV v šoli, 15.40 Nemščina (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.50 Bili smo v veselju, 18.15 Obzornik, 18.30 Svet v katerem živimo, 19.00 Mozaik, 19.05 Enkrat v tednu (RTV Ljubljana) — 19.20 Vse življenje v letu dni (RTV Beograd) — 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.40 Rezerviran čas, 21.00 3-2-1, 21.10 Četrtekovi razgledi, 22.10 Maupassantove novele, 22.35 Poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.35 Poročila (RTV Zagreb) — 18.40 Otroški spored (RTV Skopje) 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.30 Narodna glasba (RTV Sarajevo) — 19.00 Enciklopedija, 19.20 Serijska oddaja (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

8. OKTOBRA

9.30 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina (RTV Beograd) — 14.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.30 Čarovnik iz Ozza — mladinska igra, 17.25 Obzornik, 17.40 Mestece Peyton — serijski film, 18.30 Rezerviran čas, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.40 3-2-1, 20.50 Plavi angel — film, 22.20 Kar bo, pa bo — quiz, 23.30 Poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.30 Poročila, 17.35 Otroški spored, 18.15 Kronika, 18.30 Rezerviran čas, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

Kranj CENTER

2. oktobra angl. barv. CS film ANTIBABY PILULE ob 16., 18. in 20. uri, premiera amer.-italij. barv. CS filma GRIC SKORNJEV ob 22. uri

3. oktobra amer. film LETECI HUDICI ob 10. uri, amer.-italij. barv. film GRIC SKORNJEV ob 13. uri, angl. barv. CS film ANTIBABY PILULE ob 15. in 19. uri, franc. barv. film CAS VOLKOV ob 17. uri, premiera franc. barv. CS filma ... IN NE VPELJI ME V SKUSNJAVA ob 21. uri

4. oktobra amer. film LETECI HUDICI ob 16. uri, amer.-italij. barv. CS film GRIC SKORNJEV ob 16. in 20. uri

5. oktobra amer.-italij. barv. CS film GRIC SKORNJEV ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIC

2. oktobra italij. barv. voj. film VOJNA ZA PETROLEJ ob 16., 18. in 20. uri

3. oktobra amer. film LETECI HUDICI ob 14. uri, italij. barv. film VOJNA ZA PETROLEJ ob 16. in 20. uri, italij. barv. film PREISKAVA NAD NEDOLŽNIM DRŽAVLJANOM ob 18. uri

4. oktobra angl. barv. CS film ANTIBABY PILULE ob 16. in 20. uri, franc. barv. film CAS VOLKOV ob 18. uri

5. oktobra amer. film LETECI HUDICI ob 16., 18. in 20. uri

Cerkije KRVAVEC

2. oktober amer. barv. CS film MOSTIŠČE ob 20. uri

3. oktobra amer. barv. CS film MOSTIŠČE ob 16. in 19.30 uri

Tržič

2. oktobra amer. barv. film PISTOLE VELICASTNIH SEDEM ob 18. in 20. uri

3. oktober amer. barv. film PISTOLE VELICASTNIH SEDEM ob 15. in 19. uri, amer. barv. film BODALO ob 17. uri

Kamnik DOM

2. oktober amer. barv. CS film MOZ Z IMENOM KONJ ob 18. in 20. uri

3. oktober amer. barv. CS film MOZ Z IMENOM KONJ ob 15., 17. in 19. uri

Jesenice RADIO

2.-3. oktobra amer. barv. CS film DIVJI CLOVEK

4. oktobra meh. barv. CS film POJEM ZA PANCHITO VILLO

5. oktobra amer. barv. CS film VZHODNO OD RAJA

Jesenice PLAVZ

2.-3. oktobra amer. barv. CS film VZHODNO OD RAJA

4.-5. oktobra amer. barv. CS film DIVJI CLOVEK

Dovje Mojštrana

2. oktobra italij. barv. film V CASU CHARLESTONA

3. oktobra italij.-span. barv. CS film SEDEM ŽENA ZA SEDEM KAVBOJEV

Kranjska gora

2. oktobra amer. barv. film PONY EKSPRESS

3. oktobra amer. barv. CS film SKRIVNOSTNA JUSTINA

5. oktobra meh. barv. CS film POJEM ZA PANCHITO VILLO

Javornik DELAVSKI DOM

2. oktobra italij.-span. barv. CS film SEDEM ŽENA ZA SEDEM KAVBOJEV

3. oktobra amer. barv. film PONY EKSPRESS, mehiški barv. CS film POJEM ZA PANCHITO VILLO

Radovljica

2. oktobra italij.-amer.-nem. barv. film TRI ZLATE KACE ob 18. uri, franc. barv. film EROTISSIMO ob 20. uri

3. oktobra amer. barv. film UJETNIKI VESOLJA ob 16.

uri, amer. barv. film SKRIVNOST PLANETA OPIC ob 18. uri, italij.-amer.-nemški barv. film TRI ZLATE KACE ob 20. uri

4. oktobra franc. barv. film REVOLVERASI ob 20. uri

5. oktobra italij. barv. film NEVIDNA ŽENA ob 20. uri

Skočja Loka SORA

2. oktobra amer. barv. film ALARM SATELITA 02 ob 18. in 20. uri

3. oktobra amer. barv. film CLOVEK Z IMENOM HRABROST ob 17. in 20. uri

4. oktobra amer. barv. film CLOVEK Z IMENOM HRABROST ob 19. uri

5. oktobra italij. barv. film NA POMOC, LJUBEZEN ob 20. uri

Železniki OBZORJE

2. oktobra amer. barv. film CLOVEK Z IMENOM HRABROST ob 20. uri

3. oktobra amer. barv. film ALARM SATELITA 02 ob 17. in 20. uri

Iloterija

srečke s končnicami	so zažele din
0	6
12490	506
15640	1006
176510	10.006
602770	150.006
61	20
66871	1.000
95231	500
424701	10.000
545861	10.020
2	6
15042	506
58812	506
71112	1.006
196002	10.006
736662	10.006
3	6
29743	506
56893	2.006
370363	10.006
84	10
13984	510
73114	500
492394	10.000
05	10
665	100
9925	200
79995	1.000
105225	10.000
46	20
82666	2.000
99006	500
089226	10.000
148976	10.000
27	10
47	10
057	50
84957	500
282647	50.010
363817	10.000
390837	10.000
98	10
05808	500
254678	10.000
699028	10.000
721928	10.000
19	30
5679	200
17779	1.000
430579	10.000

RESITEV NAGRADNE KRIZANKE

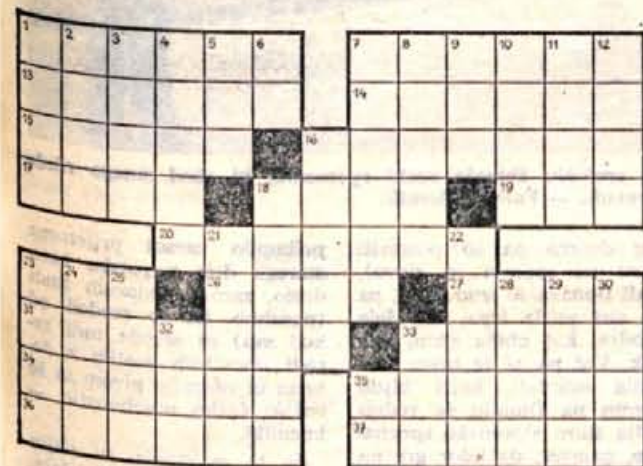
1. ALEKSA, 7. RABOTA, 12. GORENJKA, 14. OPRT, 15. PA, 16. SEVEDA, 18. RAR, 20. ROK, 21. ZAR, 22. DREVI, 24. VIHAR, 26. PREMA, 27. OSMAN, 28. ARE, 29. ARS, 31. TTP, 32. AORIST, 35. IT, 36. OVES, 38. RIBARICA, 40. ROZICA, 41. ARIMAN.

IZZREBANI RESEVALCI

Rešitev nam je poslalo 86 reševalcev. Od teh so bili izžrebani naslednji: 1. nagrado 30 din prejme Iva Slapar, Kranj, Koroška 14, 2. nagrado 20 din Janez Bavdek, Kranj, Na Skali 6, 3. nagrado 10 din pa prejme Jože Drnovšek, Reteče 87, p. Skofja Loka. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

NAGRADNA KRIZANKA

VODORAVNO: 1. planina v Bosanski krajini znana in opevana iz NOV, 7. staro egiptovski sončni bog, 13. vulkansko gorje v Armeniji, 14. nevarna črevesna bolezen, ki sili že v Evropo, 15. kraj peklenščkov; tudi neznosno življenje, strahota, 16. naprave za razvedrilo, drsalnice na igrišču, 17. kraj jugovzhodno od Domžal, 18. posrednik v elektrotehniki, 19. junakinja Tolstojevga romana, Karenina, 20. kontinent iz dveh celin, 23. vrv, 26. oblika moškega imena Ivan, 27. znanost, 31. topničar, 33. melodija, 34. prislov preko, tam, 35. mali obrok hrane, 36. opravljanje, poklic, vaja, spretnost, 37. izdelovalec omar.

NAVPIČNO: 1. kapovi, 2. drevo in sad, 3. del Bleda s kampom in športnim prostorom, 4. boršč; zagrebška revija, 5. oranje, zorana zemlja, 6. arabski žrebec, 7. okolje, okolina, 8. majhen zob, 9. ilovica, 10. zelena drevesna žabica, 11. Perzija, 12. tovarne čokolade v Iločah; reka v Bosni; glavno mesto Jemena, 16. naslije, 18. pregled; časopis, obzornik, 21. vrsta kave po kraju v Argentini, 22. hrib pri Beogradu, 23. del vojaške obrambe, utrdba, 24. način, vrsta (genre), 25. enica, 28. pokrajina v severozapadni Grčiji, 29. otroci, otročad, 30. Ober, 32. podzemeljski svet, bog podzemlja, Orcus, 33. okrajšava za namestnik, 35. avtomobilska oznaka za Mostar.

● Rešitev pošljite do četrtega, 7. oktobra na naslov: Glas, Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturnozgodovinska, etnografska in umetnostnozgodovinska zbirka. V Galeriji v Mestni hiši je odprta razstava muzejske restavratske dejavnosti 1970—1971.

Izbir diapozitivov s komentarjem prikazuje to pot odkrivanja srednjeveških fresk na Gorenjskem.

V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je odprta stalna pokrajinska zbirka Narodnoosvobodilni boj na Gorenjskem in republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej. V galeriji v isti stavbi pa razstava keramičnih del Johanne E. Slezak iz Švice.

V gotski kleti je razstavljena faksimilirana izdaja Picassovih skic.

Gorenjske in muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. in od 17.—19. ure.

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Solata 3,50 do 4 din, špinaca 4,50 do 5 din, korenček 3 din, slive 3 do 3,50 din, jabolka 2,50 din, limone 6 do 7 din, česen 8 do 9 din, čebula 3 din, fižol 6 do 6,50 din, pesa 3 din, kaša 4,50 din, paradižnik 3 do 3,50 din, hruške 4 din, banane 7 din, grozdje 4 do 5 din, ajdova moka 5 do 6 din, koruzna moka 2,50 do 3 din, jajčka 0,90 do 1 din, surovo maslo 14 do 15 din, smetana 12 do 13 din, orehi 30 din, klobase 6 din, sir skuta 7 din, sladko zelje 2 din, kislo zelje 4 din, cvetača 5 din, krompir 1 din, kumare 3,50 din

NA JESENICAH

Solata 4 din, špinaca 6 din, korenček 2,70 din, slive 3,60 din, limone 7,80 din, česen 9,50 din, čebula 2,80 din, fižol 6 din, pesa 2 din, kaša 3,70 din, paradižnik 3,70 din, ajdova moka 6,15 din, koruzna moka 2,25 din, jajčka 0,85 do 0,95 din, smetana 13,60 din, orehi 37 din, klobase 4,50 din, sir skuta 7,10 din, sladko zelje 2 din, kislo zelje 3,80 din, cvetača 6 din, paprika 4 do 4,60 din, krompir 0,90 do 1 din

V TRZICU

Solata 4 din, špinaca 7 din, korenček 4 din, slive 5 din, jabolka 4 din, česen 8 din, fižol 8 din, pesa 3 din, kaša 4,80 din, paradižnik 4 din, banane 7 din, buče 3 din, ajdova moka 5 din, koruzna moka 5 din, jajčka 1 din, surovo maslo 27 din, smetana 14 din, orehi 32 din, sir skuta 8 din, sladko zelje 3 din, cvetača 5 din, paprika 4 din, krompir 1,20 din, med 13 din, kumarice 4 din

SOBOTA — 2. oktobra, ob 19.30 Leskovec: DVA BREGOVA, gostovanje v Kostanjevici ob Krki.

TOREK — 5. oktobra, ob 18. uri A. Leskovec: DVA BREGOVA, za dijake kranjskih šol.

Dežurni veterinarji

Od 1. 10 do 8. 10.: Rus Jože, Cerklje, tel. 73-115; od 8. 10. do 15. 10.: Cepuder Bogdan, Kajuhova 23, Kranj, tel. 22-994; od 15. 10. do 22. 10.: Bedina Anton, Kokrica, tel. 23-518; od 22. 10. do 29. 10.: Rus Jože, Cerklje, tel. 73-115;

Prijateljska rokometna tekma

V okviru praznovanja 50. letnice Golnika bo v nedeljo, 3. oktobra, ob 11. uri prijateljska rokometna tekma med reprezentancama Srbije in Slovenije. V reprezentanci Srbije bo igral tudi eden najboljših jugoslovanskih igralcev rokometu Lazarević, igralec Rdeče zvezde. -lb

Atletika

Prvenstvo za mlajše mladince v Kranju

Na prošnjo atletske zveze Slovenije je AK Triglav prevzel še eno večje tekmovanje. Za posamične naslove prvakov Slovenije se bodo pomerili mlajši mladinci. Tekmovanje se bo začelo danes, 2. oktobra, ob 15. uri, nadaljevalo pa v nedeljo, 3. oktobra, ob 9. uri.

D. Zumer

poročili so se

V KRANJU

Slapar Janez in Zelič Marija, Begelj Alojz in Pavlin Erika, Pintar Rudolf in Kern Pavla, Bohinjc Franc in Logar Franciška, Sušnik Marjan in Dordević Mira

V TRZICU

Zupan Milan in Vajda Angela, Poljanec Rajko in Šter Pavla, Frantar Peter in Ribnikar Marija

umrli so

V KRANJU

Smole Franc, roj. 1894, Intihar Terezija, roj. 1913, Narobe Ivana, roj. 1885, Mencinger Valentin, roj. 1887, Zagor Otakar, roj. 1899, Markovič Jože, roj. 1907, Zupan Janez, roj. 1900, Porenta Pavla, roj. 1903

V TRZICU

Hočevar Jožef, roj. 1899, Štepan Jožef, roj. 1901

SOBOTA

KRANJ — Ob 15. uri na stadionu Stanka Mlakarja prvenstvo SRS za mlajše mladince in mladince v atletiki.

Ob 19. uri na rokometnem igrišču v Stražišču tekma SRL Kranj : Branik

JESENICE — Ob 18. uri na igrišču Podmežakljio tekma ženske SKL Jesenice : Kroj.

Ob 19.30 uri tekma moške SKL Jesenice : Kroj.

NEDELJA

KRANJ — Ob 9. uri na stadionu Stanka Mlakarja nadaljevanje prvenstva SRS za mlajše mladince in mladince.

Ob 10. uri na stadionu Stanka Mlakarja tekma ženske LCRL Sava : Predvor.

JESENICE — Ob 10. uri na igrišču Podmežakljio tekma moške SOL Kovinar : Branik.

KRIŽE — Ob 10. uri na rokometnem igrišču tekma moške LCRL Križe : Alpes.

SKOFJA LOKA — Ob 10. uri na igrišču v Pušlatu tekma ženske LCRL Sešir : Smartno.

KAMNIK — Ob 10. uri na igrišču OS Tomo Brejc tekma ženske LCRL Kamnik : Alpes.

Pari I. gorenjske rokometne lige: sobota: Jesenice : Sava (ob 16.30), Kranj B : Tržič B (ob 17.30), nedelja: Sešir : Zabnica (ob 11), Kranjska gora : Radovljica (ob 11), Križe B : Predvor (ob 8.30).

II. gorenjska liga: sever: Storič : Radovljica B (ob 10), Duplje B : Predvor B (ob 8.30), jug: Alpes B : Triglav (ob 11), Besnica : Zabnica B (ob 10).

Pari gorenjske nogometne lige: sobota: Kranj : Kropa (ob 15.45), Alpes : Predvor (ob 15.15), Senčur : Trboje (ob 15.15), pionirji: Kranj : Lesce (ob 14.30), Predoslje : Triglav (ob 15), Alpes : Predvor (ob 14), Senčur : Kranj B (ob 14), nedelja: Črni Bohinj : Tržič (ob 15.15), Naklo : Predoslje (ob 10.15), mladinci: Tržič : Trboje (ob 10), Jesenice : Kranj (ob 10), Triglav : Senčur (ob 10), pionirji: Bohinj : Tržič (ob 14), Naklo : Jesenice (ob 9).

-dh

Vodovod v Javorjah

Prebivalci krajevne skupnosti Javorje nad Poljansko dolino upajo, da bodo kmalu dobili nov vodovod. Ker stari vodovod ni več ustrezen, so najeli 100 tisoč dinarjev posojila, ki ga bodo vrnili v petih letih. Denar so porabili za material in za strokovna dela, izkope in drugo pa so naredili s prostovoljnimi delci.

K.M.

Z UPANJEM NA VZHODU

Na srečo se mi ni treba mučiti z izbiranjem zve-
nečih besed, s katerimi se navadno začenjajo sloveči
potopisi, kajti rad bi vam povedal preprosto in
skromno popotno zgodbo. Pa vendarle ne čisto obi-
čajno! Na pot sem se odpravil brez raziskovalnih
načrtov, brez vozovnic, zajetne prtljage in polne de-
narnice, ampak le z upanjem v človeško dobroto.
Tako moram povedati, da nisem bil razočaran v
svojem upanju — skoraj povsod sem naletel na toplo
besedo in odprto dlan. Se nekaj — ker vem kako
»težko je človeku samemu biti« se nisem samcat
odpravil na pot. Prijaznost in domačnost pa še pri-
jetna družba, to je prav tako bogatilo moje potovanje
kot nepozabne znamenitosti, ki so se nizale ob več
kot tri tisoč kilometrov dolgi poti.

POPOTNIKA SE PREDSTAVITA

Hudo utrujena, po rado-
vednih pogledih, ki se
kdaj pa kdaj ustavijo
na naju, sodeč pa še kar za-
nimiva popotnika — to je
pravzaprav vse, kar lahko ta
hip poveva o sebi. Do Češko-
slovaške, kamor sva name-
njena, je le še nekaj deset
kilometrov, toda mrak nama
bo očitno prekrizal račune.
Vsem neprilikam navkljub še
poskuša avtostoparsko sre-
čo.

Slednjič, ko sva bila z moč-
mi in upanjem pri kraju, so
zaškripale zavore težkega to-
vornjaka. S šoferjem, ki je
povedal, da naju bo peljal
do Znojma, sva se kmalu ži-
vahno pomenkovala in mu
razlagala najine popotne na-
črte: čez Brno do Poljske,
nazaj pa prek Prage in Du-

naja. Naš pomenek se je kon-
čal pred slabo razsvetljenim
mejnim prehodom. Ker se s
tovornjakom nisva smela
prepeljati prek meje, sva se
peš napotila češki deželji na-
proti. Seveda sva vmes do-
živela ceremonijo, ki je na
prehodih proti Vzhodu obi-
čajna. Medtem ko so Avstrij-
ci malomarno pogledali na-
jini listini, so jih češki
uradniki vneto prelistavali,
naju skrbno premerili od nog
do glave, le prtljaga je bila
očitno premalo vabljava, da
bi bila deležna njihove po-
zornosti.

»Na Češkem sva pa le-
svala olajšana vzdihnala, ko je
bilo konec. Počakala sva na
tovornjak, kot smo se zmo-
nili in kot bi trenil sva bila
na cilju, v Znojmu. Utrujena,
zaspana pa vendar zado-
voljna.

NAGLICA PRVEGA DNE

Po napornem dnevu na-
ma je imenitno pivo v
že skoraj izpraznjeni
znojmski krčmi posebno
prišlo. Se enkrat sva pre-
tehtala izkušnje prvega dne.
»Zanimiv dan«, sva si rekla
»in predvsem obetajoče«.

Zarana tega dne sva se
namreč odpravila na pot. Za-
četnih sto kilometrov je mi-
nilo tako hitro, da sva že pred
poldnevom v Gradcu z veliki-
mi črkami napisala na najino
tablico, ki nama je imenitno
rabila namesto dvignjenih
palcev, Dunaj. Tod so se za-
čele prve preizkušnje; avto-
mobilsti so se ozirali na na-
jino tablico in odkimavali,
sonce pa se nama je postavi-
lo skoraj navpično nad glavo.
Rahločutno naju je potolažil
rojak, očitno zdomec, da
namreč iz Gradca na Dunaj
vozi tudi vlak. Ker ni vedel
povedati, če tisti vlak vozi
avtostoparje zastoj, sva se
še naprej potila in čakala.

In ne zaman — v udobnem
avtomobilu sva se pripeljala
do Brucka, od tod pa naju
je prijazen mladenič, ki je na
vijugasti cesti čez gorski pre-
laz Semmering pokazal prav
dirkalne sposobnosti, pripel-
jal naravnost do Dunaja.

Od takrat, ko so kranjski
mladeniči peš hodili po uče-
nost in modrost na cesarski
Dunaj, se je tod marsikaj
spremenilo. Seveda pa še stoji
razkošna Stefanova katedra-
la, še zmeraj se košati giz-
davo urejen dvorec Belvedere
(spomenik rdeči armadi; po-

V središču Dunaja ruski spomenik, ki slavi zmago rdeče
armade. — Foto: I. Bernik

leg dvorca pa so postavili
Rusi za spomin in slovo),
tudi Donava še leno šumi, pa
ni niti prida lepa, kaj šele
modra, kot obeta znani val-
ček. Več pa si že nisva ute-
gnila ogledati, kajti kljub
vsemu na Dunaju še vedno
velja staro slovensko spozna-
nje, namreč, da kdor gre na
Dunaj, mora pustiti trebuh
zunaj. To spoznanje nama je
kljub poznim popoldanskim
uram svetovalo pot naprej,
proti Českoslovaški.

Ko sva znova dvignila ta-
blico (Hollabrunn sva napi-
sala nanjo), nama je bilo
kmalu jasno, da je najin cilj
preveč smel. Kar v jezo naju
je spravljalo ravnodušnost
mimovozečih. Malodušja naju
je rešil tovarnjak, ki je sicer
tako povedal, da nama z
udobjem ne more postreči, a
naju lahko pelje do Holla-
brunna in še dlje. Tako sva
se v mraku znašla, potem ko
sva se poslovila od prijaznega
tovornjaka, malo pred
avstrijsko-češko mejo, utru-
jena... Od tod pa zgodbo že
poznate.

PRIJAZNOST IN CRNE TABLICE

Naslednji dan sva se po-
polnoma oddahnila od
naglice prvega dne. Vse
nama je teklo tako gladko,
da sva po prijetni vožnji
mimo temnih gozdov in pro-
stranih polj (češko kmetij-
stvo je popolnoma kolektiv-
zirano) že rano popoldne za-
gledala številne brnske dim-
nike. Mesto se nama je tako

prikupilo zaradi prijetnega
starega dela z gotsko kate-
dralo, zaradi prijaznih ljudi
(posebno, ko so zvedeli od
kod sva) in seveda tudi za-
radi imenitnih gostiln z do-
brim in cenanim pivom in še
pobjo češko posebnostjo —
knedliki.

Če bi se mogla, bi najin
postanek v Brnu podaljšala,
toda pot nama je kazala na-
prej proti severu. Naslednji
dan sva že hitela proti Olo-
moucu. Na poltovornem av-
tomobilu, ki je brzel mimo
zlatih žitnih strnišč, sta nama
delala družbo dva domača
avtostoperja. Radovedno sta
spravevala o razmerah pri
nas in se mialo čudila najinim
avtostoparskim načrtom.

V Olomoucu sva imela po-
seben razlog, da sva težko
čakala na odrediščni avto. Iz
težkih oblakov so pršele prve
kaplje. Kot nalašč — komaj
sva zlezla v tovarnjak, se je
že hudo ulilo. Vendar se de-
ju tistega dne nisva mogla
povsem izogniti; kakih sto
kilometrov pred Češkim To-
šinom, kamor sva tisti dan
želela priti, naju je posteno
zmočilo. Pa je tudi to minilo,
vreme se je zjasnilo, avto-
stop na nama je še naprej
lepo cvetel. Med potjo se ni
svala mogla načuditi ogromnim
metalurškim tovarnam, ki so
se raztezale par kilometrov
daleč in so zadimljale celo
pokrajino.

Zvečer sva bila na cilju —
v Češkem Tešinu.

(Se bo nadaljevalo)

I. Bernik

Karlov most s Hradčani v ozadju. — Foto: I. Bernik

64 let fijkaker na Bledu

Franca Kežarja, ki bo januarja prihodnje leto star 83 let, sem v sredo popoldne našel blizu doma v Zelečah na Bledu. Za kozolcem je kosil. Nič kaj rad ni privolil v pogovor o fijkakerstvu na Bledu.

»Ne maram, da bi se šli z mano osle po časopisu. Kar na predsednika fijkakerjev se obrnite. On vam bo lahko več povedal, kako je s fijkakerijo na Bledu.«

»Ali ste vi najstarejši fijkaker na Bledu?«

»Ne vem. Ze mogoče. Kmalu bo 64 let, ko sem začel voziti bogate in od teških Rikljevih vaj utrjene turiste okrog Bleda, pa v Bohinj in drugam. O ta Rikli. Ta je bil tič. Ta je znal pozdraviti njihovo bolezen. Od lahkega življenja utrjene in dela nevajene turiste je že zgodaj zjutraj vodil na Stražo, kjer so morali delati najrazličnejše vaje. Takrat mi je bilo 19 let, doma smo imeli dela čez glavo in kar smešno se mi je zdelo, da je za vitko ltnijo potrebna tolikšna disciplina. Po malem smo se tem tujcem, ki jih je Rikli včasih neusmiljeno gnal, posmehovali. Drugače pa smo bili z njimi zadovoljni, saj so stanovali po zasebnih sobah.«

»Koliko pa je bilo takrat na Bledu fijkakerjev?«

»Veste, takratni turisti niso bili prav nič drugačni od naših. Ko so si ogledali Bled, so želeli videti tudi okolico. In ker ni bilo avtomobilov, smo jih vozili fijkakerji. Okrog 80 nas je bilo takrat na Bledu. In med sezono smo vedno imeli dosti dela. Res pa je, da od fijkakerstva takrat ni nihče obogatel, obubožal pa kakšen. Nekateri so imeli tudi po 15 do 20 konj. Vozili so tudi za trgovine. Ko pa so se začeli avtomobili, je bilo s fijkakerstvom in podobnimi vožnjami bolj slabo.«

»Koliko konj pa ste imeli vi?«

»Pri nas smo vedno imeli dva konja. Enega za delo na polju, enega za fijkakerijo. Vedno sem pazil, da turiste nisem vozil s šimelnom. Ko sem enkrat pred vojno vozil nekega dunajskega gardnega oficirja s šimelnom, me je pošteno ozmerjal. Mož je bil paradno našemljen. Ker pa od šimelna rada dlaka leti, se je potem komaj očedil. Zanimivo, da je danes ravno narobe. Veliko turistov se danes najraje vozi s šimelnom. Sicer pa je tako, da danes nekateri turisti, ko se odločajo za vožnjo s kočijo okrog jezera, ob takšni pril-

ki tudi prvič v življenju vidijo konja. Ja, veliko se je spremenilo v teh 64 letih. V zadnjih letih se celo Bled spreminja. Zdi se mi, da na Bled tako kot včasih spet prihaja vse več petičnih gostov. Pa takšnih, ki preganjajo bolezen in utrujenost po Rikljevih poti. Saj ste morda že opazili. Ravno letos so obnovili Rikljevo pot na Stražo.«

Nazadnje pa sem hudomušnega Franceta poprašal, koliko časa bo še vozil turiste s kočijo po Bledu.

»Letos sem jih najbrž zadnjikrat. Ne morem več. Opešal sem in z vidom imam težave. Mislim pa, da ni bojazni, da na Bledu poleti fijkakerji ne bi imeli dela. Če bo šlo tako naprej, bo na Bledu kmalu vse več turistov, ki bodo prvič videli konja.«

A. Zalar

Simpozij o mineralnih nahajališčih

V ponedeljek se bo na Bledu začel drugi mednarodni simpozij o alpskih mineralnih nahajališčih. Simpozij bo trajal do 8. oktobra, na njem

pa bodo sodelovali znani geologi iz Jugoslavije in tujine ter predstavniki nekaterih naših najpomembnejših rudnikov.

A. Z.

Aktivni mladinci na Godešiču

Na zadnjem sestanku aktivna ZMS Godešič so mladi sprejeli načrt dela za bodoče. Jeseni bodo najprej nasuli nogometno igrišče s prstjo in posekali leščevje na naravnem hokejskem igrišču. Ker pa jim za uresničitev načrtov primanjkuje denarja, so se odločili, da bodo pripravljali

redne mladinske plesne. Prvi ples bo že to nedeljo. Za igranje na plesih so angažirali ansambel Hatari iz Ljubljane. Nekaj težav je bilo le z dvorano, ker so na nekaterih prejšnjih plesih posamezniki povzročili nekaj izgredov.

J. Starman

Upokojenci PTT podjetja Kranj dobili svojo podružnico

Pred nekaj meseci je bila na pobudo PTT podjetja Kranj ustanovljena pri tem podjetju samostojna podružnica organizacije upokojencev. Tedaj so izvolili odbor, ki bo organizacijo vodil. Pred tednom se je sestel na prvi seji. Udeležili so se je tudi predstavniki samoupravnih

organov in vodstva podjetja PTT. Na seji so sklenili, da bo glavna naloga organizacije upokojencev skrb za člane in pa tudi ohranitev stikov s podjetjem. Sprejeli so program dela in pregledali število članov, njihovo starostno strukturo in socialno stanje.

A. Korenc

Marsikdo je v ponedeljek in torek na razstavi gob v Kranju prvič videl letošnje gobe. — Foto: F. Perdan

Fernova iz Stražišča se je predstavila z res lepimi primerki gob. V uredništvu smo se odločili, da bomo letos slikali le še gobe, ki tehtajo več kot 3 kilograme. — Foto: F. Perdan

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDSETIMI LETI

V zadnji septembrski številki »Gorenjca«, ki nosi letnico 1901, je uvodničar uporabil precej pikro anekdoto o Levstikovih odrezavosti — seveda v političen hassek svoje »narodno-napredne stranke«:

Bilo je takrat, ko je še ranjki France Levstik hodil po ozkih ulicah predpotresne Ljubljane. Širokopoleč, glavo nazaj nagnjeno na tilnik, na ustih pa tisti značilni ironični nasmech, ki je kazal, kako globoko zaničuje politične lizume in podrebnike ter vso malomeščansko jaro gospodo.

Shajali smo se vsak teden ob določenem dnevu in uri v predmestni gostilni »pri avstrijskem cesarju«. Po treh vegastih stopnicah se je prišlo iz ne ravno snažne veže v nizko, zaduhlo sobo. Tam smo imeli zraven peči svojo mizo. Levstikov prostor je bil seveda vedno v ospredju omizja.

Po svoji stari navadi je Levstik pikal vse od kraja. Le če se mu je kdo postavil po robu, se je rima »ti in ga v bodoče pustil pri miru«.

Kaže, da se je Levstik kot pozneje tudi Cankar loteval le slabičev in hlapcev. Saj je (sicer le ožjema krogu poznavalcev) znana anekdota iz Cankarjevega življenja.

Kot Levstik se je tudi Cankar kar preveč rad ponorčeval iz svojih sopivcev in prijateljev. Zgodilo pa se je, da se je znanega zdravnika-psihiatra dr. Alfreda Serka tudi lotil s svojo zajedljivostjo. Takrat pa je dr. Serko planil in primrazil Cankarju tako klofuto, da je šibko pisateljevo telo kar zgrmelo pod mizo.

Potem pa, ko se je Cankar spet pobudil, so vsi prisotni v mučni tišini pričakovali razplet situacije. In zgodilo se je nekaj, le Cankarju podobnega: planil je dr. Serku okrog vratu in ga pričel objemati ter poljubljati: »Ti si edini resnični možak pri tem omizju, drugi se le ponižno smehljajo in so skoro srečni, da jih slaven pisatelj ošteva in smeši.«

No, kaže, da je bilo z Levstikom prav tako: le slabič si je natikal na osti svojih bodic.

Potem pa »Gorenjčev« uvodničar (očitno neki stari Levstikov znanec; žal pa pod člankom ni podpisan) nada-ljuje:

V gostilnici nam je stregla svetlolasa natakara Tončka. Vsi smo jo radi imeli, ker je

bila tudi kar precej odrezava in košata. Nekega večera, ko je bil Levstik posebno dobre volje, je deklara pristopila k sicer precej nedostopnemu možu in ga prosila, naj ji napiše kak verz — ker je slišala, da zna zlagati tudi pesmi.

Levstik se je namuznil, vzel papir in napisal: Nesreča bo velika za vsakega moža, ki ženo kot je Tončka, si na glavo nakopa...

Natakara je vzela listič, ga prebrala, zardela in ježno zbežala. Mi pa smo verze brž zapeli po znani viži. Tisti večer Tončke ni bilo več k mi-zi.

»Gorenjčev« uvodničar pravi, da ta anekdota in ti nagajivi verzi tudi Levstikove-mu življenjepiscu Francišku Levcu niso znani, da torej »Gorenjec« prvi seznanja rojake s tem drobem Levstikovega humorja.

Podobno anekdoto pripisuje tradicija tudi Prešernu. Prav kot Levstik je tudi Prešeren sedel v gostilniški družbi. Pa pride k mizi ponujat slane preste pivcem že dobro znana Tončka Sarabonova. Tudi njej je prišlo na misel, da bi poprosila pesnika za nekaj verzov »za spomin«. Prešeren jo je hudomušno pogledal in brž napisal na listič:

Samo Tončka Sarabon, ta ti da za božji lon!

Kaj je na to rekla prestari-rica, ni znano — le obe enaki imeni Tončka in Tončka zbujata pomislek glede pristnosti in resničnosti anekdot.

No, zdaj pa je čas, da se ozremo še po drugem pisanju starega »Gorenjca« izpred sedemdesetih let:

Proti anarhistom pripravlja italijanska vlada nov strog zakon; določi naj se smrtna kazen.

Predsednik ZDA Mac Kinley je pretečeno soboto umrl za posledicami nedavnega atentata nanj. — Ko je ljudstvo zvedelo o smrti predsednikovi, je hotelo siloma vdreti v ječo in linčati morilca.

Burska vojna še traja. Angleži so bili spet tepeni. Burski general Botha je vdrl z 2000 možmi v Natal.

Z žganjem se je v gostilni Jakoba Gorjanca na Primskovem polju Tomaž Vavpotič. Nekdo je prižgal žveplenko in zažgal žganje. Vavpotič je dobil hude opekline.

C. Z.

(3. nadaljevanje)

Ko sem povpraševal stare Besničane in Besničanke o zanimivostih iz preteklosti njihove doline, so mi kar vsi po vrsti ponujali zgodbe o rokovnjačih, ki so v preteklem stoletju živeli v Utcenku in v skalnih bregih nad Savo. Iz drobcev, ki so mi jih nadrobili domačini, pa tudi iz pisanih virov, kolikor so mi bili v naglici dosegljivi, bodo stkana naslednja poglavja:

SPOMIN NA ROKOVNJACE

Še danes ni prav dognano, ali so bili nekdanji rokovnjači — najbolj znani kraji, kjer so se zadrževali in imeli svoje »naselbine«, so bili v kamniški okolici, v Udenborštu in v Besnici — navadni razbojniki ali pa le tragični skrivači pred oblastjo, ki jih je hotela vnovačiti k vojakom. Včasih vojsko služiti ni bilo tako preprosto kot danes, takrat je mladenič, ki je bil vpoklican k vojakom, moral služiti cesarja celih štirinajst let — ali pa vse življenje, če je moral z vojskami na tuje. Cveti fantje so se po dolgih letih vračali na domove ostareli, izčrpani in bolni. No in zato so jo fantje, ki jim je preti vojaška služba, raje ucvrli v gozd. Seveda so morali tudi jesti, pa so zato jemali — bogatim in takim, ki so dosti imeli, revčem pa raje dajali kot vzeli...

Besniške rokovnjače, bilo jih je menda šestnajst, je vodil poglavar Dimež, s pravim imenom Franc Zihel iz Stražišča. To je ena od domnev o poreklu rokovnjaškega poglavarja v Besnici.

Drugo domnevo pa je zapisal zgodovinar Josip Benkovič. Naš Dimež naj bi bil plemenitega rodu in doma iz Gyimesa (od tod tudi njegovo ime!) na ogrsko-ukrajinski meji v Karpatih. Tu so imeli grofje Gyimesi še v prvi polovici 19. stoletja svoj grad. Na nesrečo pa je grofov starejši sin zapeljal lju-

Pogovori o Besnici

bico mlajšega brata, jo poročil in imel z njo sina. — Brat njegov, mlajši grof Gyimes, je v besu zapustil očetni dom in pričel kot divja zver tavati po gozdovih. Končno se je pridružil razbojnikom in z njihovo pomočjo vdrl v svoj lastni grad in ubil brata. Njegovega sina, svojega nečaka, otroka svoje izgubljene ljubice, pa je vzel s seboj v karpatske gozdove... Moral pa je neprestano bežati pred ogrskimi biriči in tako je pripotoval v našo deželo in našel zavetje v Besnici. To je bilo okrog leta 1830. Tu pa se je srečal z domačimi skrivači in kmalu jim je postal poglavar.

RESNICA ALI PRAVLJICA

Besniški zgodovinar Francišek Pokorn je kar hud na pisatelja Josipa Benkoviča, ki si je drznil trditi, da je bil rokovnjaški poglavar Dimež plemenitega rodu. Pravi, da to ne more biti res, ker so Besničani Dimeža poznali kot domačina iz bližnjega Stražišča. In celo mater njegovo so poznali, saj so ji rekli po domače Dimca, čeprav se je pisala Zihel.

A poslušajmo prej, kaj pripoveduje o Dimežu nadaljnji usodi drug vir, bralcem Pokornove knjige manj znan.

Z besniškimi rokovnjači, ki se jim je brčas le po naključju pridružil, pa je ubežni grof Martin Gyimes očitno kar krepko strahoval okoli-co.

»Kmalu je zaslovel po deželi zaradi premočnih grozodejstev. Ljudstvo pa je podomahilo ogrsko ime Gyimes v Dimeža. Okoli leta 1830 se mu je pokorila vsa gorenjska stran, zlasti kranjska in radovljiška okolica. V oviski

fari so se shajali njegovi pri-staši v nekem gozdu, ki so zato še sedaj nazivlje Tati-nec. V besniških goščavah v strminah nad Savo pa je imel Dimež kar pravcato kameno trdnjavo, kamor se je v silo zatekal. — Nečaka, sina svo-jega hudobnega brata, pa je Dimež prisrčno ljubil. Izročil ga je v varstvo in v vzgojo neki ženski v Zgornji Bes-nici, ki pa je bila sicer ro-kovnjaška zaveznica.

Moč in silovitost besniškega rokovnjaškega poglavarja je tako narasla, da je že sa-mo njegovo ime človeka tako začaralo, da je obstal na mo-stu in se ni upal ganiti.

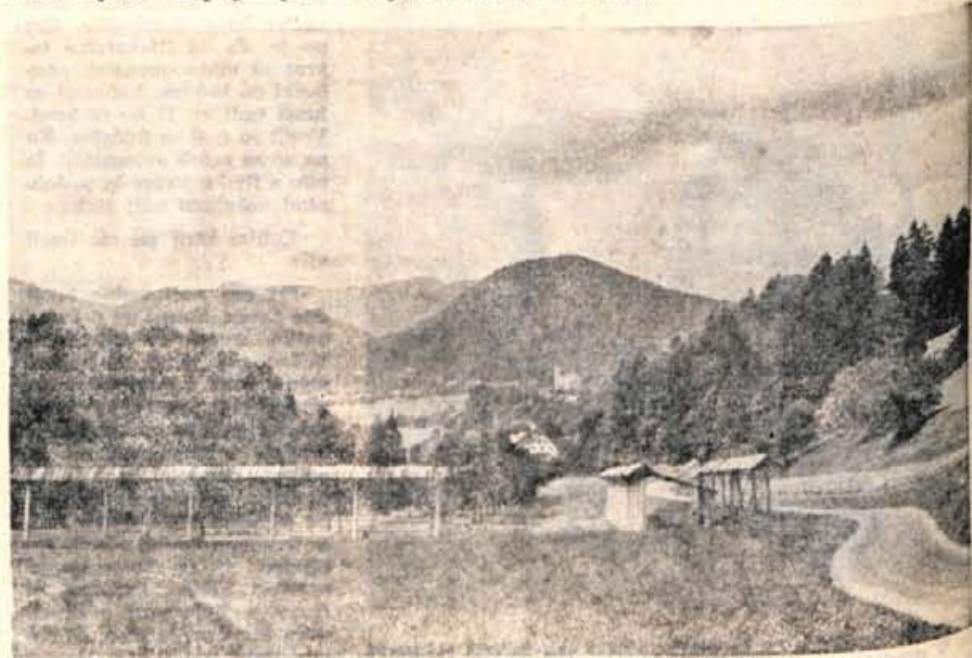
Na Dimežovo glavo so ob-lasti razpisale veliko nagrado. Dimež pa je kljub temu mir-no hodil po vaseh in tudi po Kranju. Zgodilo pa se je menda prav tu, da ga je v gostilni spoznal neki kmet in brž izdal žandarjem. Ti so res kmalu prišli in uklenili Dimeža in njegove rokovnjaške tovariše.

DIMEŽOVA SMRT

Menda je rokovnjaški po-glavar kar besnel v ve-rigah. A ni nič pomaga-lo. Ko pa so žandarji vodili ujetce razbojnike proti Ljub-ljani, da bi jih izročili dežel-ni sodniji, so na cesti med Kranjem in Loko planili na-nje do zob oboroženi rokov-njači. Po kratkem krvavem boju z žandarji je bil Dimež spet svoboden in čez nekaj ur tudi že v besniških gozdovih. Ni pa slutil, da je neki v onem boju na cesti na smrt ranjeni rokovnjač še pred smrtjo izdal kraj, kjer so se v Besnici skrivali njegovi paj-daši.

(Nadaljevanje bo sledilo)

Crtomir Zorec

Panorama Zg. Besnice, levo od cerkve spodaj je gozd Utcenk

Ljudje smo le ljudje

Nemalo je ljudi, ki pravijo: Ne zdaj še sploh kaj na tem svetu, da se ne bi dalo kupiti? samo denar moraš imeti in dobiš, kar si poželesi! Res je, dobro so založena naša tržišča z vsem, kar potrebujemo za življenje. Toda, če primerjamo ta košček zemlje z ostalim svetom, lahko vidimo, kako majhen in neboljšen je pred drugimi celinami. Da, majhen je ta delček zemlje, na kateri prebivamo mi, srečni ljudje, ki poznamo mir, ljubezen in prijateljstvo. In prav to nam mnogi zavidajo. In, kdo so tisti? To so ljudje, ki niso ljudje, ki ne poznajo usmiljenja, ki ne poznajo miru, katerim je zaloga razkošja še vedno premajhna, pa čeprav so si njihove grabežljive roke marsičesa polastile. Prav ti nenasitni grenijo naše lepo življenje, nam strežejo po njem, da ga naposled dobe. Vsak dan borba za dobro, vsak dan je vse več žrtve pod to kruto pohlepno roko. Že leta in leta se preko sveta vije reka krvi, ki pa kaže, da še vedno ne bo usahnila.

Kako le, sovražniki si žele vedno več boja in prelivanja krvi in kako naj bi potem ta reka usahnila, kajti vedno bolj narašča, poplavlja. Res, tako majcen in nemočni smo mi, nedolžni ljudje. Naša velika ljubezen do miru še vedno ne more premagati premnožičnega sovraštva. Kadar človek sam o vsem dobro premisli, šele tedaj dokončno spozna, kakšne krivice se gode po svetu. Človek pobija sočloveka, brata, namesto da bi mu stisnil roko in dejal: »Mirno se pogovorimo o vsem, pomagajmo drug drugemu, saj smo vendar ljudje!« A nič, pozablja se to, česar bi se morali vedno bolj zavedati, da smo ljudje in ničesar drugega.

Kaj drugega bi že človek želel kot to, da bi bilo njegovo življenje mirno in polno lepih in srečnih dni, ki bi jih preživel s prijatelji.

Zdenka Šubic,
8. a razr.
osn. šole Ivana Tavčarja,
Gorenja vas

Jutro na vasi

Jutro je. Skozi okno prodira svetloba in neprijetno me zaščemi v oči. Brž zlezem iz postelje in stopim k balkonskim vratom. »Br, kako je danes mraz!« Sicer pa to sploh ni čudno, kajti dežuje. Na nebu se kopičijo temni, grozeči oblaki. V daljavi se zasliši grom. Vsa pokrajina, ki jo vidim pred seboj, je zavita v mörko kopreno dežja. »Slab začetek,« pomislim. Brž se oblečem, kajti začelo me je že pošteno zebsti in tako oblečena stopim na balkon. Kljub dežju, mrazu in zoprnemu polmraku je na cesti veliko ljudi, ki odhajajo v službo. Vsakih nekaj minut zaropotajo rolete

v sosednjem bloku. Ljudje se prebujajo. Vrabci sedijo na električnih žicah in z dolgočasnim pogledom spremljajo dežne kaplje, ki brzijo po žicah. Ljudi spremlja nekakšna omrtvitost in zasplost. Zamišljena odidem nazaj v sobo, vzamem torbo in počasi odidem v kuhinjo, kjer me že čaka zajtrk. Ko pojem, vzamem dežnik in že stopam proti šoli. Lije kot iz škafa. »Čmok, čmok,« delajo moji škornji, jaz pa zrem predse in mislim, kako bi bilo lepo, če bi sijalo sonce.

Breda Lakner, 8. a r.
osn. šole heroja Bračiča,
Tržič

Prvi športni dan

V četrtek smo imeli prvi športni dan v šestem razredu. Vsi smo se ga veselili. Zvedeli smo, da gremo v arboretum v Volčji potok.

Vožnja je bila prijetna in zanimiva. Zelo hitro smo prispeli v Volčji potok. Pred nami se je razprostiral čudovit svet, park, nasajen z našimi in tujimi rastlinami.

S tovarišico smo se odpravili po arboretumu gledat rastline, ki so jih v Volčjem potoku zbrali iz raznih krajev sveta. Hodili smo po poteh in si ogledovali cvetoče lokvanje v ribniku, nato se je pred našimi očmi odprl pogled na lepo urejen francoski park v svežem zelenju, s čudovito urejenimi grmičevjem, posajenim v posebnih oblikah. Na sredi parka je bilo grmičevje obrezano v obliki velike rože. V sredi te rože so rasle rdeče cvetice, kot da bi ta velika zelena roža imela rdeče prašnike. Ob krajeh tega nasada so bili grmi oblikovani v obliko ornamenta. Čudila sem se, kako so cvetje in grmovje delovni ljudje oblikovali. Sli smo po poti, ki je vodila čez ribnik k cesti. Čez ta ribnik ni bilo mostu. Morali smo iti po kolih, ki so bili zabiti v dno in so bili videti kakor plavajoči štori. Zelo nam je drselo, ker je bil les spolzek. Sošolka Darja je kupila še rožo in odpeljali smo se. Naša naslednja postaja je bila Kamniška Bistrica. Tu smo bili

ob lepem izviru Bistrice. Bil je kristalno čist. Poskušali smo svežo gorsko vodo. Ob rekli smo se naskakali in nanoreli. Kar prehitro je minil čas izleta. Še enkrat smo se napili sveže gorske vode in poslovičili smo se od tako lepega kraja, ki je srce Kamniških Alp. Naš športni dan

je bil res lep, poučen in vesel.

Odpeljati smo se morali domov. Škoda le, da smo imeli avtobus naročen samo za dopoldne.

Boža Jenko,
6. c razr. osn. šole
Stane Zagar, Kranj

Moja sošolka

Vedno sem si želela bratca ali sestrico, da bi se skupaj igrala. Ta želja se mi ni izpolnila, zato sem si zaželela dobre prijateljice. Mislim, da sem jo dobila. To je sošolka Rada.

Poznava se že iz male šole. Ko sva bili še majhni, sva si bili zelo podobni. Mnogi naju niso ločili. Še sedaj marsikdo misli, da sva sestrici ali vsaj sestrični.

Rada ima črne lase, ki jih spleta v dve kiti. Na vsaki ji sedi rdeča pentlja. Ima velike rjave oči. Veliko bolj močna je kot jaz. Ko greva skupaj v šolo, vsi mislijo, da hodi ona v peti razred, jaz pa v drugega. To pa ni nič čudno, ko ji pa gredo slaščice tako v slast; zato pa ona veliko laže nosi šolsko torbo.

Do sedaj je bila vedno odlična učenka. Zelo lepo riše in piše. Tudi računstvo ji ne dela preglavic.

Rada ima sestrico Matejo, s katero se včasih tudi spreta. Zmaga navadno Rada, ker je pač starejša.

Tudi med nam je prišlo že kaj navzkriž. Vso pot iz šole sva se grdo gledali in se brez besed razšli; drugo jutro pa sva že pozabili.

Med počitnicami je dobila kolo. Takoj prvi dan je imela smolo. Dobila jo je nevihta. Tej pa je doma sledila druga, kakšna, veste sami.

Doma rada pomaga mami pri gospodinjstvu. Kadar pridem k njej, jo najdem v predpasniku in z veliko metlo v roki. Najbolj pa skrbi za svoje kučke. Kučki pa tudi njo najbolj poznajo. Ko pride iz šole, ji vsi pritečejo nasproti.

Taka je moja sošolka Rada.

Seta Durkin,
4. c r. osn. šole Stane Zagar,
Kranj

Pet minut pred osmo

Zjutraj. Niti vem ne, kako sem se mogel tako zbuditi. Ležal sem na tleh, bil sem pokrit z blazino, pod glavo pa sem imel odejo. Leni sem pogledal na uro. Takoj sem se prebudil. Kaj se le ne bi, saj je bila ura že pet do osmih! Hitro sem se pobral s tal, se oblekel, zdrvel po stopnicah, se spotaknil in tako nemarno padel, da sem premišljeval, ali sem še cel. Pograbil sem torbo in na vso moč stekel v šolo. Pa zopet nisem pazil, kod tečem in sem se z vso sila zaletel v debelušno gospo. Oba sva seveda obležala na cesti. Toda storil nisem nič po pionirsko, zato sem pograbil torbo in zopet začel teči. V šolo sem prispel šele, ko je bilo prve ure konec. Učiteljica me ni ravno z navdušenjem spejala, zato me je pokarala in me zapodila v klop.

Dušan Bodlaj, 5. b r.
osn. šole kokrškega odreda,
Križ

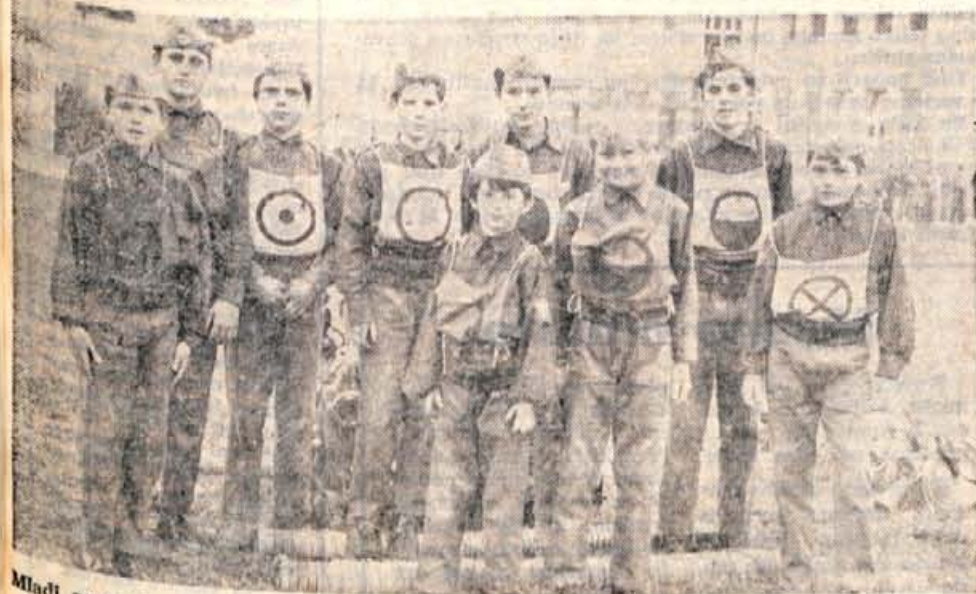
V mestu

Deževno popoldne je. Majhno mesto je zavito v kup megle, ki se vleče po praznih ulicah. Okrog mesta, ki je obdan s pisanimi gozdovi, je prav tako vse mirno. »Ali vse spi?« »Ne, saj je popoldne,« si mislim, ko z dežnikom v roki tavam kot po izumrlem mestu.

Pred temno izložbo se ustavim in pogledam vanjo. V trgovini sameva prodajalka in nekaj piše. Zalostnih oči se opravičujem. Nikogar ni, le po mokri cesti pridriži avtomobil in izgine spet v daljavi. Zopet tišina. Nazadnje le pride neka ženska. V roki drži košaro in hiti nekam proti koncu mesta. Za njo pride gruča starejših ljudi, ki se prav živahno pogovarjajo. Sedaj se ne počutim več osamljenega in vesel sem, da je žena s košaro v roki prebudila zaspalo mesto. Skozi hišne duri pogledata dva otroka in se nasmejeta ter stečeta po pločniku. Začudim se, kako naenkrat vse zaživi. Pogledam proti nebu in veselo poskočim, kajti izza oblakov se je pokazalo prijazno sonce, ki je posijalo po skritih kotih mesta.

Nič več ne slišim svojih korakov, ki udarjajo ob pločnik, saj je naše mesto zopet zaživeło. Tudi nad strehami hiš se zasliši pesem ptic, ki se zbirajo, da odlete v topeljša kraja.

Rado Veselinovič, 8. a r.
osn. šole heroja Bračiča,
Tržič

Mladi gasilci iz Preddivora so se v nedeljo v šenčurju dobro odrezali — Foto: F. Perdan

MARTA
odgovarja

Jožica Z. iz Bohinja — V dar sem dobila pleteno precej tanko blago v črtastem vzorcu. Sama bi rada sešila oblačilo primerno za štiriletno deklico. Prosim, pomagajte mi pri izbiri kroja.

Marta — Če ste se odločili, da se sami lotite krojenja, je kar prav. Prepričana sem, da znate tudi plesti, zato ne bo težko napraviti za deklico oblačila, ki ga predlagam. Na pletenem blagu sami napravite pleteno obrobo ob vratu, na rokavih ali na hlačnicah. Za deklico sem si zamislila pajac, ki se zapenja z zadrگو zadaj. Pajac pa bo verjetno kmalu prerasla in ga ne bo mogla več nositi. Zato se raje odločite za hlačke, ki segajo skoraj do kolena. Pulover ima kratke rokave, zapenja se zadaj. Ročno je pletena tudi polobleka, ki naj jo deklica nosi čez ta komplet ali pa z drugimi oblačili. Pazite le na kombinacijo barv.

Ostanimo vitki

Ce ste se že nekajkrat odločili za shujševalno kuro, potem veste, da je odločitev pravzaprav lahka, hujše pa je vztrajanje pri hujšanju. Če si ne boste na primer priznali, da ste požrešni, ne bo nikoli uspeha, če ne boste prej ozdravili svoje požrešnosti.

sti. In kako se to stori? Zaveštno se varajte, varali boste svoj tek in oko. Jed si pripravljajte v najmanjših kozicah in servirajte v manjših krožnikih in kozarcih. Tako bo videti, da je hrane več.

Ce ste torej zmanjšali količino hrane, ne pa obrokov, je treba spremeniti še način priprave jedi. Ce le morete, uživajte samo kuhano hrano: zelenjavo, meso, ribe. Ne štediti z začimbami, pač pa pazite, ko boste zelenjavo ali meso zabelili. Bel kruh zamenjajte s črnim, namesto kakava zjutraj si nalijte nesladkan čaj. Enkrat na teden kosilo ali večerjo zamenjajte z jabolki. Ce med obroki začutite nepremagljivo lakoto, sezite po jabolku ali kosčku nemastnega sira.

DRUŽINSKI POMENKI

Razveseljiva novost

Zdrava belina, varna svežina

Odslej tudi pri nas sodobno pralno sredstvo, ki ne okužuje voda in narave

Mariborska tovarna Zlatorog zalaga jugoslovansko tržišče z novim mixelom. To je nov detergent, katerega snovi ne ogrožajo zdravja. Sestavine novega mixala z aktivno močjo so temeljito preizkušene in med korenitim premagovanjem umazanije se tudi same razkroje. Prvič pri nas lahko mirno sezemo po zares sodobnem sredstvu, tako za strojno kot tudi za ročno pranje. Z njim vzorno skrbimo za izjemno prijetno čistočo perila in obenem z občutkom odgovornosti varujemo vodo in s tem naravo sploh.

V Jugoslaviji sicer še nimamo zakona, kakršen na primer v Zahodni Nemčiji že 7 let, v sosednji Italiji pa šele od nedavno prepoveduje uporabljati škodljive detergente; a v mariborskem Zlatorogu so po pretehtanih in dolgotrajnih pripravah že odločno ukrepali: med redkimi v Evropi so opustili zastarele Goseške. Dognanja strokovnjakov svetovnega slovesa so sodelavci Zlatorogovega raziskovalnega inštituta skrbno proučili in pripravili takšno pralno sredstvo, ki ustreza tudi strogim zahtevam vodnega gospodarstva industrijsko razvitih dežel.

Novi mixel razgradljiv in torej neškodljiv je pri nas že prvi iz tako imenovane druge generacije detergentov. Z njo bo mariborski Zlatorog pomagal omejevati zastrupljanje odpadnih voda.

m. m. — G

Kotiček za ljubitelje cvetja

Razstava Cvet in sad

PISE:
INŽ. ANKA
BERNARD

Zveza hortikulturnih društev Slovenije prireja letos že tretje leto vrtnarsko sadjarsko razstavo Hortikultura 71. Razstava bo odprta od petka, 1. oktobra, do ponedeljka, 4. oktobra, od 9. do 19. ure v veliki hali na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Na razstavi sodelujejo domači in tuji razstavljalci. Obiskovalci si bodo ogledovali rezano cvetje, sobne rastline, drevesničarski material za ureditev parkov in vrtov, sadje, zaščitna sredstva, knjige in revije s področja hortikulture in podobno. Posebej bo prikazan vzgojno poučni del razstave o sodobni ureditvi zelenja v stanovanju in na oknih. Ker obiskovalce vedno veliko zanima, bo na razstavi na voljo strokovna posvetovalna služba.

Tudi gobarji so pripravili obsežno razstavo naših gob, ki bo verjetno pritegnila pozornost obiskovalcev.

Ne kaže zamuditi te razstave, posebno vrtičkarji bodo dobili dosti pobud za domače vrtnarjenje. Po razstavi, to je v ponedeljek popoldan, bodo razstavljene rastline tudi na prodaj. Med samo razstavo pa bo tudi možno kupiti marsikaj za vrt na primer čebulice tulipanov in drugega cvetja, ki mora v jeseni v zemljo.

Mesne omlete

Potrebujemo: pol litra mleka, 2 žlici kisle smetane, 2 rumenjaka, sol in približno pol litra moke.

Ko je testo gladko zmešano, dodamo sneg iz dveh beljakov. Spečemo pet do šest omlet. Na maslu ali masti prepražimo

sesekljano meso s čebulo, česnom peteršiljem, solimo, popramo in dolijemo žlico kisle smetane. Lahko dodamo tudi nekaj gobic. S to zmesjo nadevamo omlete, ki jih zvijemo, oblijemo s kisló smetano in postavimo za pol ure v pečico.

Zdravnik svetuje

Pljučni rak (1)

Z zmanjšanjem števila mnogih drugih bolezni, katerih povzročitelje poznamo in jih zato uspešno zdravimo, se problem raka v zadnjem času vse bolj veča. Ta bolezen je postala spremljevalka sodobnega človeka, loteva pa se seveda tudi živali in rastlin. Rak ni bolezen dvajsetega stoletja, saj so ga odkrili že na mumijah starih več kot štiri tisoč let. Tudi pri že izumrlih vrstah živali, ki so živele pred sto milijoni leti, so odkrili rakaste spremembe. To pomeni, da je ta bolezen obstajala že davno prej, preden so jo ljudje sploh spoznali. Danes je rak problem tega stoletja in številni znanstveniki skušajo najti način, kako to bolezen ozdraviti.

Kaj je rak? Celice organizma se izrode. Te izrojene celice se nebrzdano množijo in vdirajo v zdravno okolico, razen tega pa tvorijo v oddaljenih organih zasevke. V bistvu so celice, ki tvorijo raka, paraziti, ker žive na račun zdravega okolja in ga uničujejo. To uničevanje gre tako daleč, da mora živel organizem odmrtni.

Rak se začne s svojimi začetnim stadijem, ki ga imenujemo prekancerozno stanje. V teh stadijih se opažajo določene spremembe na celicah, iz katerih se v določeni fazi razvoja bolezní razvijejo prave rakaste celice in s tem rakasto obolenje. Ta prekancerozna stanja so danes zelo pomembna. Ugotovljena je že cela vrsta faktorjev, ki privedejo do prerakastih tvorb. Za sedaj je edina možnost, da preprečimo nastanek raka, če odstranimo vzroke prekanceroz in tako zavarujemo ogroženo osebo. Kako je to pomembno, nam pove tudi del definicije za preprečevanje raka, ki jo je sprejela Svetovna zdravstvena organizacija: "... odstranjevanje oziroma zavarovanje pred faktorji, za katere vemo ali mislimo, da so udeleženi pri koncernozno stanje." Ta ugotovitev in načela so postala temeljni zakon za borbo proti raku.

dr. Gorazd Zavrtnik

Negotova noč v severni triglavski steni

Avstrijske alpiniste Evo in Franza Riegerja, Heinricha Singerja in Eberharda Michtnerja našli v steni nepoškodovane — Izredna požrtvovalnost in odločnost inž. Janeza Dolžana z Dovjega — Uspešno sodelovanje z milico in avstrijsko reševalno službo

V ponedeljek, 27. septembra, okrog 11. ure dopoldne je naš konzulat v Celovcu zaprosil postajo milice na Jesenicah, naj ugotovi, kje sta zakonca Eva in Franz Rieger iz Celovca ter če dva avstrijska državljana. Omenjeni Avstrijci so šli v nedeljo plezat v severno triglavsko steno. Obljubili so, da bodo isti dan zvečer doma, v ponedeljek pa na delovnih mestih. Vendar Avstrijcev v ponedeljek ni bilo na delo, kar je bilo znamenje za zaskrbljenost in vzrok za poziv našega konzula na Jeseniški milici.

Akcija potpovedovanja je stekla in se tudi srečno končala.

O tem sem se pogovarjal s Sandijem Kotnikom, članom upravnega odbora planinskega društva Dovje-Mojstrana, Jozetom Vendraminom, komandirjem postaje milice na Jesenicah, ter glavnim akterjem zanimive in pomembne reševalne akcije reševalcem inž. Janezom Dolžanom z Dovjega.

DR. KURT DELLISCH JE ODLOČIL

V ponedeljek je odšla v Vrata pod Triglavom posebna komisija planinskega društva Dovje-Mojstrana, v kateri sta bila tudi Sandi Kotnik in inž. Janez Dolžan. Hotela je preveriti možnosti za popravilo Aljaževega doma, razen tega pa je hotela opraviti mesečni obračun. Okrog petih popoldne je prišel v Vrata član avstrijske reševalne službe dr. Kurt Dellisch iz Celovca. Hotel je ugotoviti, kaj je s štiri- ali petdesetimi avstrijskimi alpinisti, ki so prišli v Vrata v soboto, 25. septembra, in ki so se hoteli v nedeljo prek severne stene povzpeti na Triglav. To so bili Eva in Franz Rieger, Heinrich Singer in Eberhard Michtner. Alpinisti so obljubili, da bodo v nedeljo zvečer že v Celovcu in v ponedeljek v službi. Vendar jih v ponedeljek še nikjer ni bilo. Doktor Dellisch je ugotovil, da stoji njihov avto pri

Aljaževem domu, njihova ime na so zapisana v knjigi tujcev, ki so s sobote na nedeljo prespali v domu in jutraj odšli v gore. Kotnik in Dellisch sta se začela meniti, kako organizirati akcijo potpovedovanja, ker nihče ni vedel, po kateri smeri so šli na Triglav. Vedeli so le, da imajo s seboj alpinistično opremo.

Sandi je po UKW zvezi poklical meteorološki center, odtod pa so poklicali Kredarico. Čez deset minut so v Aljaževem domu zvedeli, da na Kredarici teh imen ni zapisanih, prav tako pa jih niso videli. Enako so jim odgovorjali tudi ljudje, ki so se s Triglava vračali v dom. Zato je dr. Kurt Dellisch odločil, da se reševalna akcija začne. Ker niso vedeli, kje alpinisti sploh so, so se odločili, da bodo z reševanjem začeli v tork zjutraj, ko bo dan. Iz Celovca naj bi prav tako prišel helikopter. Pri Marketu v Mojstrani naj bi naložil enega alpinista, ter v oddaljenosti petih metrov obletel steno! To bi bilo prvič v triglavskem pogorju. Dr. Dellisch se je za tako hitro akcijo odločil tudi zato, ker je v Avstriji navada, da se reševanje začne, če o gornikih 24 ur ni glasu. Doktor je odšel nato domov, Sandiju pa je pustil potrebne podatke. Jeseniška milica je obvestila gorske reševalce v Mojstrani in na Dovjem, naj bodo v pripravljenosti vse dotlej, dokler ne bodo dobili o pogrešanih alpinistih natančnejših podatkov.

KLICI S STENE

V ponedeljek okrog sedmih zvečer je šla kuharica Milka v Aljaževem domu v shrambo. Zaslišala je oddaljene kli-

ce. Bila je pozorna. Sprva je mislila, da prihajajo od zunaj. Ko je šla ven so se klci ponovili. Prihajali so s stene. Najprej enoglasni, potem dvoglasni. Kuharica je o tem obvestila Sandija in Janeza v koči. Šla sta ven in slišala različne klice. Vendar sprva nista vedela, ali gre za pogrešane Avstrijce ali za koga drugega. V smeri različnih klicev sta dajala z baterijo signale. Enako je storil tudi gospodar Aljaževega doma Franc Kosmač, ki je bil takrat pri agregatu za električni tok.

Kaj sedaj? Ali začeti z reševanjem, ali počakati do jutra. Noči so sedaj v gorah že hladne, razen tega pa je bila megla. Prav zaradi tega bi bila noč lahko usodna...

RESILNA IN HRABRA ODLOČITEV JANEZA DOLŽANA

Inženir Janez Dolžan z Dovjega se je odločil. Bil je brez prave planinske opreme, v nizkih čevljih z gumijastimi podplati, v dolgih hlačah in v jopci. Bila je trda noč. Okrog osmih zvečer se je podal v nevarno steno, čeprav je bilo kamenje že vlažno in zato še bolj nevarno. V domu je obljubil, da bo čez dobro urico nazaj.

Tekle so neskončne minute...

V koči so bili v skrbeh, kako je z ljudmi, ki so klicali na pomoč in kako je z Janezom. V tork mi je sam pripovedoval, da je gorski reševalec in da ta del stene dobro pozna. V ponedeljek zvečer je bil prepričan, da so planinci na normalni poti preko praga, ker so bili glasovi izredno jasni. Šel jim je nasproti. Takoj nad prvim pragom je dobil z njimi zvezo. Ugotovil je, da so Avstrijci, da ni nihče poškodovan in da sta dva zelo izčrpana. Bili so brez luči. Ker je Janez vedel, da imajo Avstrijci vso opremo, se je odločil, da jih sam spravi v dolino. Če bi bil kdo poškodovan, bi opozoril Aljažev dom, naj pokličejo reševalce, sam pa bi se z najnunejšo opremo in zdravili vrnil v steno. 300 metrov visoko v steni je alpiniste dobil. Bili so izčrpani, brez hrane in vo-

la zares burna. Ker tudi Sandija in Otoviča ni bilo kmalu nazaj, sta se proti steni napotila tudi Vendramin in Janke Kemperle. Vendar sta se po desetih minutah skupini srečali.

Reševalna akcija je bila končana. Avstrijci so se na predlog reševalcev v tork zjutraj spočiti vrnili domov...

USPEŠNO SODELOVANJE

Letos so morali gorski reševalci z Dovjega in iz Mojstrane devetkrat v steno. Njihove poti niso bile vedno vse. V dolino so morali prinesiti 4 mrliča: dva Poljaka, enega Ljubljancina in enega Kranjčana. Ostale ponesrečene so našli žive, in to je tudi za reševalca, ki ve, kaj je gora, sreča.

Opisani primer prav tako tudi kaže, kako dobro je sodelovanje med gorskimi reševalci, milico, osebjem planinskih postojank in avstrijsko reševalno službo. Vsak ima v takem sodelovanju svoje naloge in težav pri tem zadnja leta ni. Prav tako pa naj ta primer tudi pove, kako požrtvovalni so reševalci, ki delajo v skromnih razmerah, a za opravljeno delo nikoli ne terjajo plačila. Primer Janeza Dolžana, inženirja pri Gorncju v Radovljici, je redek, in zaradi tega vreden pozornosti. Znano je, da so vsi reševalci tudi vrhunski alpinisti in da poznajo gore. Vendar jim v marsičem lahko pomagajo tudi sami gorniki. Mogoče se le malokdo zaveda, kako pomemben je reševalec je podpis v knjigi planincev, obiskovalcev postojank. Prav ta skromen podpis lahko privede reševalce na pravo pot in omogoča hitro posredovanje v primeru nesreče.

Hitro posredovanje je že rešilo marsikatero življenje.

Zbral:
J. Košnjek

SKRBI V ALJAZEVEM DOMU

Ker Janeza čez eno uro ni bilo nazaj, so bili v Aljaževem domu razumljivo v skrbeh. Tudi klicev niso več slišali. Medtem je prišel v Vrata komandir Jeseniške postaje milice Jože Vendramin in miličnik Otovič Ilija. Kotnik in Otovič sta se odpravila proti steni. Med potjo sta s klicem in svetlobnimi signali želela dobiti zvezo z Dolžanom. To jim je kmalu uspelo in negotovost je bilo konec. Z Janezom in Avstrijci sta se srečala v dolini Bistrice.

Vendar to še ni bilo vse. Ta noč v Aljaževem domu je bi-

Turistična poslovalnica
Creina Kranj
prireja

IZLET V GRADEC

9. oktobra 1971 na graški velesjemej.
Cena 85 in 95 din.

IZLET V SARAJEVO

21. oktobra 1971 z letalom
na razstavo

Umetnost na tleh Jugoslavije od
praveka do danes.

Cena izleta 280 din.

Prijave in informacije v turistični poslovalnici
Creina v hotelu Creina ali po telefonu 21-022.

Creina Kranj
Turistična poslovalnica

Turizem na suhem ne uspeva dobro

Ob koncu obiska v Poljanah pred dnevi smo se skozi Hotovlje napotili še v Vinharje. Ni nam bilo žal. Vožnja po dobro vzdrževani makadamski cesti je bila prijetna in pravi užitek je bilo opazovati pokrajino, ki se odeva z jesenskimi barvami. Tudi tako urejenih kmetij ne bi našel povsod. Nisem videl hiše, da ne bi imela rož na oknih in tudi dvorišča so povsod snažna in čista, brez vsakršne navlake. Za začetek smo se ustavili na Brdarjevi kmetiji. Veliko bi lahko povedal o njej. Težko pa bi bilo napisati vse tisto, kar so Brdarjevi prestali med zadnjo vojno.

Danes na kmetiji gospodarji Vinko Stanonik. Vzorno urejena kmetija je to. Sicer pa naj o kmetiji spregovori Vinko.

»Ukvarjam se v glavnem z živinorejo. V hlevu imam lahko od petindvajset do trideset glav živine. Ta številka je skoraj še enkrat večja kot je bila pred leti. To je plod preusmeritve kmetije. Sejemo ne več krompirja, posadimo le za doma, vse tiste površine, na katerih so bile pred leti te kulture, pa so posejane s travo, deteljo in koruzo za silirano krmo. Predvsem je važna za nas prodaja mleka. Pa ne vem, kako bo. Mleka je vse manj. Krmila so predraga in kmetje se ob taki negotovosti neradi odločajo za proizvodnjo mleka. Lahko povem, da bi bila za nas sprejemljiva cena mleka po dva dinarja za liter. S prevozom do Poljan ni težav. Mleko vozimo izmenoma. Vsak dan eden. Osem nas je vključenih v to, vozimo pa tudi tistim, ki ga ne morejo sami.

Kmetija je v zadnjih letih zelo napredovala. Pri Brdarju so nakupili nove stroje in uredili silose. Zanimale so me možnosti za najemanje kreditov.

»Moram reči, da nam gre zadruga kar dobro na roko. Zdaj se pa v primeri s povojnimi leti že res lahko malo lažje diha. Pri hiši imamo motorno kosilnico in motorno žago, siloreznilco, traktor in traktorske vile ter samohodni obračalnik, delo v hlevu nam lajša molzni stroj, pred dvema letoma pa smo zgradili še dva silosa. Po mojem bi bilo treba dati še večja posojila in na daljši rok za dražje stroje.

Tudi o cesti smo morali spregovoriti.

»Cesta je bila zgrajena pred dvanajstim leti. Precej smo zanjo prispevali kmetje

sami, nekaj GG in občina. Zaradi velikega prometa jo je kar težko dobro vzdrževati. Ob sobotah in nedeljah je na njej toliko vozil, da bi skoraj moral biti enosmerni promet. Zaradi tega bo vzdrževanje še težavnejše in treba bo najti pametno rešitev.

Lepo urejene domačije in okolica niso ostale brez odziva pri turistih. Drugi kmetje po Vinharjih, razen Brdarja, še nimajo urejenih sob za goste. Pri Brdarju pa imajo za turiste pripravljeno prav posebno hišico z okrepčevalnico.

»Letos pri nas ni bilo posebno velikega obiska. Povem vam, da turizem na suhem bolj slabo uspeva. Vse hoče na morje. Če bi mogli urediti vsaj bazen iz plastične mase, bi že bilo bolje. Zdaj imamo na voljo deset postelj. Okrepčevalnico imamo odprto le ob nedeljah ali pa, če pride zaključena družba. Ko bo fant odslužil vojsko, se bova midva z mamo bolj posvetila turizmu. Vprašanje je še seveda, če bo sin hotel prevzeti kmetijo.

Vinko mi je še potožil o neurejenosti prevoza otrok v šolo. Kar po nekaj kilometrov morajo pešati do avtobusa. In to petindvajset otrok. Okoliški kmetje zatrjujejo, da bi pozimi zagotovo vzdrževali stalno prevozno cesto, samo, da bi bil zagotovljen prevoz.

Sicer pa zanimivih stvari zame še zlepa ne bi bilo konca. Treba pa se je bilo posloviiti. Delo na kmetiji je priganjalo. Zdaj na jesen ga je pa še posebno veliko.

J. Govekar

Vinko Stanonik

Taka hišica je nastala pri Brdarju v Vinharjih, ko so jo preuredili iz stare »bajtee. Zdaj hišica namenjena turistom. — Foto: F. Perdan

Pri Bačnarju v Bačnah

Ob našem potepanju po hribih nad Poljanami smo se ustavili tudi v Bačnah. Pri Bačnarju, kjer gospodarji Pavel Peternelj. Naložil si je že sedmi križ, a je še vedno krepak in poln načrtov ter volje, da bi izboljšal svoje gospodarstvo, da bi si novom zapustil čimbolj trdno kmetijo. Da so bili tudi nekoč Bačnarji trdni kmetje, priča tudi zgodbi, ki je včasih krožila po teh krajih. Zgodbi o kmetu, ki je vsak večer zmolil rožni venec, da bi mu bog dal takšno živino, kot jo ima Bačnar. In ob koncu se molitev za dober namen. Da bi Bačnarju poginil najlepši bik.

Koliko je danes še takih molitev, ne vem, vem pa, da ima tudi Pavel Peternelj, ki sedaj gospodarji pri Bačnarju, lepo živino v hlevu.

»Oseminštirideset hektarov zemlje imam, je začel pripovedovati, »od tega 13 ha obdelovalne. Gozd je mešan, le malo je smrek. Bolj slab je, bi rekel. Zato sem se popolnoma preusmeril v živinorejo. 19 glav govedj redim in konja.

Letos je Bačnar postavil nov hlev. Le ometati ga še mora. Na podu je naredil tudi silos. »Nekaj denarja sem imel sam, 30.000 din pa sem dobil kredita od zadruge in Gorenjske kreditne banke. Posojilo bom vračal pet let s 3-odstotnimi obrestmi. Kreditov ne knjižijo več na zemljo. Le poroke moraš imeti. Tudi drugače lepo sodelujemo z loško zadrugo. Imam sklenjeno kooperacijsko pogodbo za pisanje živine. Za telice, ki jih redimo za pleme, dobimo posebne premije in za posebno lepe pisanice tudi. Le semenskega krompirja, ki smo ga včasih veliko sadili, se ne splača več pridelovati. Ze več let je cena ista.

Bačne so pravzaprav le pet kmetij. Vsi gospodarji so trdni kmetje. Po kilometer in več imajo do bližnjega soseske.

da. »Tako daleč narazen smo, je pol v šali in pol zares dejal Bačnar, »da se še skregati ne moremo. Morali smo pritrčiti. Vsaka domačija leži na drugem gričku. Zato tudi niso gradili »glavne« ceste skozi vas. Le do Todraža jo je zgradila občina. Od tam gor do svoje kmetije jo je potegnil Bačnar sam 1 km in

Pavel Peternelj

300 m. Več kot milijon ga veljalo delo, ki se ga je lotil pred štirimi leti.

Na tej kmetiji so si gospodinjice že dolgo želele vodne kuhinje ali vsaj na dvorišču. Vsi studenci namreč izvirajo v bregu nižje dol od hiše. Pri kratkim se je gospodinjica želja izpolnila. V gozd hišo so postavili rezervoar vanj iz studenca, ki izvira nekaj sto metrov nižje, s pomočjo hidravličnega ovana peljali vodo. Od tu pa v hlinjo in v hlev.

Se bi lahko naštevati, če vsega se je lotil Bačnar iz čen. Veliko mu je ostalo še črtov, za katere pravi, da bo moral uresničiti sin, bodo hoteli živeti v teh krajih. A nekaj ga skrbi. »Moja sinova imam. Eden bo doma. Kmalu bi mu rad ročil kmetijo in gospodarstvo, z ženo pa bi se upal jila. Toda kje naj dobi mlado? Nobena noče več grunt. Se kmečka ne. Dela ta odhajajo v tovarne. Kmetih fantov še pogledajo. Lepše žive v mestih.

L. Bogataj

HOTEL CREINA
obvešča cenjene goste,
da od 1. 10. dalje
igra v restavraciji

TRIO SANI
vsak dan, razen ponedeljka,
od 19. do 23. ure.

VLJUDNO VABLJENJE

vezenine
BLED

Tovarna čipk,
vezenin,
rokavic in
ženske konfekcije

Na podlagi 24. in 33. člena temeljnega zakona o delovnih razmerjih, 74. in 75. člena statuta podjetja razpisuje Komisija za kadrovska vprašanja Tovarne čipk, vezenin in konfekcije Bled (reelekcija) naslednja vodilna delovna mesta:

1. direktorja tehničnega sektorja
2. direktorja prodajnega sektorja
3. direktorja zunanje trgovinskega sektorja
4. direktorja razvojnega sektorja
5. vodjo biroja za napredek poslovanja
6. vodjo tehnične kontrole
7. vodjo OZD vezenine
8. vodjo OZD čipke
9. vodjo OZD konfekcije
10. vodjo OZD pletilnice
11. vodjo OZD barvarne

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1. a.:** visoka šola — dipl. ing. tekstilne tehnologije. Pet let prakse na podobnih delovnih mestih v tekstilni industriji. Znanje enega tujega jezika.
- b.:** višja šola — ing. tekstilne tehnologije. Sedem let prakse na podobnih delovnih mestih v tekstilni industriji. Znanje enega tujega jezika.
- c.:** srednja šola — tekstilni tehnik. Deset let prakse na podobnih delovnih mestih v tekstilni industriji. Znanje enega tujega jezika.
- pod 2. a.:** visoka šola — dipl. oec. ali drug ustrezen poklic. Pet let prakse na podobnih delovnih mestih v tekstilni industriji. Znanje enega tujega jezika.
- b.:** višja šola — komercialist ali drug ustrezen poklic. Sedem let prakse na podobnih delovnih mestih v gospodarstvu. Znanje enega tujega jezika.
- c.:** srednja šola — ekonomski tehnik. Deset let prakse na podobnih delovnih mestih v gospodarstvu. Znanje enega tujega jezika.
- pod 3. a.:** visoka šola — dipl. oec. ali drug ustrezen poklic. Pet let prakse na podobnih delovnih mestih v zunanji trgovini. Znanje angleškega in nemškega jezika.
- b.:** višja šola — komercialist ali drug ustrezen poklic. Sedem let prakse na podobnih delovnih mestih v zunanji trgovini. Znanje angleškega in nemškega jezika.
- c.:** srednja šola — ekonomski tehnik. Deset let prakse na podobnih delovnih mestih v zunanji trgovini ter tečaj in strokovni izpit za opravljanje zunanje trgovinskih poslov. Znanje angleškega in nemškega jezika.
- pod 4. a.:** visoka šola — dipl. ing. tekstilne tehnologije ali drug ustrezen poklic. Pet let prakse na podobnih delovnih mestih v gospodarskih organizacijah. Znanje dveh tujih jezikov.
- b.:** višja šola — ing. tekstilne tehnologije. Sedem let prakse na podobnih delovnih mestih v gospodarskih organizacijah. Znanje dveh tujih jezikov.
- c.:** srednja šola — tekstilni tehnik. Deset let prakse na podobnih delovnih mestih v gospodarskih organizacijah. Znanje dveh tujih jezikov.
- pod 5. a.:** visoka šola — dipl. ekonomist. Pet let prakse na proizvodnih, finančnih in komercialnih delovnih mestih. Znanje enega tujega jezika.
- b.:** višja šola — organizator dela ali drug ustrezen poklic. Pet let prakse na proizvodnih ali drugih delovnih mestih v gospodarskih organizacijah. Znanje enega tujega jezika.

pod 6.: visoka šola — dipl. ing. tekstilne tehnologije. Pet let prakse v proizvodnji podjetja. Znanje enega tujega jezika.

pod 7. a.: visoka šola — dipl. ing. tekstilne tehnologije. Tri leta prakse v stroki podjetja. Znanje nemškega jezika.

b.: višja šola — ing. tekstilne tehnologije. Pet let prakse v stroki podjetja. Znanje nemškega jezika.

c.: srednja šola — tekstilni tehnik. Šest let prakse v stroki podjetja. Znanje nemškega jezika.

pod 8. a.: višja šola — ing. tekstilne tehnologije. Tri leta prakse v proizvodnji podjetja.

b.: srednja šola — tekstilni tehnik. Pet let prakse v proizvodnji podjetja.

c.: poklicna šola — strojni mehanik. Šest let prakse v proizvodnji podjetja.

pod 9. a.: visoka šola — dipl. ing. tekstilne tehnologije. Tri leta prakse v proizvodnji podjetja. Znanje nemškega jezika.

b.: višja šola — ing. tekstilne tehnologije. Pet let prakse v stroki podjetja. Znanje nemškega jezika.

c.: srednja šola — tekstilni tehnik. Šest let prakse v proizvodnji podjetja. Znanje nemškega jezika.

pod 10. a.: višja šola — ing. tekstilne tehnologije. Tri leta prakse v proizvodnji podjetja.

b.: srednja šola — tekstilni tehnik — pletilec. Pet let prakse v proizvodnji podjetja.

c.: poklicna šola — pletilec. Šest let prakse v proizvodnji podjetja.

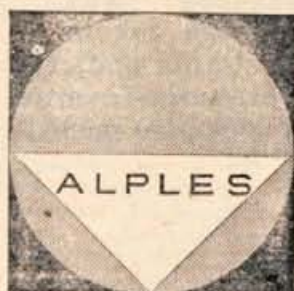
pod 11. a.: višja šola — ing. tekstilne tehnologije. Tri leta prakse v proizvodnji podjetja. Znanje nemškega jezika.

b.: srednja šola — tekstilni tehnik — oplemenitilec. Pet let prakse v proizvodnji podjetja. Znanje nemškega jezika.

Kandidati morajo vlogi priložiti overovljeno dokazilo o strokovni izobrazbi, potrdilo o dosedanjih zaposlitvah s kratkim življenjepisom.

Vloge je treba poslati na naslov Tovarna čipk, vezenin in konfekcije Bled, Komisija za kadrovska vprašanja, najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa. Stanovanj ni na razpolago.

Vsi kandidati, ki se prijavijo na razpis bodo v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri pismeno obveščeni o izidu razpisa.

ALPLES

tovarna pohištva Železniki

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. pomočnika glavnega direktorja za proizvodnjo
 POGOJI:
 biotehnična fakulteta — gozdna ali lesna smer, 5 let prakse na enakem ali podobnem delovnem mestu;
2. pomočnika glavnega direktorja za komercialo
 POGOJI:
 ekonomska fakulteta II. stopnje, 5 let prakse na podobnem delovnem mestu;
3. vodjo organizacijsko kadrovskega sektorja
 POGOJI:
 visoka šola za organizacijo, 5 let prakse na podobnem delovnem mestu;
4. vodjo nabave
 POGOJI:
 ekonomska fakulteta II. stopnje, 5 let prakse na podobnem delovnem mestu;
5. vodjo oblikovanja
 POGOJI:
 fakulteta za arhitekturo, 3 leta prakse;
6. vodjo tehnične kontrole
 POGOJI:
 visoka šola za organizacijo — proizvodna smer, 3 leta prakse;
7. vodjo vzdrževanja
 POGOJI:
 strojna fakulteta II. stopnje, 3 leta prakse na podobnem delovnem mestu;
8. vodjo delovne enote tovarne pohištva
 POGOJI:
 biotehnična fakulteta — lesna smer, 3 leta prakse na podobnem delovnem mestu;
9. vodjo delovne enote tovarne fonije
 POGOJI:
 biotehnična fakulteta — lesno industrijska smer, 3 leta prakse na podobnem delovnem mestu;
10. vodjo delovne enote tovarne podbojev
 POGOJI:
 višja lesna šola, 3 leta prakse na podobnem delovnem mestu;
11. vodjo tehnične priprave dela v tovarni pohištva
 POGOJI:
 biotehnična fakulteta — lesna smer, 3 leta prakse na podobnem delovnem mestu;
12. vodjo priprave dela v tovarni fonije
 POGOJI:
 biotehnična fakulteta — lesna smer, 3 leta prakse na podobnem delovnem mestu;
13. obratovodjo v tovarni pohištva
 POGOJI:
 višja lesna šola ali višja šola za organizacijo dela, 3 leta prakse na podobnem delovnem mestu;
14. vodjo priprave vzdrževanja
 POGOJI:
 lesno industrijska ali strojno tehnična srednja šola, 2 leti prakse na podobnem delovnem mestu;
15. vodjo brusilnice in tehnolog rezil
 POGOJI:
 lesno industrijska tehnična srednja šola, 3 leta prakse na enakem ali podobnem delovnem mestu;
16. vodjo strojnega vzdrževanja žage in tovarne podbojev
 POGOJI:
 strojna tehnična srednja šola in 2 leti prakse na podobnem delovnem mestu ali VK ključavničar in 3 leta prakse;
17. vodjo strojnega vzdrževanja tovarne pohištva
 POGOJI:
 strojna tehnična srednja šola in 2 leti prakse na podobnem delovnem mestu ali VK ključavničar in 3 leta prakse;
18. vodjo strojnega vzdrževanja tovarne fonije
 POGOJI:
 strojna tehnična srednja šola in 2 leti prakse na podobnem delovnem mestu ali VK ključavničar in 3 leta prakse;
19. vodjo elektro vzdrževanja
 POGOJI:
 VK električar, 2 leti prakse na delovnem mestu električarja;
20. vodjo mehanične delavnice
 POGOJI:
 srednja tehnična šola kovinske smeri, 2 leti prakse na podobnem delovnem mestu;
21. izmenovodjo v tovarni podbojev
 POGOJI:
 lesna tehnična srednja šola, 2 leti prakse na podobnih delovnih mestih.

Ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in opisom dosedanjega dela pošljite kadrovski službi podjetja ALPLES — tovarni pohištva Železniki. Rok za ponudbo je 15 dni po tej objavi.

JUGOBANKA

LJUBLJANA, Titova 32

Ekspozitura Jesenice

Cesta maršala Tita 20

obvešča, da posluje vsak dan od 7. do 11.30
in v sobotah od 7. do 9. ure

Ekspozitura opravlja hranilniško službo, vodi devizne
in žiro račune občanov.

Poleg poslov deviznega in dinarskega varčevanja nudi
ekspozitura občanom tudi ostale usluge, vezane na de-
vizne posle, kakor npr.: prodaja deviz za privatna potovanja,
odkup in prodaja čekov, odkup tujih valut, plačila in drugo.

Lastniki deviznih računov, kakor tudi dinarskih hranilnih
vlog, odprtih pri Jugobanki, imajo možnost, da dobe stano-
vanjske in potrošniške kredite.

JUGOBANKA
ekspozitura Jesenice
C. maršala Tita 20

DOPIŠNA DELAVSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

VPISUJE V DOPIŠNE ŠOLE

- osnovno šolo (5., 6., 7. in 8. razred)
- administrativno šolo (dveletna)
- ekonomsko srednjo šolo (dopisno, kombi-
nirano)
- tehniško šolo (za strojno, elektrotehniško,
lesnoindustrijsko in kemijsko stroko)
- delovodsko šolo (za strojno stroko)
- poklicno šolo kovinarske stroke

VPISUJE TUDI V DOPIŠNE TEČAJE

- nemškega in italijanskega jezika
- tehniškega risanja
- za skladiščenje
- za kontrolorje in predelavce v kovinarski
stroki
- za varnost pri delu (skupinski vpis v posa-
meznih delovnih organizacijah)

VPISUJEJO VSAK DAN od 7. do 14.30, ob torkih do
18. ure ter drugo soboto v mesecu.

Podrobnosti o sistemu dopisnega izobraževanja,
učnem programu in pogojih za vpis boste lahko iz-
vedeli iz prospekta za šol. leto 1971/72, ki vam ga
pošljemo na vašo zahtevo.

S takojšnjim vpisom pridobite na časul

SVOJ NASLOV NAPISITE S TISKANIMI CRKAMI.

Za prospekt pošljite znamko v vrednosti 3,00 dinar-
je na naslov:

DOPIŠNA DELAVSKA UNIVERZA, Ljubljana, Par-
mova 39, telefon 312-133, poštni predal 106.

Peko

TOVARNA OBUTVE TRŽIČ

NOVOSTI ZA JESEN

Planinsko društvo Kranj

prireja veliko denarno loterijo

Stiri premije in 4004 dobitki v skupni vrednosti
200.000 din. Srečke bodo v prodaji do 21. oktobra,
žrebanje pa bo 23. oktobra.

Zbrana sredstva so namenjena predvsem za pokri-
tje stroškov gorenjske alpinistične odprave v Hin-
dukuš.

Razpisna komisija pri svetu delovne skupnosti
upravnih organov

SKUPŠČINE OBČINE KRANJ
razpisuje prosto delovno mesto:

STROJEPISKE

Pogoj: srednja strokovna izobrazba in znanje steno-
grafije.

Kandidatke naj pismene vloge z dokazili o izpolnje-
vanju pogojev pošljejo razpisni komisiji upravnih
organov skupščine občine Kranj, Trg revolucije 1,
najkasneje v 15 dneh od dneva objave.

Komisija za delovna razmerja pri turistično prometnem podjetju

Creina Kranj

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. tehnologa
2. informatorja na avtobusni postaji
3. več sprevodnikov

Pogoji:

pod 1.: dela na pripravi tehnične dokumentacije in razvoju novih proizvodov. Dokončana srednja šola strojne stroke. Zaželeno je praksa v industrijskem podjetju na podobnih ali enakih delovnih mestih;

pod 2.: za to delovno mesto se lahko prijavijo splošno razgledane kandidatke z dokončano osemletko ter znanjem strojepisja;

pod 3.: dokončanih najmanj 6 razredov osemletke. Znanje slovenskega jezika. Kandidati morajo opraviti poseben pismeni preizkus.

Kandidati naj se po možnosti osebno javijo v kadrovske službi podjetja v Kranju, Gregorčičeva 8 ali po telefonu 210-81. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

SENTA

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31,
tel. 22-053

Kombinati, kmetijske zadruge, posestva, kmetovalci!

Odkupujemo pšenico in vse vrste žitaric po najvišjih dnevnih cenah. Kmetovalcem plačamo v gotovini pri prevzemu.

Prodajamo najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenični zdrob in koruzni zdrob.

Skladišče je odprto od 7.30 do 16. ure vsak dan tudi v soboto.

mali oglasi

PRODAM

Prodajam nekaj SREBRNIH SMREK. Cena od 50 do 200 din. Izkop ob sobotah popoldne. Jože Tavčar (Pepe), Puštal 32, Skofja Loka 4784

Prodajam skoraj nov športni OTROSKI VOZICEK in SI-VALNI STROJ veritas. Aupič Nuša, Sp. Plavž 4, Jesenice 4903

Prodajam 6-listno ZAGO za razrez hlodovine in kupim mladega PSA, dobrega čuvaja. Informacije na telefon 061-72-093 4904

Prodajam 3000 kg CEMENTA. Sp. Brnik 32 4905

Poceni prodajam globok OTROSKI VOZICEK. Gornjesavska 21, Kranj 4906

Prodajam PEC za centralno kurjavo narrahams. Fertač Peter, Zlebe 23, Medvode 4907

Prodajam ali dam v rejo KRAVO s mlekom. Ljubljanska 7, Kadovljica 4908

Prodajam KRAVO s teletom po izbiri. Mavčiče 80 4909

Pozelo nizki ceni prodajam JABOLKA, MOSTARICE in TEPKE. Paulin, Ročevnica, Tržič 4910

Prodajam lepa zimska JABOLKA, HRUSKE za vlaganje, sladki MOST in dva PRASICA, težka po 65 kg. Eržen, Zabukovje 2, Besnica 4911

Prodajam OLJNO PEČ gibo. Stritarjeva 6/1, Kranj, telefon 22-831 4912

Prodajam HRUSKE za mošt in LIGUSTER SADIKE za živno mejo. Kranj, Skofjeloška 46 4913

Poceni prodajam dobro ohranjeno pohištvo za dnevno sobo. Ogled vsak dan od 15. ure dalje. Kovačič, Kranj, 31. divizije 4914

Prodajam dva PLEMENSKA VOLA in večjo količino suhih DRV razlagam in dostavim na dom. Senično 15, Golnik 4915

Prodajam opremljen PONY EXPRES. Rovte 2, Podnart 4916

Prodajam NAPUSC (fabjon). Sv. Duh 72, Skofja Loka 4917

Nov krznen PLASC (ostrižena ovca) za srednjo postavno prodajam za 1500 din. Zivlakovič Kati, Sorlijeva 6, Kranj 4918

Prodajam HRUSKE moštarice, LATE 30 x 50 mm, rabljeno OPEKO bobrovec in špičak ter obžgan LES. Sp. Bela 8, Preddivor 4919

Prodajam 150-litrski brzoparilni KOTEL za kuhanje prašičje krme. Pipanova 18, Senčur 4920

GROZDJE za prešanje se dobi od 3. oktobra dalje pri Markoviču Miletu, Cesta na Klanec 49, Kranj 4921

Prodajam OPEKO špičak in malo rabljen dvodelni KAVC. Pivka 21, Naklo 4922

Prodajam suhe BUTARE, lezno SAMOKOLNICO in šest let starega KONJA, težkega 600 kg. Bukovica 20, Vodice nad Ljubljano 4923

Prodajam sladki MOST in tepk in večjo količino TEPK. Osterman Jože, Luže 2, Senčur 4924

Ugodno prodajam RADIO-simfonija z vgrajenim avtomatskim GRAMOFONOM plus lips. Ogled vsak dan po 15. uri. Tomšič, Kranj, Gradnja kova 7 4925

Prodajam STRESNO OPEKO fole, PONY KOLO, 100-litrsko SOD in 25-litrsko STEKLE NICO. Kranj, Reševa 7 4926

Prodajam DESKE 20 mm, primerne za napušč. Zaloga Cerklje 4927

Prodajam dve TELICKI. Brnik 51 4928

Prodajam 80 kg težkega SICA. Lahovče 4 4929

še meni
loško kavo
iz nove pražarne

Prodajam 6 tednov stare PRASICKE. Dvorje 44, Cerklje 4930

Prodajam 12 tednov staro SVINJO. Nasovce 3, Komenda 4931

Prodajam PRASICKE. Zaloga 46, Cerklje 4932

Prodajam v devetem mesecu brejo KRAVO. Lahovče 33 4933

Prodajam nad 100 kg težke PRASICA. Poženik 11, Cerklje 4934

Prodajam GRADBENO RAKO, 12 plošč pocinkane PLOCEVINE, PUNTE BANKINE. Kovač Marja, Cesta talcev 6, Jesenice 4935

Prodajam dve dobro ohranjene nemški SLAMOREZNICE (speiser) s puhalniki. Srednja vas 55, Senčur 4936

Prodajam eno leto stare KOKOSI nesnice in KOKOSI zakol. Strahinj 38, Naklo 4937

Prodajam nemški OTROSKI VOZICEK barve. Suštaršič Antonija, sta Kokrškega odreda 4938

murha + GLAS

prirejata 9. oktobra ob 19. uri
v festivalni dvorani na Bledu

MODA 71/72 ZABAVNI VEČER

Sodelujejo športniki olimpijci
— Marta — plesno športni klub
Kranj — instrumentalni kvintet
Gorenjci iz Radovljice — kon-
feransje Janez iz Škofje Loke

Predprodaja vstopnic v prodajalnah
Murke na Bledu, Jesenicah, v Lescah
in Radovljici

Prodaj dobro težko KRAVO tik pred telitvijo. Čut, Zirovnica 17 4957

Prodaj JABOLKA na drevesih. Cena 1,50 din. Bašelj 2, Predvor 4958

Prodaj KRAVO, ki bo novembra teletila. Ručigajeva 3, Kranj 4959

Prodaj STRESNO OPEKO špičak. Kadivec, Senčur, Pijanovca 46 4960

Prodaj SLAMOREZNICO s puhalnikom, AVTO R-4 (katreco). Zabnica 7 4961

Poceni prodaj vzdljiv KOTEL za centralno kurjavo. Smledniška 23, Kranj 4962

MOTORNIA VOZILA

Prodaj dobro ohranjen FIAT 750. Ogled od 16. ure dalje. Dežman, Valjavčeva 7, Kranj 4939

Prodaj dobro ohranjen MERCEDES 220 S, letnik 1961-1963 za 34.000 din. V račun vzamem VW ali fiat. Ogled pri Torkarju Tonetu, avtoličarstvo Lesce 4940

Prodaj dobro ohranjen osebni AVTO VW, letnik 1965 ali zamenjam za fiat 750 z doplačilom. Markelj Lovro, Lesce, Gorenjska cesta 48 4941

Poceni prodaj FIAT 750, vzamem tudi ček. Zalog 62, Cerklje 4942

Prodaj poltovorni FIAT 15 in plinsko PEC. Naslov v oglasnem oddelku 4943

Ugodno prodaj AMI 6 letnik 1965. Reven Franc, Blaževa 3, Skofja Loka 4963

POSEBNA OSNOVNA SOLA KRANJ

razpisuje delovno mesto CISTILKE

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

KUPIM

Kupim dobro ohranjen ELEKTROMOTOR 5 do 6 KM, 900 do 950 obratov. Podlupnik Jože, mlin Globoko, Radovljica 4878

STANOVANJA

Mirna zakonca z enim otrokom iščeta SOBO in KUHINJO v Skofji Loki ali bližnji okolici. Dasta predplačilo. Naslov v oglasnem oddelku 4964

Mlada zakonca iščeta SOBO in KUHINJO ali večjo sobo v Kranju ali bližini. Naslov v oglasnem oddelku 4886

Iščem STANOVANJE na Bledu ali okolici. Kanceler Anton, Alojza Travnja 16, Jesenice 4944

Solidnima zakoncema oddam opremljeno SOBO z možnostjo kuhanja v prostorni kopalnici. Naslov v oglasnem oddelku 4945

Oddam SOBO. Smledniška 35, Kranj 4946

ZMAJ baterije

POSESTI

Prodaj takoj vseljivo ENO-STANOVANJSKO HISO v Skofji Loki. Ponudbe poslati na podružnico Glasa v Skofjo Loko pod »gotovina« 4893

Prodaj PARCELO, HISO, SADOVNJAK in majhen VINOGRAD — primerno za vikend v Halozah pri Ptuj. Dovož mogoč z avtom. Sink Ivan, Svetje 23, Medvode 4947

Kupim nedograjeno ali staro HISO ali VILO na Bledu ali v Bohinju. Plačam v devizah. Naslov v oglasnem oddelku 4948

Prodaj 1500 m² SVETA za eno ali dve stavbnji parceli. Naslov v oglasnem oddelku 4949

ZAJEMITVE

Iščem UPOKOJENKO ali DEKLE (lahko tudi delavka na dve izmeni) za varstvo dveh otrok. Nudim sobo in hrano. Plača po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 4950

Nujno rabim MIZARSKEGA POMOČNIKA in VAJENCA ali priučenega mizarja. Pangerc Viktor, Zasavska cesta 31, Kranj 4951

DELAVCA v Kranju zaposlim takoj. Naslov v oglasnem oddelku 4952

Srejem učenca, lahko tudi na hrano in stanovanje ter dva pomočnika za boljša dela. KROJASTVO Pogačnik, Podnart

PLETILJO in SIVILJO takoj zaposlim. Martina Robič, Bled, Zeleška 9c 4953

Iščemo CISTILKO. Valjavčeva 14, Kranj 4954

IZGUBLJENO

28. septembra izgubljeno AKTOVKO od Kranja do Tenetiš vrnite na upravo Glasa 4966

Našel sem ŽENSKO KOLO olivno zelene barve. Čirče 41, Kranj 4967

OBVESTILA

ROLETE lesene, plastične z delnim popustom in žaluzije naročite pri zastopniku SPILERJU, Gradnikova 9, RADOVLJICA, telefon 75-046. Pišite, pridem na dom 4557

ZAHVALE

Sindikalna podružnica SUK-NO Zapuže se zahvaljuje v imenu treh otrok pokojne delavke Zupan Cilke vsem občanom Zapuž in Zgoše za njihovo denarno pomoč 4955

PRIREDITVE

KUD BOREC VELESOVO prireja v nedeljo 3. oktobra ob 17. uri PLES v Adergasu. Igra ansambel FRENKY. Vabljeni! 4965

GOSTIŠČE ŽLINDRA v VALBURGI priredi vsako soboto ZABAVO s PLESOM. Igra ansambel METODA PRAPROTNICA s pevcem. Vabljeni! 4956

Posredujemo prodajo

KARAMBOLIRANIH VOZIL:

1. CITROEN AMI-8, leto izdelave 1971, s prevoženimi 9000 km. Začetna cena je 10.500 din;
2. ZASTAVA 850, leto izdelave 1970, s prevoženimi 3800 km. Začetna cena je 4.500 din;
3. VOLKSWAGEN 1200, leto izdelave 1965, s prevoženimi 81.000 km. Začetna cena je 9500 din.

Ogled vozil je možen vsak delovni dan od 8. do 14. ure pri Zavarovalnici Sava, PE Kranj.

Pismene ponudbe z 10 % pologom od začetne cene sprejemamo do srede, 6. oktobra 1971.

ZAVAROVALNICA SAVA
poslovna enota Kranj

VELETRGOVINA

ŽIVILA

prodaja osebna avtomobila:

1. fiat 1300
— izklicna cena 13.160 din
2. volkswagen 1300
— izklicna cena 14.00 din

Ogled avtomobilov je možen vsak dan od 8. do 12. ure v garažah podjetja v Kranju na Savski cesti št. 28.

Avtomobila bosta prodana najugodnejšim ponudnikom.

Interesenti naj pošljejo ponudbe v zaprti kuverti, na kateri mora biti oznaka »za licitacijo« najkasneje do 11. oktobra 1971 do 12. ure.

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

obvešča cenjene potrošnike, da smo začeli prodajo ozimnice:

kvalitetne sorte zimskih jabolk lahko dobite v našem sadovnjaku Resje pri Podvinu vsak dan od 8. do 18. ure (tudi v nedeljo) in v sadovnjaku v Predvoru vsak dan od 14. do 18. ure.

Na delovišču Vrtnarija Zlato polje pa lahko dobite kvaliteten krompir cvetnik za ozimnico, in sicer vsak dan od 7. do 17. ure.

Priporočamo se

nesreče

PADEL Z MOTORJEM

V nedeljo, 26. septembra, popoldne je v Hotavljah padel z motornim kolesom Ivan Tavčar iz Čabrač. Nesreča se je pripetila, ko je voznika zaneslo v levo čez cesto, zadet je ob rob ceste in padel. Z zlomljeno nogo so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

ZAVOZIL S CESTE

Na cesti drugega reda v Bohinjski Beli je v torek, 28. septembra, popoldne voznik osebnega avtomobila Drago Lapanja iz Ljubljane zaradi neprimerne hitrosti in mokre ceste zapeljal s ceste, se zaletel v telefonski drog in zdrsnil pod cesto. Voznika so prepeljali v ljubljansko bolnišnico, na avtomobilu pa je za 8000 din škode.

Dne 18. 9. 1971 ob 10. uri je odšla iz Zg. Jezerskega št. 53/a, kjer je začasno bivala, LOZEJ Elza, rojena Sušnik, rojena 18. 11. 1899 v Ljubljani s stalnim bivališčem Piran, Zupančičeva 3 in se do danes ni vrnila.

Osebnostni opis: visoka 158 do 160 cm, drobne postave, oslavljenih las z normalno frizuro starejše ženske, svetlejših oči, v ustih ima zgornjo in spodnjo protezo, nosi samo zgornjo protezo, nakita ne nosi, posebnih znamenj ni.

Oblečena je bila v siv kostim, zelen pulover, nizke letne čevlje z gumij podplati in balonski plašč peščene barve.

Iskali so jo gorski reševalci po terenu na Jezerskem, vendar brez uspeha.

Telesno vzgojno društvo Kranj Benedikova 12

Obveščamo starše, cicibančke in ostale, da začnemo v domu TVD Partizan z redno vadbo v ponedeljek, 4. oktobra po naslednjem vrstnem redu:

Ponedeljek	cicibani	od 17. do 18. ure;
	pionirke	od 18. do 19.30;
	rekreacija — moški	od 19.30 do 21.30;
Torek	pionirji	od 18. do 19.30;
	rekreacija — moški	od 19.30 do 21.30;
Četrtek	cicibani	od 17. do 18. ure;
	pionirke	od 18. do 19.30;
Petek	pionirji	od 18. do 19.30;
	rekreacija — ženske	od 19.30 do 21.30.

Zahvala

Ob izgubi našega dobrega moža in očeta

Valentina Mencingerja

se zahvalujemo vsem znancem in sosedom, ki so ga spremili na zadnji poti, darovali vence in sočustvovali z nami. Posebna zahvala dr. Kuharju, ki mu je vseskozi nesebično stal ob strani.

Zalujoči: žena Justina, sinova Lado in Boris z družinama ter drugo sorodstvo

Lesce, Zgoše, 29. septembra 1971

Zahvala

Ob boleči in mnogo prerani izgubi naše dobre mame, žene, stare mame, sestre in tete

Pavle Porenta

p. d. Grohčove mame iz Bitnja

se pristočno zahvalujemo vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam pomagali v najtežjih urah. Posebna zahvala dr. Štefki Kavčič in dr. Bajžlju Ivanu v času zdravljenja, iskrena hvala g. župniku ter podjetjem Merkur Kranj — oddelek orodja, Iskra Kranj — oddelek merilne naprave in Transturist Škofja Loka — poslovalnica Kranj.

Zalujoči: mož Franc, hčerka Tinka, sinovi Francelj, Ciril, Lojze, Pavle, brata Jože in Martin, sestre Micka, Franca, Lucija, Johana in Poldka

Eltnje, Primskovo, 26. septembra 1971

V Križah pri Trziču je odslej odprta mesnica **MESARSKEGA PODJETJA TRZIČ** vsak dan, razen ob ponedeljkih. Mesnica je v Zadržnem domu.

Potrošniki! Zadovoljni boste s postrežbo, ker bomo ustregli vašim željam zlasti v pogledu kvalitete blaga in v konkurenčnih cenah.

Tudi na Brezjah pri Radovljici imamo novo poslovalnico pri **Frelihu**.

Priporočamo se za obisk Mesarsko podjetje Trzič

Jelovica

lesna industrija, Škofja Loka

Vabi k sodelovanju:

- 1. KV pleskarje**
za delo na terenu, pri montaži stavbnega pohištva ter stanovanjskih hiš;
- 2. NK delavce**
za delo pri transportu, v skladišču žagane lesa in proizvodnji stavbnega pohištva;
- 3. NK delavke**
za delo pri proizvodnji stavbnega pohištva

Nastop dela je možen takoj.

Sprejema ponudbe:

za zaposlitev v obratih v Škofji Loki, Kranju, Predvoru, Gorenji vasi in Sovodnju

Izbrani kandidati za zaposlitev na teh obratih bodo sprejeti v delovno razmerje takoj, ko bo podjetje povečalo zaposlenost v obratih.

Prijave naj kandidati za zaposlitev dostavijo pisмено v roku 15 dni v kadrovsko-socialni oddelek, lahko pa se zglasijo na razgovor tudi osebno.

Sava Kranj

industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov

zaposli takoj večje število strojnih ključavničarjev

za vzdrževanje strojev in strojnih naprav v proizvodnih delovnih enotah

Nudimo:

- organizirano uvažanje;
- zanimivo in zahtevno delo;
- primerne osebne dohodke.

Delo v treh izmenah. Poskusno delo je 2 meseca.

Pismene prijave sprejema kadrovska služba podjetja najkasneje do vključno 11. 10. 1971.

Pogovor tedna Majda Kralj: Začetek pred 23. leti

Majda sem srečal na nedavnem troboju strelskih reprezentanc Koroške, Gorenjske in Julijske Krajine v Vidmu. Bila je članica gorenjske vrste. Svojo nalogo je dobro opravila. Uvrstila se je na 10. mesto med 30 tekmovalci. Po tekmovalcu smo jo zaprosili za kratek razgovor.

■ Ze vrsto let se uvrščate med najboljše slovenske strelke. Do takih uspehov pot prav gotovo ni lahka? »Začetek mojih prvih tekmovalj sega v leto 1948. 23 let je torej minilo od tedaj, ko me je sekretar strelske družine Triglav na Javorniku Jaka Brandsteter povabil med strelce. Niti sama nisem pričakovala, da me bo ta šport tako prevzel.«

■ S kakšnimi puškami ste že tekmovali? »Strelska družina je imela v začetku na voljo le značne vojaške puške. Šele po desetih letih smo dobili prve domače malokalibrske puške, ki so bile bolj primerne za ženska tekmovalja. Pozneje sem tekmovala tudi s puško proste izbire, zdaj pa največkrat nastopam s serijako in standardno MK puško.«

■ Na letošnjem državnem prvenstvu ste s standardno puško dosegli 552 krogov. Je to vaš največji uspeh? »Ta rezultat je sicer moj osebni rekord, vendar mi je bolj pri srcu dosežek iz leta 1958. Tedaj sem s serijako MK puško dosegla 486 krogov, kar je bil za takrat tudi državni rekord. Bila sem celo boljše kot Pero Čestnik, ki je bil takrat najboljši v konkurenci članov. Sicer pa sem bila dvakrat tudi republiški prvak. Imam pa tudi še pet srebrnih in 6 bronastih kolajen.«

■ Ali nastopate še v kakem drugem športu? »V Železarni Jesenice, kjer sem zaposlena, sem članica kegljaškega krožka. Rada kegljam, ker s tem ohranjam vzdržljivost v času, ko ne morem vaditi s puško.«

B. Malovrh

Zmage favoritov

V četrtem kolu gorenjske lige so bili spet doseženi pričakovani rezultati, le Kranjska gora je v Kranju presenetila Savo in ji v dobri igri odščitnila obe točki. Vodilni na lestvici Šešir je brez težav odpravil Križe B. Kranj B, ki igra od kola do kola bolje, je kar z 12 goli v Predvdoru premagal domačine. Tržič B je na domačem terenu osvojil obe točki v igri z Jesenicami, Radovljica pa z Zabnico. Tekma Jesenice : Predvdor iz tretjega kola je bila registrirana z doseženim rezultatom (18:16). Medtem pa je tekmovalna komisija tekme Križe B : Jesenice, Predvdor : Kranjska gora ter Radovljica : Sava iz drugega kola registrirala z 10:0.

Rezultati: Križe B : Šešir 9:21, Predvdor : Kranj B 13:25, Tržič B : Jesenice 20:17, Sava : Kranjska gora 23:25, Radovljica : Zabnica 17:15.

LESTVICA:

Šešir	4	4	0	0	93:28	8
Kranj B	4	3	0	1	68:51	6
Radovljica	4	3	0	1	55:49	6
Križe B	4	2	0	2	46:39	4
Tržič B	4	2	0	2	66:68	4
Kr. gora	4	2	0	2	42:59	4
Predvdor	4	1	1	2	52:56	3
Jesenice	4	1	0	3	46:71	2
Sava	4	1	0	3	56:93	2
Zabnica	4	0	1	3	57:67	1

V obeh drugih — sever in jug — so v nedeljo odigrali tretje kolo. Predvdor B je brez borbe dobil s Storžičem, Kravec pa je v Radovljici premagal drugo ekipo domačinov. Po tretjem kolu je v vodstvu Kravec s 6, sledijo pa mu Duplje B, Predvdor in Radovljica vsi z 2 točkami.

V južni skupini je Besnica brez težav premagala Šešir B, Kranj C je bil uspešen v Zabnici, medtem ko je Alples B odpravil Dijaški dom. V vodstvu je Alples s 6 točkami pred Triglavom in Besnico oba po 4 točke.

Rezultati: sever: Predvdor B : Storžič 10:0 b. b., Radovljica B : Kravec 9:21; jug — Besnica : Šešir B 21:15, Zabnica B : Kranj C 6:26, Dijaški dom : Alples B 13:16.

-dh

Za jugoslovanski rokometni pokal

Duplje : Tržič 15 : 16

DUPLJE — Osmina finala za rokometni pokal za področje SRS, Duplje : Tržič 15:16 (7:7), igrišče v Dupljah.

Tržič četrti

V petem kolu ljubljanske coneske rokometne lige so bili doseženi naslednji rezultati: Duplje : Cozmos 24:19, Kamnik : Hrastnik 21:14, Mokerc : Slovan B 11:9, Alples : Zagorje 16:9, Križe : Šmarje-Sap 21:19, Tržič : Olimpija 24:14. V vodstvu je Mokerc z 10 točkami, sledijo mu pa Zagorje, Slovan B in Tržič po 8 točk itd.

J. Kuhar

Za košarkaški pokal

Kranj : Novo mesto 63 : 62

V okviru tekmovalja za jugoslovanski košarkaški pokal je Kranj presenetljivo premagal prvouvrščeno ekipo iz prve republiške lige (B skupina) Novo mesto z 63:62 (36:26). Kranj je vodil skozi vso tekmo. Za ekipo Kranja so igrali: Omahen 8, Kern 6, Centa 2, Prosen, Bidovec, Vukanac, Čehovin 10, Ažman 16, Hribernik, Lašič 18.

J. Ažman

Gorenjska košarkaška liga

Neresnost

v tekmovalju

Jesenski del tekmovalja v gorenjski košarkaški ligi se je pričel 30. avgusta, vendar je bilo do danes odigranih zelo malo tekem. Nekateri ekipe niso odigrale jeseni še nobene tekme. Vsekakor kaže, da tekmovalje zaradi neresnosti nekaterih ekip, poteka v košarkaški gorenjski ligi zelo nerodno.

Rezultati nekaterih najvažnejših tekem: Kladivar B : Gorenja vas 103:61, Gotik : Radovljica B 53:36, Triglav B : Kropa 50:49, Kropa : Gotik 50:45, Radovljica B : Radovljica A 59:51.

J. Ažman

Smučarski tekači so tekmovali v Dolu

Naši najboljši smučarji tekači so imeli pred dnevi prvo pregledno tekmovalje. Pomerili so se v okviru III. gozdnega teka smučarjev v Dolu. Med člani sta bila najboljša Kalan in Kerštajn, pri mladincih dvojica Rebersak, Solar (Triglav) pri mladinkah pa par Kordež, Bešter. J. J.

gledalcev 100, sodnika Poren-ta in E. Humar (oba Kranj).

DUPLJE: M. Boncelj, M. Rakovec, Vrtač 1, Toporš, F. Grašič 2, Teran, E. Rakovec 4, Miran Boncelj, F. Rakovec Konjar 2, P. Grašič 6.

TRŽIČ: Laibehar 2, Dornik, Spik, Kralj, Dovžan 1, Mrak 2, Jakšič 9, Šega 2.

V slabi tekmi so Tržičani šele v zadnjem delu tekme premagali slabe domačine. Tržičani so zastreljali kar štiri

sedmerce od šestih, medtem ko so bili domačini bolj-ši, saj so bili uspešni kar štirikrat od petih. Najboljši pri gostih je bil Jakšič, pri domačih pa Pavel Grašič.

V ženski konkurenci je Kamnik brez težav v Loki odpravil domači Šešir, igralke Alplesa pa v Mariuljku Kranjsko goro.

Rezultati: Šešir : Kamnik 5:16 (2:9), Kranjska gora : Alples 4:16 (1:12).

-dh

Gorenjska nogometna liga

Vdor

na igrišče v Kropi

V preteklih dneh sta bili odigrani nadaljnji dve koli v gorenjski nogometni ligi. Tekma Kropa : Predvdor je bila pri stanju 2:3 prekinjena, ker so gledalci vdrli na igrišče. Fizično so se lotili gostujočih igralcev. Pri tem je prišlo do hudega pretepa, tako da so morali igralca Predvdora Jožeta Jekovca zaradi rane na glavi prepeljati v bolnišnico. Zaradi tega je nogometna podzveza Gorenjske suspendirala igrišče v Kropi ter uvedla preiskavo.

REZULTATI: Ranch Boys : Kropa 1:1, Tržič : Naklo 4:2, Trboje : Bohinj 9:1, Predvdor : Senčur 3:5, Podbrezje : Alples 2:5, Kranj : Lesce 1:0, Ranch Boys : Podbrezje 10:0, Senčur : Predoslje 4:1, Kropa : Predvdor 0:3, Bohinj : Naklo 0:7, Alples : Tržič 1:3, Lesce : Trboje 3:1.

LESTVICA:

Senčur	6	5	1	0	26:5	11
Tržič	5	4	1	0	24:7	9
Kranj	5	4	1	0	18:3	9
Naklo	6	4	0	2	24:9	8
Kropa	5	3	1	1	10:5	7
Ranch Boys	6	1	3	2	15:8	5
Predvdor	6	2	1	3	13:13	5
Predoslje	5	2	1	2	11:15	5
Trboje	6	2	0	4	17:12	4
Alples	6	2	0	4	13:17	4
Lesce	5	1	1	3	5:19	3
Podbrezje	6	1	0	5	5:45	2
Bohinj	5	0	0	5	4:27	0

Mladinci so odigrali v nedeljo 4. kolo. Rezultati: Kranj : Triglav 2:2, Trboje : Jesenice 1:3, Senčur : Tržič 4:1.

LESTVICA:

Triglav	4	3	1	0	16:3	7
Kranj	4	2	2	0	13:2	6
Jesenice	4	3	0	1	9:7	6
Senčur	4	2	1	1	10:7	5
Tržič	4	0	0	4	2:12	0
Trboje	4	0	0	4	2:21	0

Tudi pionirji so v obeh skupinah odigrali 4. kolo. Rezultati A skupine: Triglav : Senčur 1:1, Kranj B : LTH A 0:4, LTH B : Predvdor 1:2, Alples : Predoslje 1:1.

LESTVICA:

Predoslje	3	2	1	0	15:2	5
Senčur	3	2	1	0	12:1	5
Triglav	2	1	1	0	5:1	3
LTH A	3	1	0	2	4:10	2
Alples	3	0	2	1	1:8	2
Predvdor	2	0	0	2	0:14	0

Izven konkurence

Kranj B	4	1	0	3	8:12	2
LTH B	4	0	0	4	1:25	0

V B skupini pa so bili doseženi naslednji rezultati: Jesenice : Kranj A 3:1, Bohinj : Naklo 1:2, Jesenice : Lesce 3:1, Lesce : Tržič 2:3.

LESTVICA:

Kranj A	4	3	0	1	11:5	6
Lesce	4	3	0	1	12:4	6
Jesenice	4	2	0	2	12:7	4
Naklo	4	1	1	2	9:15	3
Tržič	4	1	1	2	8:19	3
Bohinj	4	1	0	3	5:7	0

P. Novak

1+3

V sredo, 29. septembra, je odšlo iz kranjske občine v JLA precej mladih fantov. Novinar in fotoreporter Glasa sta zato v sredo zvečer obiskala železniško postajo v Kranju in s pisano besedo ter fotografijo zabeležila vsaj del vzdušja ob odhodu k vojakom, ki pomeni za večino fantov pomemben trenutek v življenju. Odločili smo se, da bomo tri teden čuvarje naše neodvisnosti predstali v današnji rubriki. Izbrali smo tri nasmejane obraze, ki so se radi odzvali naši prošnji in opisali vtise v zadnjih urah »civilnega« življenja.

● Franci USLAR, Predosloje: »Star sem 18 let in sem se v Industrijski šoli Iskra izučil za strugarja. Vojaščino bom služil v Smederevski Palanki. Naborna komisija je odločila, da bom pri težki artiljeriji. Zadovoljen sem, čeprav bi šel najraje v avtoediničo. Naredil bi šoferski izpit in tako bi imel še en poklic več. Ob odhodu k vojakom mi ni preveč težko. Zapišam dekle, s katero sva se težko poslovila. Vendar upam, da bo kmalu boljše in da bo današnja žalost minila.«

● Franci GUCEK, Predosloje: »V Sombor grem. Potrjen sem k tehničnim službam. Star sem 18 let in sem finomehanik v Iskri. Kar zadovoljen sem z odločitvijo rekrutne komisije, vendar bi šel vseeno rad bližje, na primer v Zagreb. 18 mesecev ne bom videl Gorenjske, domačih krajev in ljudi, ki jih imam rad in s katerimi sem bil velikokrat skupaj. Upam, da bom postal v vojski mož, da bom dozorel in postal kos zahtevam ter težavam samostojnega življenja.«

● Janez BAUMAN, Kranj: »22 let sem star in sem končal Višjo upravno šolo v Ljubljani. Vojaščino bom služil v Somboru, kjer bom radiotelegrafist. Če bi sam odločil, kam bom šel k vojakom, bi izbral artiljerijsko podoficirsko šolo v Zadru. Ni mi težko oditi k vojakom. Po pravici povedano mi je najhuje zaradi dekleta.«

J. Košnjek

Častni člani Združenja za medicino dela Jugoslavije

Ob letošnjem 3. jugoslovanskem kongresu za medicino dela, ki je bil od 20. do 24. septembra v Ljubljani, so izvolili nekatere nove častne člane Združenja. Vsi so strokovnjaki na področju medicine dela, vsi se z zdravstvenim stanjem delavcev črne in barvne metalurgije ukvarjajo po več let. In vsi so s svojimi raziskavami, odkritji in novimi spoznanji veliko pripomogli k temu, da se medicina dela, pri nas še mlada veda, uspešno uveljavlja, dobiva nove razsežnosti in beleži nove, spodbudnejše rezultate. Dosedanja člana Združenja sta bila: prof. dr. Branko Kesic iz Zagreba in prof. dr. Jaroslav Teisinger iz Prage. Novi člani Združenja za medicino dela Jugoslavije pa so postali: dr. Milan Ceh z Jesenic, prof. dr. Miroslav Fleischhatter iz Zagreba, dr. Ivan Hribernik iz Idrije, dr. Anton Krišper iz Ljubljane, dr. Stanko Lajevic iz Ljubljane, prof. dr. Olga Maček iz Sarajeva in dr. Marija Ramšak iz Maribora. D. S.

TUDI TO SE ZGODI

V nedeljo so udeleženci javne razprave o ustavnih dopolnilih v Zireh nekaj časa razmišljali o vzrokih slabe udeležbe. Ugotovili so, da je kriva zgodnja jutranja ura in pa odhod nekaterih prebivalcev iz Zirov in okolice na različne izlete. Nato je eden od diskutantov prispeval še svoje mnenje.

»Dajte v ustavo še novo dopolnilo, ki bo politikom prepovedalo sklicevati se stanke ob sobotah in nedeljah. To sklicevanje sestankov ob teh dveh dneh se je zdaj že tako razpaslo, da kmalu ne bomo nič več proti.«

Premisleka vreden predlog.

Dr. Milan Ceh z Jesenic, predstojnik obratne ambulante Zelezarne Jesenice, pionir na področju zdravstvenega varstva delavcev in prvi, ki je na Gorenjskem začel s sistematičnimi pregledi delavcev in z zahtevami za ukinitve zdravju škodljivih delovnih mest, je postal častni član jugoslovanskega Združenja za medicino dela.

Dr. Milan Ceh dela že 36 let plodno in ustvarjalno. Njegovo delo je sad neutrudljivega prizadevanja za boljšo organizacijo dela v obratni ambulanti, življenja in nenehnega zvestega iskanja novih spoznanj za zdravstveno varstvo delavca na delovnem mestu. Le svojevrstna življenjska sila in moč, trdna notranja vera je lahko obrodila toliko sadov. Z vsem naporom svojih umskih sil, ljubezni do dela in humanega poslanstva je vedno strmel po nečem novem, boljšem in pogumno zavračal vse zastarelo. Jasno se je zavedal smisla in smeri svoje človekoljubne poti in ob naporu oblikovanju novega s svojimi vrlinami bogatil in plemenitil sodelavce. Predvsem pa je, skromen, a tako zelo iskren v svojem življenjskem prepričanju, v globokem ustvarjalnem pogumu in neustavljivi volji in človečnosti, razdal svoje znanje in spoznanja tja, kamor jih je bil že od vsega začetka namenil: delavcu, Zelezarju, njegovemu varstvu, njegovi največji življenjski dobrini — zdravju.

D. Sedel

Prvi oddelek srednje ekonomske šole

Letos so v okviru srednješolskega centra na Jesenicah ustanovili tudi prvi oddelek srednje ekonomske šole. Prvič za sprejem je oddalo 40 dijakov sprejeli so jih 33. Dijaki so opravili sprejemni izpit iz slovenščine, angleščine in matematike.

Prostore novemu oddelku so poiskali v jeseniški gimnaziji. Predavajo profesorji, ki sicer poučujejo na gimnaziji, nekaj pa je tudi stro-

kovnikov, diplomiranih ekonomistov iz Zelezarne Jesenice, ki predavajo strogo ekonomske predmete.

Za zdaj s kadrom in prostori nimajo večjih težav. V prihodnjem letu pa bo prave gotovo treba pomisliti tudi na več prostorov in učilnic, tudi zategadelj, ker beležijo v jeseniški gimnaziji vedno večji vpis dijakov. Letos so se v prvi letnik gimnazije vpisali 104 dijaki.

D. S.